

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного
бізнесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

проректор

_____ **Руслан МИГУЩЕНКО**

« » _____ **2024 р.**

ПРОГРАМИ

для проведення вступних випробувань за фахом
при зарахуванні на навчання за рівнем вищої освіти «бакалавр»
за конкурсними пропозиціями:

Економіка та організація бізнесу, Бізнес-економіка і управління персоналом

Облік, аудит і оподаткування, Діджитал облік і бізнес-консалтинг

Фінанси і банківська справа, Фондовий ринок та цифрові фінансові технології

**Менеджмент організацій і адміністрування, Бізнес-адміністрування
(англійською мовою навчання), Міжнародний бізнес, Проектний менеджмент**

Маркетинг, Рекламний бізнес

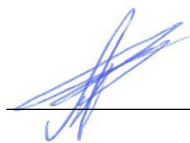
**Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Підприємництво та бізнес
технології, Логістика та митна справа**

Готельно-ресторанна справа, Готельно-ресторанний бізнес

Туристичний бізнес, Туризм і рекреація

Міжнародні відносини, суспільні комунікації

Міжнародні економічні відносини, Міжнародна комерція



Тво директора інституту

Олександр МАНОЙЛЕНКО

ЗМІСТ

Економіка та організація бізнесу	3
Бізнес-економіка і управління персоналом	15
Облік, аудит і оподаткування	27
Діджитал облік і бізнес-консалтинг.....	57
Фінанси і банківська справа.....	87
Фондовий ринок та цифрові фінансові технології.....	116
Менеджмент організацій і адміністрування	145
Бізнес-адміністрування	151
Міжнародний бізнес	157
Проектний менеджмент	163
Маркетинг	169
Рекламний бізнес.....	178
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.....	187
Логістика та митна справа.....	197
Підприємництво та бізнес-технології.....	206
Готельно-ресторанна справа	216
Готельно-ресторанний бізнес.....	225
Туристичний бізнес.....	234
Туризм і рекреація	243
Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	252
Міжнародні економічні відносини.....	265
Міжнародна комерція.....	278

Економіка та організація бізнесу

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХП»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за освітніми програми «Економіка та організація бізнесу» і «Бізнес-економіка і управління персоналом» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах економічної теорії та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійними програмами «Економіка та організація бізнесу» і «Бізнес-економіка і управління персоналом».

Голова проєктної групи (гарант освітньої програми «Бізнес-економіка і управління персоналом») – Володимир КУЧИНСЬКИЙ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

Члени проєктної групи:

1. Марина ГЛІЗНУЦА (гарант освітньої програми «Економіка та організація бізнесу») – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

2. Дмитро КРАМСЬКОЇ – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

3. Олександр ГУЦАН – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Еволюція економічної науки. Напрями школи і течії економічної теорії. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Розвиток економічної думки в Україні. Предмет, метод та функції економічної теорії. Економічні закони і категорії. Економічна теорія та економічна політика. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика.

Тема 2. Економічні потреби та економічні інтереси

Економічні потреби, їх суть та структура. Поняття безмежності потреб. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Взаємодія потреб та інтересів. Сутність та основні структурні елементи економічних систем. Типи економічних систем та їх особливості. Економічна система сучасної України. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти, форми і види власності. Трансформація форм власності в Україні.

Тема 3. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства

Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Матеріальне та нематеріальне виробництво, їх взаємозв'язок. Ресурси виробництва та їх види. Обмеженість (рідкісність) ресурсів. Межа економічних можливостей. Проблема економічного вибору. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Товарне виробництво як основа ринкової економіки.

Тема 4. Теорія товару і грошей

Товар і його властивості. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична. Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей. Функції та види грошей. Закон грошового обігу.

Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки

Ринок та його види. Функції ринка. Закон попиту, детермінанти попиту, індивідуальний та ринковий попит. Закон пропозиції, детермінанти пропозиції. Ринкова рівновага та фактори її порушення. Ціна: механізм формування, функції, види. Сутність та форми конкуренції в ринковій економіці. Монополія та антимонопольна політика.

Тема 6. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Організаційно-правові форми підприємств. Функції підприємства. Суть підприємництва та умови його існування. Види та суб'єкти підприємницької діяльності. Перспективи розвитку підприємництва в Україні.

Тема 7. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг

Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг. Кругообіг капіталу. Основний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Механізм відтворення основного капіталу. Амортизація. Обіговий капітал. Показники ефективності використання основного та обігового капіталу.

Тема 8. Капітал сфери обігу

Сутність, функції та місце сфери обігу у ринковій економіці. Торговельний капітал та його еволюція. Позичковий капітал: сутність та джерела. Позичковий процент. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту. Банківська система як інфраструктурний елемент сучасної ринкової економіки. Банки, їх види та функції. Позабанківські кредитні заклади. Акціонерно-корпоративний капітал. Цінні папери акціонерних товариств. Фондова біржа та її функції.

Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі

Розвиток ринкових відносин в аграрному секторі економіки. Еволюція власності на землю та форм господарювання на землі. АПК: структура, взаємозв'язок галузей, що його обслуговують. Аграрна інфраструктура. Агропромислова інтеграція. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Ціна землі.

Тема 10. Доходи населення, їх формування та розподіл

Теоретичні концепції походження та розподілу доходів. Заробітна плата: сутність, форми та системи. Підприємницький дохід. Доходи від власності та рентні доходи. Структура сімейних доходів. Номінальні та реальні доходи. Диференціація доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Державне регулювання розподілу доходів.

Тема 11. Держава та її економічні функції

Необхідність втручання держави в економічні процеси. Форми, методи та інструменти державного регулювання економіки. Проблеми державного регулювання економіки України.

Тема 12. Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Світове господарство як економічна категорія, його еволюція та етапи розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Перспективи інтеграції економіки України у світову економічну систему. Форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, міжнародний поділ праці, міжнародний рух капіталів.

Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем

Глобальні проблеми розвитку світового господарства: сутність, класифікація, причини виникнення. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством.

Тема 14. Предмет, метод та функції макроекономіки

Макроекономіка як розділ економічної теорії. Історія розвитку макроекономічної науки. Предмет, метод та функції макроекономіки. Сучасні макроекономічні теорії. Основні макроекономічні проблеми та суперечності економіки України.

Тема 15. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів. Система національного рахівництва та її основні показники. Методи обчислення ВВП. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Макроекономічні показники та суспільний добробут. Динаміка ВВП в Україні.

Тема 16. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції

Сукупний попит: сутність, структура. Цінові та нецінові фактори сукупного попиту. Крива сукупного попиту (AD). Сукупна пропозиція. Короткострокова та довгострокова крива сукупної пропозиції (AS). Цінові та нецінові фактори, які впливають на сукупну пропозицію. Кейнсіанська, класична та узагальнена крива сукупної пропозиції. Три варіанти макроекономічної рівноваги. Порушення та механізм відновлення рівноваги. Мультиплікатор у моделі AD-AS.

Тема 17. Споживання, заощадження та інвестиції

Споживання і заощадження. Функції споживання і заощадження. Середня та гранична схильність до споживання та заощадження. Кейнсіанська

та неокласична концепції споживання. Інвестиції як компонент сукупних витрат. Графік інвестиційної функції. Автономні інвестиції. Сутність мультиплікатора та акселератора. Модель взаємодії мультиплікатора-акселератора.

Тема 18. Класична модель макроекономічної рівноваги

Рівновага ринкової економіки та механізм її забезпечення. Гіпотези класичної моделі макроекономічної рівноваги. Взаємодія ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій.

Тема 19. Рівновага національного ринку у моделі IS-LM

Ринок товарів та платних послуг. Кейнсіанська модель товарного ринку – модель «витрати-випуск». Сукупні видатки. Графік «хрест Кейнса». Інфляційний та дефляційний (реcesійний) розриви. Модель «вилучення ін'єкції». Мультиплікатор видатків. Крива IS. Ринок грошей та цінних паперів. Графік Хікса-Хансена для ринку грошей та цінних паперів – крива LM. Ринок робочої сили. Загальна рівновага на ринках товарів і послуг, грошей та цінних паперів. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики.

Тема 20. Фіскальна політика держави

Цілі та інструменти фіскальної політики. Доходи та видатки державного бюджету. Податки: сутність, види, принципи оподаткування. Податкова система сучасної України. Бюджетний дефіцит: причини виникнення та економічні наслідки. Державний борг та його структура. Економічні наслідки державного боргу.

Тема 21. Монетарна політика

Грошовий ринок. Попит на гроші та пропозиція грошей. Центральний (національний) банк як суб'єкт монетарної політики. Інструменти монетарної політики. Політика «дорогих» та «дешевих» грошей. Грошовий та депозитний мультиплікатори. Суть монетарної політики. Дискреційна та не дискреційна монетарна політика. НБУ та монетарна політика в Україні.

Тема 22. Циклічні коливання та економічне зростання

Макроекономічна рівновага та фактори її порушення. Економічний (діловий) цикл та його фази. Причини циклічних коливань. Види циклів. Інфляція та безробіття як форми прояву макроекономічної нестабільності. Державне анти циклічне регулювання. Економічне зростання: сутність, джерела, методи обчислення. Моделі економічного зростання.

Тема 23. Інфляція та антиінфляційна політика

Інфляція як макроекономічне явище. Розрахунок, причини, види інфляції. Стагфляція. Теоретичні підходи до пояснення причин інфляції. Антиінфляційна політика. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 24. Безробіття та політика зайнятості

Безробіття як відхилення від рівноваги. Рівень зайнятості та рівень безробіття. Види та розрахунок безробіття. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса. Державне регулювання ринку праці.

Тема 25. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Механізм та інструменти зовнішньоекономічної політики. Теорія порівняльних переваг. Торговельний та платіжний баланс. Валютні системи та валютні курси. Розрахунок ВВП у відкритій економіці.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ:

1. Економічні категорії й економічні закони.
2. Обмеженість економічних ресурсів і проблема вибору. Крива виробничих можливостей.
3. Основні типи і порівняльний аналіз економічних систем.
4. Економічний зміст відносин власності. Форми власності й необхідність їхньої розмаїтості для ефективного функціонування економічної системи.
5. Поняття та умови виникнення товарного виробництва. Товар і його властивості.
6. Ринок і його функції.
7. Механізм функціонування ринкової системи. Модель кругообігу продукту, ресурсів та доходів.
8. Основні моделі ринку і їхня характеристика.
9. Інфраструктура ринку.
10. Попит і закон попиту. Фактори попиту.
11. Пропозиція і закон пропозиції. Фактори пропозиції.
12. Рівновага попиту та пропозиції. Рівноважна ціна й рівноважна
13. кількість.
14. Заробітна плата як ціна праці. Визначення величини зарплати на конкурентному ринку, ринку монополії, двосторонньої монополії.
15. Позичковий відсоток: поняття, фактори, які впливають на його рівень, значення.
16. Нерівність у розподілі доходів. Крива Лоренца, коефіцієнт Джини, децільний коефіцієнт.
17. Макроекономічні показники (ВНП, ВВП, ЧНП, НД, ЛРД), і їхнє співвідношення.
18. Споживання, заощадження, інвестиції та їх взаємозв'язок.
19. Гроші, еволюція, функції. Рівняння Фішера.
20. Банківська система: поняття, елементи, роль в економічних процесах.
21. Цілі грошово-кредитної політики і її інструменти.
22. Податки, їх функції, види. Проблема оптимального рівня оподаткування.
23. Економічний цикл і його фази. Характеристика фаз циклу.
24. Поняття інфляції, її вимір, причини, види.
25. Причини й форми безробіття. Закон Оукена. Безробіття в Україні.
26. Світове господарство, його еволюція й етапи розвитку.
27. Міжнародна торгівля, її особливості. Теорія порівняльних переваг.

28. Мобільність факторів виробництва: капіталу, робочої сили, технологій.
29. Платіжний та торговельний баланс.
30. Світова валютна система та її еволюція.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 9-те вид., доповн. – К.: Знання, 2014. – 710 с.
2. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2019. 688 с.
3. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. / З.І. Галушка, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
4. Економічна теорія : навч. посіб. / [С. І. Архієреєв та ін.] ; за заг. ред.: проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 463 с.
5. Економічна теорія: навч. посібник для студентів спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність / За ред. С.І. Архієреєва. Харків: НТУ «ХП», 2020. 230 с.
6. Економічна теорія : навч. посіб. / [Л. С. Томашик та ін.] ; Центр спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 263 с.
7. Економічна теорія : [навч. посіб.] / [В. Б. Захожай та ін.] ; під керівництвом та наук. ред. В. Б. Захожая ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). Київ : Персонал, 2016. 518 с.
8. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Х. : Право, 2016. – 268 с.
9. Економічна теорія: підручник / В.Г. Чепінога. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 656 с.
10. Економічна теорія : підручник / Київ. нац. торг.-екон. ун-т ; [В. Д. Лагутін та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 607 с.
11. Економічна теорія [Текст] : підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Київ : Ліра-К, 2020. 449 с.
12. Економічна теорія: посібник / За заг. ред. В.І. Сідорова, Є.М. Воробйова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна., 2019. 464 с.
13. Мікроекономіка і основи бізнесу : Навчальний посібник для студентів спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 292 «Міжнародні економічні відносини» / За ред. Н. Б. Решетняк.

Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2023. 268 с.

14. Політична економія : навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.

15. Сірко А. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник / Сірко А. Київ, 2019. 448 с

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Організація вступного випробовування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію НТУ «ХПІ». До участі у вступних випробовуваннях допускаються кандидати, які дотрималися усіх норм і правил, передбачених чинним законодавством, зокрема Правил прийому до НТУ «ХПІ».

Для проведення випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробовування ухвалюється рішенням приймальної комісії. Для проведення вступного випробовування приймальною комісією попередньо готуються білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах приймальної комісії.

Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до НТУ «ХПІ».

Абітурієнту необхідно по кожному завданню дати обґрунтовану відповідь. На виконання завдань відводиться 2 академічні години (90 хвилин).

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня виважена з оцінок відповідей на усі запитання.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.
Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Заступник голови вченої ради ННІ ЕММБ

Гарант ОП «Бізнес-економіка
і управління персоналом»

Гарант ОП «Економіка та
організація бізнесу»



Валерій КОБЄЛЄВ



Володимир КУЧИНСЬКИЙ



Марина ГЛІЗНУЦА

Бізнес-економіка і управління персоналом

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХП»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за освітніми програми «Економіка та організація бізнесу» і «Бізнес-економіка і управління персоналом» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах економічної теорії та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» освітньо-професійними програмами «Економіка та організація бізнесу» і «Бізнес-економіка і управління персоналом».

Голова проєктної групи (гарант освітньої програми «Бізнес-економіка і управління персоналом») – Володимир КУЧИНСЬКИЙ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

Члени проєктної групи:

1. Марина ГЛІЗНУЦА (гарант освітньої програми «Економіка та організація бізнесу») – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

2. Дмитро КРАМСЬКОЙ – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

3. Олександр ГУЦАН – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Еволюція економічної науки. Напрями школи і течії економічної теорії. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Розвиток економічної думки в Україні. Предмет, метод та функції економічної теорії. Економічні закони і категорії. Економічна теорія та економічна політика. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика.

Тема 2. Економічні потреби та економічні інтереси

Економічні потреби, їх суть та структура. Поняття безмежності потреб. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Взаємодія потреб та інтересів. Сутність та основні структурні елементи економічних систем. Типи економічних систем та їх особливості. Економічна система сучасної України. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти, форми і види власності. Трансформація форм власності в Україні.

Тема 3. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства

Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Матеріальне та нематеріальне виробництво, їх взаємозв'язок. Ресурси виробництва та їх види. Обмеженість (рідкісність) ресурсів. Межа економічних можливостей. Проблема економічного вибору. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Товарне виробництво як основа ринкової економіки.

Тема 4. Теорія товару і грошей

Товар і його властивості. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична. Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей. Функції та види грошей. Закон грошового обігу.

Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки

Ринок та його види. Функції ринка. Закон попиту, детермінанти попиту, індивідуальний та ринковий попит. Закон пропозиції, детермінанти пропозиції. Ринкова рівновага та фактори її порушення. Ціна: механізм формування, функції, види. Сутність та форми конкуренції в ринковій економіці. Монополія та антимонопольна політика.

Тема 6. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Організаційно-правові форми підприємств. Функції підприємства. Суть підприємництва та умови його існування. Види та суб'єкти підприємницької діяльності. Перспективи розвитку підприємництва в Україні.

Тема 7. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг

Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг. Кругообіг капіталу. Основний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Механізм відтворення основного капіталу. Амортизація. Обіговий капітал. Показники ефективності використання основного та обігового капіталу.

Тема 8. Капітал сфери обігу

Сутність, функції та місце сфери обігу у ринковій економіці. Торговельний капітал та його еволюція. Позичковий капітал: сутність та джерела. Позичковий процент. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту. Банківська система як інфраструктурний елемент сучасної ринкової економіки. Банки, їх види та функції. Позабанківські кредитні заклади. Акціонерно-корпоративний капітал. Цінні папери акціонерних товариств. Фондова біржа та її функції.

Тема 9. Ринкові відносини в аграрному секторі

Розвиток ринкових відносин в аграрному секторі економіки. Еволюція власності на землю та форм господарювання на землі. АПК: структура, взаємозв'язок галузей, що його обслуговують. Аграрна інфраструктура. Агропромислова інтеграція. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Ціна землі.

Тема 10. Доходи населення, їх формування та розподіл

Теоретичні концепції походження та розподілу доходів. Заробітна плата: сутність, форми та системи. Підприємницький дохід. Доходи від власності та рентні доходи. Структура сімейних доходів. Номінальні та реальні доходи. Диференціація доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Державне регулювання розподілу доходів.

Тема 11. Держава та її економічні функції

Необхідність втручання держави в економічні процеси. Форми, методи та інструменти державного регулювання економіки. Проблеми державного регулювання економіки України.

Тема 12. Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Світове господарство як економічна категорія, його еволюція та етапи розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Перспективи інтеграції економіки України у світову економічну систему. Форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, міжнародний поділ праці, міжнародний рух капіталів.

Тема 13. Економічні аспекти глобальних проблем

Глобальні проблеми розвитку світового господарства: сутність, класифікація, причини виникнення. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством.

Тема 14. Предмет, метод та функції макроекономіки

Макроекономіка як розділ економічної теорії. Історія розвитку макроекономічної науки. Предмет, метод та функції макроекономіки. Сучасні макроекономічні теорії. Основні макроекономічні проблеми та суперечності економіки України.

Тема 15. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Модель кругообігу ресурсів, продуктів і доходів. Система національного рахівництва та її основні показники. Методи обчислення ВВП. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Макроекономічні показники та суспільний добробут. Динаміка ВВП в Україні.

Тема 16. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції

Сукупний попит: сутність, структура. Цінові та нецінові фактори сукупного попиту. Крива сукупного попиту (AD). Сукупна пропозиція. Короткострокова та довгострокова крива сукупної пропозиції (AS). Цінові та нецінові фактори, які впливають на сукупну пропозицію. Кейнсіанська, класична та узагальнена крива сукупної пропозиції. Три варіанти макроекономічної рівноваги. Порушення та механізм відновлення рівноваги. Мультиплікатор у моделі AD-AS.

Тема 17. Споживання, заощадження та інвестиції

Споживання і заощадження. Функції споживання і заощадження. Середня та гранична схильність до споживання та заощадження. Кейнсіанська

та неокласична концепції споживання. Інвестиції як компонент сукупних витрат. Графік інвестиційної функції. Автономні інвестиції. Сутність мультиплікатора та акселератора. Модель взаємодії мультиплікатора-акселератора.

Тема 18. Класична модель макроекономічної рівноваги

Рівновага ринкової економіки та механізм її забезпечення. Гіпотези класичної моделі макроекономічної рівноваги. Взаємодія ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій.

Тема 19. Рівновага національного ринку у моделі IS-LM

Ринок товарів та платних послуг. Кейнсіанська модель товарного ринку – модель «витрати-випуск». Сукупні видатки. Графік «хрест Кейнса». Інфляційний та дефляційний (рецесійний) розриви. Модель «вилучення ін'єкції». Мультиплікатор видатків. Крива IS. Ринок грошей та цінних паперів. Графік Хікса-Хансена для ринку грошей та цінних паперів – крива LM. Ринок робочої сили. Загальна рівновага на ринках товарів і послуг, грошей та цінних паперів. Модель IS-LM як аналітичний засіб макроекономічної політики.

Тема 20. Фіскальна політика держави

Цілі та інструменти фіскальної політики. Доходи та видатки державного бюджету. Податки: сутність, види, принципи оподаткування. Податкова система сучасної України. Бюджетний дефіцит: причини виникнення та економічні наслідки. Державний борг та його структура. Економічні наслідки державного боргу.

Тема 21. Монетарна політика

Грошовий ринок. Попит на гроші та пропозиція грошей. Центральний (національний) банк як суб'єкт монетарної політики. Інструменти монетарної політики. Політика «дорогих» та «дешевих» грошей. Грошовий та депозитний мультиплікатори. Суть монетарної політики. Дискреційна та не дискреційна монетарна політика. НБУ та монетарна політика в Україні.

Тема 22. Циклічні коливання та економічне зростання

Макроекономічна рівновага та фактори її порушення. Економічний (діловий) цикл та його фази. Причини циклічних коливань. Види циклів. Інфляція та безробіття як форми прояву макроекономічної нестабільності. Державне анти циклічне регулювання. Економічне зростання: сутність, джерела, методи обчислення. Моделі економічного зростання.

Тема 23. Інфляція та антиінфляційна політика

Інфляція як макроекономічне явище. Розрахунок, причини, види інфляції. Стагфляція. Теоретичні підходи до пояснення причин інфляції. Антиінфляційна політика. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 24. Безробіття та політика зайнятості

Безробіття як відхилення від рівноваги. Рівень зайнятості та рівень безробіття. Види та розрахунок безробіття. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса. Державне регулювання ринку праці.

Тема 25. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Механізм та інструменти зовнішньоекономічної політики. Теорія порівняльних переваг. Торговельний та платіжний баланс. Валютні системи та валютні курси. Розрахунок ВВП у відкритій економіці.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ:

31. Економічні категорії й економічні закони.
32. Обмеженість економічних ресурсів і проблема вибору. Крива виробничих можливостей.
33. Основні типи і порівняльний аналіз економічних систем.
34. Економічний зміст відносин власності. Форми власності й необхідність їхньої розмаїтості для ефективного функціонування економічної системи.
35. Поняття та умови виникнення товарного виробництва. Товар і його властивості.
36. Ринок і його функції.
37. Механізм функціонування ринкової системи. Модель кругообігу продукту, ресурсів та доходів.
38. Основні моделі ринку і їхня характеристика.
39. Інфраструктура ринку.
40. Попит і закон попиту. Фактори попиту.
41. Пропозиція і закон пропозиції. Фактори пропозиції.
42. Рівновага попиту та пропозиції. Рівноважна ціна й рівноважна
43. кількість.
44. Заробітна плата як ціна праці. Визначення величини зарплати на конкурентному ринку, ринку монополії, двосторонньої монополії.
45. Позичковий відсоток: поняття, фактори, які впливають на його рівень, значення.
46. Нерівність у розподілі доходів. Крива Лоренца, коефіцієнт Джини, децільний коефіцієнт.
47. Макроекономічні показники (ВНП, ВВП, ЧНП, НД, ЛРД), і їхнє співвідношення.
48. Споживання, заощадження, інвестиції та їх взаємозв'язок.
49. Гроші, еволюція, функції. Рівняння Фішера.
50. Банківська система: поняття, елементи, роль в економічних процесах.
51. Цілі грошово-кредитної політики і її інструменти.
52. Податки, їх функції, види. Проблема оптимального рівня оподаткування.
53. Економічний цикл і його фази. Характеристика фаз циклу.
54. Поняття інфляції, її вимір, причини, види.
55. Причини й форми безробіття. Закон Оукена. Безробіття в Україні.
56. Світове господарство, його еволюція й етапи розвитку.
57. Міжнародна торгівля, її особливості. Теорія порівняльних переваг.

58. Мобільність факторів виробництва: капіталу, робочої сили, технологій.
59. Платіжний та торговельний баланс.
60. Світова валютна система та її еволюція.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

16. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 9-те вид., доповн. – К.: Знання, 2014. – 710 с.
17. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2019. 688 с.
18. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. / З.І. Галушка, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
19. Економічна теорія : навч. посіб. / [С. І. Архієреєв та ін.] ; за заг. ред.: проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 463 с.
20. Економічна теорія: навч. посібник для студентів спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність / За ред. С.І. Архієреєва. Харків: НТУ «ХП», 2020. 230 с.
21. Економічна теорія : навч. посіб. / [Л. С. Томашик та ін.] ; Центр спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 263 с.
22. Економічна теорія : [навч. посіб.] / [В. Б. Захожай та ін.] ; під керівництвом та наук. ред. В. Б. Захожая ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом (МАУП). Київ : Персонал, 2016. 518 с.
23. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін. ; за заг. ред. Л. С. Шевченко. Х. : Право, 2016. – 268 с.
24. Економічна теорія: підручник / В.Г. Чепінога. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 656 с.
25. Економічна теорія : підручник / Київ. нац. торг.-екон. ун-т ; [В. Д. Лагутін та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 607 с.
26. Економічна теорія [Текст] : підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. Київ : Ліра-К, 2020. 449 с.
27. Економічна теорія: посібник / За заг. ред. В.І. Сідорова, Є.М. Воробйова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна., 2019. 464 с.
28. Мікроекономіка і основи бізнесу : Навчальний посібник для студентів спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 292 «Міжнародні економічні відносини» / За ред. Н. Б. Решетняк.

Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2023. 268 с.

29. Політична економія : навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.

30. Сірко А. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник / Сірко А. Київ, 2019. 448 с

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію НТУ «ХПІ». До участі у вступних випробуваннях допускаються кандидати, які дотрималися усіх норм і правил, передбачених чинним законодавством, зокрема Правил прийому до НТУ «ХПІ».

Для проведення випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії. Для проведення вступного випробування приймальною комісією попередньо готуються білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах приймальної комісії.

Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до НТУ «ХПІ».

Абітурієнту необхідно по кожному завданню дати обґрунтовану відповідь. На виконання завдань відводиться 2 академічні години (90 хвилин).

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня виважена з оцінок відповідей на усі запитання.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.
Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Заступник голови вченої ради ННІ ЕММБ
Гарант ОП «Бізнес-економіка
і управління персоналом»
Гарант ОП «Економіка та
організація бізнесу»



Валерій КОБЄЛЄВ



Володимир КУЧИНСЬКИЙ



Марина ГЛІЗНУЦА

Облік, аудит і оподаткування

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю спеціальністю 071 «Обліку і оподаткування», освітня програма «Облік, аудит і оподаткування», «Діжитал облік і бізнес-консалтинг».

Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів та одночасно відображає вимоги до майбутніх студентів, визначених у стандартах вищої освіти.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що здобувач вищої освіти повинен:

знати: основи теорії фінансів, фінансів підприємств, банківської системи, фінансового ринку;

вміти: приймати оптимальні обґрунтовані рішення щодо використання фінансів у реалізації економічної політики різноманітних суб'єктів господарювання (у т.ч. банківських установ) як в межах національної економіки так і на міжнародному рівні та ін.

Вступне фахове випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускника рівня освіти бакалавр і включає зміст навчальних дисциплін професійної підготовки:

1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО
2. Фінансовий аналіз
3. Оподаткування
4. Бюджетна система
5. Податкова система
5. Фінансовий облік за НП(С)БО
6. Управлінській облік
7. Фінанси підприємств
8. Банки та банківська справа
9. Страхування та страхова справа

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна НАЗАРОВА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів.

Члени робочої групи:

1. Олександр МАНОЙЛЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів.
2. Ольга МАЩЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів.

РОЗДІЛИ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ НП(С)БО

Тема 1. Загальні вимоги до фінансової звітності

Регулювання фінансової звітності в Україні. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Призначення балансу та його структура. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів. Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів. Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.

Тема 4. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Загальна характеристика Звіту про фінансові результати. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення економічних елементів операційних витрат. Розрахунок прибутку на акцію.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

1. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів. Структура Звіту про рух грошових коштів. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РОДІЛ 2. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Зміст, мета та завдання фінансового аналізу. Предмет та мета фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Методи та прийоми фінансового аналізу. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз

Тема 2. Фінансова звітність та фінансова інформація

Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам. Балансовий звіт підприємства. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства. Звіт про рух грошових коштів підприємства. Звіт про власний капітал підприємства

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин. Аналіз джерел майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна підприємства

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства. Джерела формування оборотних коштів підприємства. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства. Аналіз складу та структури власного капіталу. Аналіз складу та структури залученого капіталу. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості. Аналіз рентабельності капіталу. Оцінка вартості капіталу

Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Суть фінансової стійкості підприємства. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.

Тема 8. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства. Аналіз рівня беззбитковості підприємства. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Сутність та показники рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності підприємства. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства

Тема 9. Аналіз ймовірності банкрутства підприємств

Поняття та види банкрутства. Причини і наслідки банкрутства. Методи підходи до діагностики банкрутства. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РОЗДІЛ 3. ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування

Еволюція теорії оподаткування. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку. Сутність та функції податків. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати. Податкова система держави. Податкове законодавство. Роль та сфера дії Податкового кодексу України. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи. Класифікація податків. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна). Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування. Особливості податкової системи України. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.

Тема 2. Податок на додану вартість

Соціально-економічну сутність податку на додану вартість (ПДВ). Нормативно-правове регулювання ПДВ в Україні. Переваги та недоліки ПДВ. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ. Поняття бюджетного відшкодування. Об'єкт оподаткування ПДВ. Ставки ПДВ. Податкова накладна з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.

Тема 3. Акцизний податок і мито

Призначення акцизного оподаткування. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами. Мито: суть та особливості застосування. Митна вартість. Преференційні ставки мита. Види мита, які застосовуються в Україні. Операції, які звільняються від сплати мита.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Система загальнодержавного соціального страхування в Україні. Поняття та призначення ЄСВ. Нормативно-правове регулювання ЄСВ. Платники ЄСВ. Ставки ЄСВ.

Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати. Виплати, на які не нараховується ЄСВ. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ. Мінімальний страховий внесок. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.

Тема 5. Податок на прибуток підприємств

Сутність і призначення податку на прибуток. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення. Податкові різниці. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО. Платники ПДФО. Податкові агенти. Об'єкт оподаткування ПДФО. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.

Платники військового збору. Об'єкти та база оподаткування військовим збором. Ставки військового збору. Порядок розрахунку військового збору. Механізм сплати військового збору.

Тема 7. Природно-ресурсні податки та платежі

Структуру природно-ресурсних платежів. Платники та податкові агенти екологічного податку. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища. Порядок обчислення екологічного податку. Ставки екологічного податку. Наслідки від впровадження екологічного податку.

Структура рентної плати. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Тема 8. Інші прямі податки і збори

Особливості місцевого оподаткування. Місцеві податки і збори. Принципи місцевого оподаткування. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком. Ставка транспортного податку. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування. Земельний податок в Україні. Ставки земельного податку. Строки сплати земельного податку фізичні особи. Строки сплати орендної плати за землю. Пільги з плати за землю.

Тема 10. Спрощена система оподаткування

Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування. База оподаткування єдиним податком. Групи платників єдиного податку. Ставка єдиного податку. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.

Тема 11. Адміністрування податків, зборів, платежів

Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів. Податкові перевірки в системі податкового контролю. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РОЗДІЛ 4. БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету

Економічна природа та сутність бюджету. Призначення та роль бюджету. Бюджетна політика як складова фінансової політики. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.

Тема 2 Бюджет як основний фінансовий план держави

Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану. Бюджет як розпис доходів і видатків. Бюджетне планування та прогнозування. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Принципи і методи бюджетного планування.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки. Концепції збалансування бюджету. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету. Види державного та місцевого боргу.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Поняття та основи бюджетного устрою. Принципи бюджетного устрою. Бюджетна система України, її склад та структура. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетна класифікація та її складові.

Тема 5. Бюджетний процес

Сутність бюджетного процесу. Організація бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи та джерела формування доходів бюджету. Склад, види і структура доходів бюджету України. Податкові та неподаткові надходження бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад, види і структура видатків бюджету України. Економічна сутність видатків бюджету. Класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Видатки бюджету на оборону та управління. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Тема 8. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення. Державний борг, його структура. Обслуговування державного боргу. Управління державним боргом.

Тема 9. Організація податкової системи

Сутність та організація податкової системи. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Структура податкової системи України. Наукові основи побудови податкової системи. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування. Методи, види і джерела формування державних доходів. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування. Розрахунок податкового навантаження. Оптимізація податкового навантаження в Україні. Оцінка ефективності податкової системи.

Тема 10. Податкова політика

Сутність податкової політики та напрями її проведення. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики. Види і форми реалізації податкової політики. Критерії ефективності податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.

Тема 11. Державна податкова служба України

Основні етапи становлення Державної податкової служби України. Основні

завдання та функції Державної податкової служби України. Структура Державної податкової служби України. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України. Апарат Державної податкової служби України.

РОЗДІЛ 5. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Облікова політика підприємства. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні

Тема 2. Облік грошових коштів

Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням. Облік касових операцій. Облік безготівкових операцій. Облік операцій в іноземній валюті.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Основи обліку дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби». Відображення в обліку руху основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку. Відображення в обліку руху нематеріальних активів. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів. Поліпшення нематеріальних активів.

Тема 6. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Сутність фінансових інвестицій. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Тема 7. Облік запасів

Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси». Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів. Оцінка вибуття запасів.

Тема 8. Облік палива та готової продукції

Облік палива на підприємстві. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції. Первинний облік готової продукції Аналітичний облік готової продукції.

Тема 9. Облік поточних фінансових інвестицій

Визнання та оцінка фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).

Тема 10. Облік витрат виробництва

Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку. Методи обліку витрат. Способи та процедури калькулювання. Бухгалтерський облік прямих витрат. Облік і розподіл загальноновиробничих витрат.

Тема 11. Облік власного капіталу підприємства та цільового фінансування

Власний капітал підприємства та його складові частини. Облік статутного капіталу та його змін. Облік неоплаченого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 12. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Класифікація та визнання доходів. Класифікація та визнання витрат. Визначення та облік фінансових результатів. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.

Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.

Тема 13. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками, інших поточних та короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами. Облік розрахунків з учасниками. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань. Облік поточних зобов'язань.

Тема 14. Облік довгострокових зобов'язань та забезпечень

Облік довгострокових зобов'язань. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.

Тема 15. Облік праці та її оплати

Системи та форми оплати праці в Україні. Кадрова документація на підприємстві. Облік використання робочого часу на підприємстві. Облік виробітку. Фонд оплати праці та його складові. Облік розрахунків по оплаті праці. Облік інших виплат і платежів на підприємстві. Облік відпусток. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.

Тема 16. Облік розрахунків з бюджетом по податках і платежах

Система оподаткування в Україні, її характеристика. Класифікація податків і зборів. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах. Податок з прибутку підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний збір. Місцеві податки і збори. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку

Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Принципи та функції управлінського обліку. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Склад витрат виробництва

Основні принципи класифікацій витрат. Класифікація витрат за напрямками обліку

Тема 3. Класифікація і поведінка витрат

Поведінка витрат залежно від їх класифікації. Методи визначення функції витрат

Тема 4. Методи обліку і калькулювання витрат

Мета і сутність калькулювання витрат. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.

Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами

Облік і калькулювання за замовленнями. Облік і калькулювання за процесами.

Тема 6. Система обліку і калькулювання за змінними витратами

Калькулювання по змінним витратам. Маржинальний дохід. Моделі калькулювання по змінним витратам. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.

Тема 7. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами

Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост». Особливості калькулювання за нормативним методом. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.

Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток». Аналіз чутливості прибутку. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».

Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень

Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.

Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.

Тема 10. Бюджетування і контроль

Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності

Концепція центрів відповідальності. Оцінка діяльності центрів витрат. Оцінка діяльності центрів доходу. Трансфертне ціноутворення

Тема 12. Взаємозв'язок управлінського і фінансового обліку

Спільні риси з фінансовим та податковим обліком. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РОЗДІЛ 7. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Фінанси підприємств, сутність, функції, організація

Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика. Фінансові ресурси (кошти) підприємств. Функції фінансів підприємств. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств. Регулювання та організація фінансової діяльності.

Тема 2. Необоротні активи підприємств: формування та оцінка

Поняття та склад майнового потенціалу підприємства. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.

Тема 3. Оборотні активи підприємств: формування та оцінка

Загальна характеристика й умови формування оборотних активів. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів. Політика формування активів підприємства. Визначення потреби в окремих видах активів. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.

Тема 4. Капітал підприємства

Сутність і склад капіталу підприємства. Характеристика власного капіталу, його склад. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.

Тема 5. Оптимізація структури капіталу підприємства

Джерела фінансування активів підприємства. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.

Тема 6. Кредитування підприємств

Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами. Види та порядок банківського кредитування. Комерційне кредитування підприємств. Інші форми кредитних відносин.

Тема 7. Ефективність використання кредитних ресурсів

Обґрунтування політики кредитування підприємств. Визначення потреби у кредитуванні. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

Тема 8. Доходи, витрати та фінансові результати підприємств

Доходи підприємств. Джерела формування доходів підприємств. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств. Класифікація витрат підприємства. Методи розподілу витрат на постійні й змінні.

Тема 9. Прибутки підприємств

Формування та розподіл прибутку підприємств. Напрями використання прибутку. Оподаткування та податкова політика підприємств.

Тема 10. Грошовий оборот. Організація грошових розрахунків.

Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств. Безготівкові операції та розрахунки. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РОЗДІЛ 8. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження, необхідність та сутність грошей. Форми грошей та їх еволюція. Основні функції грошей. Види грошей та їх характеристика. Роль грошей у системі суспільного відтворення.

Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки

Характеристика і структура грошового обороту. Форми грошового обороту. Форми безготівкових розрахунків. Грошова маса та її показники. Швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Інституційна модель та структура грошового ринку. Механізм функціонування ринку грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Грошово-кредитний мультиплікатор. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

Тема 4. Інфляція та грошові реформи

Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції. Етапи інфляційних процесів в Україні. Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Грошові реформи. Грошова реформа в Україні

Тема 5. Валютний ринок і валютні системи

Поняття валюти та конвертованість валюти. Валютний ринок та його структура. Види операцій на валютному ринку. Валютний курс: сутність та формування. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований). Валютні системи та валютна політика. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Світова та міжнародна валютні системи.

Тема 6. Кредит у ринковій економіці

Необхідність та сутність кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитування. Теорії кредиту. Функції і роль кредиту. Етапи кредитування. Принципи кредитування. Види і форми кредиту. Класифікація кредиту. Характеристика основних видів кредиту.

Тема 7. Банківська система: суть, типи, принципи та функції

Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни. Принципи побудови та типи банківських систем. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.

Тема 8. Центральний банк у банківській системі країни

Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції. Національний банк України. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.

Тема 9. Банківський нагляд та регулювання банківської діяльності

Регулювання банківської системи: суть, механізм. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду. Регулювання діяльності банків в Україні.

Тема 10. Комерційні банки як провідні суб'єкти банківської системи та фінансового посередництва

Сутність поняття «банк». Види комерційних банків. Функції банків. Види банківських операцій.

Тема 11. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Організація грошових розрахунків у національному господарстві. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій. Міжбанківські розрахунки.

Тема 12. Банківські ресурси як основа функціонування банку

Суть ресурсів банку та їх структура. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції. Операції по залученню та запозиченню коштів.

Тема 13. Особливості проведення активних операцій банків

Активи банку та активні операції: призначення, відмінності. Банківський кредит. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.

Тема 14. Операції банків з цінними паперами

Поняття та види банківських інвестицій. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.

Тема 15. Фінансовий аналіз та звітність діяльності банків

Сутність та форми фінансової звітності банку. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. Аналіз фінансового стану банків.

Тема 16. Сутність, принципи і роль страхування

Необхідність і форми страхового захисту. Витоки страхування. Сутність страхування як економічної категорії. Суб'єкти та об'єкти страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Системи страхування.

Тема 17. Класифікація страхування

Класифікація страхування за різними ознаками. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.

Тема 18. Страховий ринок

Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування. Структура страхового ринку. Учасники страхового ринку. Страхові посередники та професіонали страхового ринку. Товариства взаємного страхування. Об'єднання страховиків та їх функції. Маркетинг і реклама страхових послуг. Реалізація страхових послуг. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.

Тема 19. Актуарні розрахунки у страхуванні

Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків. Показники страхової статистики.

Тема 20. Визначення страхових тарифів

Математичні основи обчислення тарифних ставок. Склад і структура побудови страхових тарифів. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя. Види страхових внесків (премій, платежів). Визначення тарифів за договорами загального страхування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЗА НП(С)БО

1. Регулювання фінансової звітності в Україні.
2. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності.
3. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
4. Призначення балансу та його структура.
5. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
6. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
7. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
8. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
9. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.
10. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
11. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
12. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
13. Визначення економічних елементів операційних витрат.
14. Розрахунок прибутку на акцію.
15. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів.
16. Структура Звіту про рух грошових коштів.
17. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів.
18. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом.
19. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
2. Звітність підприємства : навч. посібник / В.Д. Зелікман, Р.Б. Сокольська, Ю.О. Распопова, Т.В. Акімова. Дніпро : ННІ «ІПБТ» УДУНТ, 2022. 208 с.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зм. ред. від 01.01.2024) Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>
4. Національні стандарти бухгалтерського обліку: Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
5. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – 2-ге вид., доп. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 144 с.

2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

1. Зміст, мета та завдання фінансового аналізу.
2. Предмет та мета фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу.
4. Методи та прийоми фінансового аналізу.
5. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз.
6. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
7. Балансовий звіт підприємства.
8. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства.
9. Звіт про рух грошових коштів підприємства.

10. Звіт про власний капітал підприємства.
11. Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин.
12. Аналіз джерел майна підприємства.
13. Аналіз ефективності використання майна підприємства.
14. Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства.
15. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства.
16. Джерела формування оборотних коштів підприємства.
17. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.
18. Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства.
19. Аналіз складу та структури власного капіталу.
20. Аналіз складу та структури залученого капіталу.
21. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості.
22. Аналіз рентабельності капіталу.
23. Оцінка вартості капіталу
24. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства.
25. Аналіз ліквідності балансу підприємства.
26. Аналіз платоспроможності підприємства.
27. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
28. Суть фінансової стійкості підприємства.
29. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства.
30. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства.
31. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства.
32. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства.
33. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.
34. Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства.
35. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства.
36. Аналіз рівня безбитковості підприємства.
37. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
38. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства.
39. Сутність та показники рентабельності підприємства.
40. Факторний аналіз рентабельності підприємства.
41. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства.
42. Поняття та види банкрутства.
43. Причини і наслідки банкрутства.
44. Методи підходи до діагностики банкрутства.
45. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів.
46. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз. Теорія та практика: навчальний посібник. К.:ЦУЛ, 2019. 328 с.
2. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. Ч1. 434 с.
4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
5. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с.

3 ОПОДАТКУВАННЯ

1. Еволюція теорії оподаткування.
2. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку.
3. Сутність та функції податків.
4. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати.
5. Податкова система держави.
6. Податкове законодавство.
7. Роль та сфера дії Податкового кодексу України.
8. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи.
9. Класифікація податків.
10. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків.
11. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна).
12. Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування.
13. Особливості податкової системи України.
14. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання.
15. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.
16. Соціально-економічну сутність податку на додану вартість.
17. Нормативно-правове регулювання податку на додану вартість в Україні.
18. Переваги та недоліки податку на додану вартість.
19. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ.
20. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ.
21. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет.
22. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ.
23. Поняття бюджетного відшкодування.
24. Об'єкт оподаткування ПДВ.
25. Ставки ПДВ.
26. Податкова накладна з ПДВ.
27. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура.
28. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.
29. Призначення акцизного оподаткування.
30. Об'єкти оподаткування акцизним податком.
31. База оподаткування акцизним податком.
32. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами.
33. Мито: суть та особливості застосування.
34. Митна вартість.
35. Преференційні ставки мита.
36. Види мита, які застосовуються в Україні.
37. Операції, які звільняються від сплати мита.
38. Система загальнодержавного соціального страхування в Україні.
39. Поняття та призначення ЄСВ.
40. Нормативно-правове регулювання ЄСВ.
41. Платники ЄСВ.
42. Ставки ЄСВ.
43. Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати.
44. Виплати, на які не нараховується ЄСВ.
45. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ.
46. Мінімальний страховий внесок.

47. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.
48. Сутність і призначення податку на прибуток.
49. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток.
50. Платники податку на прибуток.
51. Об'єкт оподаткування податком на прибуток.
52. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.
53. Податкові різниці.
54. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці.
55. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів.
56. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
57. Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО.
58. Платники податку на доходи фізичних осіб.
59. Податкові агенти.
60. Об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.
61. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО.
62. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки.
63. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.
64. Платники військового збору.
65. Об'єкти та база оподаткування військовим збором.
66. Ставки військового збору.
67. Порядок розрахунку військового збору.
68. Механізм сплати військового збору.
69. Структуру природно-ресурсних платежів.
70. Платники та податкові агенти екологічного податку.
71. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища.
72. Порядок обчислення екологічного податку.
73. Ставки екологічного податку.
74. Наслідки від впровадження екологічного податку.
75. Структура рентної плати.
76. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.
77. Особливості місцевого оподаткування.
78. Місцеві податки і збори.
79. Принципи місцевого оподаткування.
80. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
81. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
82. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування.
83. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком.
84. Ставка транспортного податку.
85. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування.
86. Земельний податок в Україні.
87. Ставки земельного податку.
88. Строки сплати земельного податку фізичні особи.
89. Строки сплати орендної плати за землю.
90. Пільги з плати за землю.
91. Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування.
92. База оподаткування єдиним податком.

93. Групи платників єдиного податку.
94. Ставка єдиного податку.
95. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку.
96. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування.
97. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп.
98. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.
99. Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів.
100. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів.
101. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах.
102. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах.
103. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів.
104. Податкові перевірки в системі податкового контролю.
105. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Варналій З. С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. К.: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика [Електронний ресурс] : навч. посібник / Т. В. Давидюк [та ін.] ; заг. ред. Т. В. Давидюк ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 607 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52695>.

4 БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Економічна природа та сутність бюджету.
2. Призначення та роль бюджету.
3. Бюджетна політика як складова фінансової політики.
4. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
5. Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану.
6. Бюджет як розпис доходів і видатків.
7. Бюджетне планування та прогнозування.
8. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники.
9. Принципи і методи бюджетного планування.
10. Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки.
11. Концепції збалансування бюджету.
12. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету.
13. Види державного та місцевого боргу.
14. Поняття та основи бюджетного устрою.
15. Принципи бюджетного устрою.
16. Бюджетна система України, її склад та структура.
17. Принципи побудови бюджетної системи.
18. Бюджетна класифікація та її складові.
19. Сутність бюджетного процесу.
20. Організація бюджетного процесу.
21. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій.

22. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
23. Методи та джерела формування доходів бюджету.
24. Склад, види і структура доходів бюджету України.
25. Податкові та неподаткові надходження бюджету.
26. Склад, види і структура видатків бюджету України.
27. Економічна сутність видатків бюджету.
28. Класифікація видатків бюджету.
29. Бюджетне фінансування.
30. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
31. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.
32. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.
33. Видатки бюджету на оборону та управління.
34. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
35. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин.
36. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення.
37. Державний борг, його структура.
38. Обслуговування державного боргу.
39. Управління державним боргом.
40. Сутність та організація податкової системи.
41. Принципи побудови та організації системи оподаткування.
42. Структура податкової системи України.
43. Наукові основи побудови податкової системи.
44. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування.
45. Методи, види і джерела формування державних доходів.
46. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту.
47. Критерії оптимального оподаткування.
48. Розрахунок податкового навантаження.
49. Оптимізація податкового навантаження в Україні.
50. Оцінка ефективності податкової системи.
51. Сутність податкової політики та напрями її проведення.
52. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки.
53. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики.
54. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики.
55. Види і форми реалізації податкової політики.
56. Критерії ефективності податкової політики.
57. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин.
58. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.
59. Основні завдання та функції Державної податкової служби України.
60. Структура Державної податкової служби України.
61. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України.
62. Апарат Державної податкової служби України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т.В. Податкова система : навчальний посібник. Київ в: Центр учбової літератури, 2019. 412 с.
2. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. К. : Знання України, 2019. 567 с.
3. Тарангул Л.Л. Планування податкових надходжень в Україні : теорія і практика : монографія. Ірпінь: НУДПСУ, 2019. 339 с.

4. Податкова система : Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
5. Податкова система : практичні питання застосування норм Податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю. Захарченка. К. : Юрінком Інтер, 2020. 368 с.
6. Бюджетна система : підручник / за ред. д.е.н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
7. Бюджетна система України : навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с.
8. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
9. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
10. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. —Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.

5 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

1. Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
2. Облікова політика підприємства.
3. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні
4. Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням.
5. Облік касових операцій.
6. Облік безготівкових операцій.
7. Облік операцій в іноземній валюті.
8. Основи обліку дебіторської заборгованості.
9. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
10. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.
11. Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби».
12. Відображення в обліку руху основних засобів.
13. Облік амортизації основних засобів.
14. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.
15. Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади.
16. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку.
17. Відображення в обліку руху нематеріальних активів.
18. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів.
19. Поліпшення нематеріальних активів.
20. Сутність фінансових інвестицій.
21. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
22. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості.
23. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.
24. Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси».
25. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.
26. Оцінка вибуття запасів.
27. Облік палива на підприємстві.
28. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції.
29. Первинний облік готової продукції.
30. Аналітичний облік готової продукції.
31. Визнання та оцінка фінансових інвестицій.

32. Облік поточних фінансових інвестицій.
33. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).
34. Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку.
35. Методи обліку витрат.
36. Способи та процедури калькулювання.
37. Бухгалтерський облік прямих витрат.
38. Облік і розподіл загальноновиробничих витрат.
39. Власний капітал підприємства та його складові частини.
40. Облік статутного капіталу та його змін.
41. Облік неоплаченого капіталу.
42. Облік пайового капіталу.
43. Облік додаткового капіталу.
44. Облік резервного капіталу.
45. Облік вилученого капіталу.
46. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
47. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
48. Класифікація та визнання доходів.
49. Класифікація та визнання витрат.
50. Визначення та облік фінансових результатів.
51. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.
52. Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій.
53. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.
54. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами.
55. Облік розрахунків з учасниками.
56. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань.
57. Облік поточних зобов'язань.
58. Облік довгострокових зобов'язань.
59. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.
60. Системи та форми оплати праці в Україні.
61. Кадрова документація на підприємстві.
62. Облік використання робочого часу на підприємстві.
63. Облік виробітку.
64. Фонд оплати праці та його складові.
65. Облік розрахунків по оплаті праці.
66. Облік інших виплат і платежів на підприємстві.
67. Облік відпусток.
68. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.
69. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Брік С. В. Фінансовий облік I: теорія та практика : навч. посіб. для студентів денної та заоч. форм навч. спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та 241 «Готельно-ресторанна справа» / С. В. Брік ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». - Харків : НТУ «ХП», 2018. - 158 с.
2. Височан О. С. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : Сорока Т. Б., 2017. – 450 с.
3. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.]; Західноукр. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. та перероб. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. - 481 с.

4. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : практикум / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 96 с. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53328>.

5. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : текст лекцій / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2020. – 156 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49607>

6 УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

1. Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток.
2. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку.
3. Принципи та функції управлінського обліку.
4. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.
5. Основні принципи класифікацій витрат.
6. Класифікація витрат за напрямками обліку
7. Поведінка витрат залежно від їх класифікації.
8. Методи визначення функції витрат
9. Мета і сутність калькулювання витрат.
10. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.
11. Облік і калькулювання за замовленнями.
12. Облік і калькулювання за процесами.
13. Калькулювання по змінним витратам.
14. Маржинальний дохід.
15. Моделі калькулювання по змінним витратам.
16. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.
17. Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост».
18. Особливості калькулювання за нормативним методом.
19. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.
20. Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
21. Аналіз чутливості прибутку.
22. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту.
23. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
24. Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень.
25. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень.
26. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.
27. Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.
28. Сутність бюджетування та його організація.
29. Складання та взаємоузгодження бюджетів.
30. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.
31. Концепція центрів відповідальності.
32. Оцінка діяльності центрів витрат.
33. Оцінка діяльності центрів доходу.
34. Трансфертне ціноутворення.
35. Спільні риси з фінансовим та податковим обліком.
36. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»

вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., перероб. і доп. Житомир: ПП «Рута», 2002. 480 с.

2. Гончаренко О.О., Давидюк Т.В., Саюн А.О., Рогова Н.В. Управлінський облік: навч. Посібник. К. : УБС НБУ, 2014. 415 с.

3. Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1: Навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / Колектив авторів. За ред. проф. Мардус Н. Ю. Харків : НТУ «ХП», 2022. 523 с.

4. Управлінський облік : навч. посіб. /О.М.Брадул, В. А. Шепелюк, Л. Я. Шевченко, П. Д. Камінський, та ін; ДНУЕТ. Кривой Ріг. : 2017. 113 с.

5. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астроя» 2018. – 250 с.

6. Управлінський облік : підручник / В. С. Ленъ. 2-е вид., випр. Київ : Каравела, 2017. 260 с.

7. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат : монографія / О. Л. Михальська, В. Г. Швець ; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.

8. Управлінський облік [Текст] : навч.-практичний посібник / В. П. Шило [та ін.]. - Київ : Кондор, 2012. - 302 с.

9. Управлінський облік. Збірник задач : навчальний посібник / Д. А. Горовий, Т. В. Давидюк, С.М. Кравченко, О.В. Манойленко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 400 с.

10. Управлінський облік : підруч. для вузів / Л. В. Нападовська.- 2-ге вид., доопрац. та допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.- 648 с.

7 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика.
2. Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
3. Функції фінансів підприємств.
4. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств.
5. Регулювання та організація фінансової діяльності.
6. Поняття та склад майнового потенціалу підприємства.
7. Активи підприємства, їх сутність та класифікація.
8. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.
9. Загальна характеристика й умови формування оборотних активів.
10. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів.
11. Політика формування активів підприємства.
12. Визначення потреби в окремих видах активів.
13. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.
14. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.
15. Сутність і склад капіталу підприємства.
16. Характеристика власного капіталу, його склад.
17. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.
18. Джерела фінансування активів підприємства.
19. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі.
20. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.
21. Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами.
22. Види та порядок банківського кредитування.
23. Комерційне кредитування підприємств.
24. Обґрунтування політики кредитування підприємств.
25. Визначення потреби у кредитуванні.

26. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування.
27. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.
28. Доходи підприємств.
29. Джерела формування доходів підприємств.
30. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств.
31. Класифікація витрат підприємства.
32. Методи розподілу витрат на постійні й зміні.
33. Формування та розподіл прибутку підприємств.
34. Напрями використання прибутку.
35. Оподаткування та податкова політика підприємств.
36. Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація.
37. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств.
38. Безготівкові операції та розрахунки.
39. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.
2. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
3. Фінанси підприємств: навчальний посібник : практикум / Н.О. Власова, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочєтова; за наук. ред. проф. Власової Н.О.– Х.: Світ книг, 2020. – 312 с.
4. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навчальний посібник.: 2-ге вид., перероб. і допов. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
5. Ярошевич Н.Б. Фінанси диверсифікованих підприємств: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2023. – 327 с.
6. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник - Київ : Центр учбової літератури, 2023. - 352 с.

8 БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

1. Походження, необхідність та сутність грошей.
2. Форми грошей та їх еволюція.
3. Функції грошей.
4. Види грошей та їх характеристика.
5. Роль грошей у системі суспільного відтворення.
6. Характеристика і структура грошового обороту.
7. Форми грошового обороту.
8. Форми безготівкових розрахунків.
9. Грошова маса та її показники.
10. Швидкість обігу грошей.
11. Закон грошового обігу.
12. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
13. Інституційна модель та структура грошового ринку.
14. Механізм функціонування ринку грошей.
15. Механізм формування пропозиції грошей.
16. Грошово-кредитний мультиплікатор.
17. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики.
18. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

19. Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності.
20. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції.
21. Етапи інфляційних процесів в Україні.
22. Вимірювання інфляції.
23. Соціально-економічні наслідки інфляції.
24. Державне регулювання інфляції.
25. Грошові реформи.
26. Грошова реформа в Україні.
27. Поняття валюти та конвертованість валюти.
28. Валютний ринок та його структура.
29. Види операцій на валютному ринку.
30. Валютний курс: сутність та формування.
31. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).
32. Валютні системи та валютна політика.
33. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.
34. Світова та міжнародна валютні системи.
35. Необхідність та сутність кредиту.
36. Суб'єкти та об'єкти кредитування.
37. Теорії кредиту.
38. Функції і роль кредиту.
39. Етапи кредитування.
40. Принципи кредитування.
41. Види і форми кредиту.
42. Класифікація кредиту.
43. Характеристика основних видів кредиту.
44. Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни.
45. Принципи побудови та типи банківських систем.
46. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.
47. Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції.
48. Національний банк України.
49. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.
50. Регулювання банківської системи: суть, механізм.
51. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду.
52. Регулювання діяльності банків в Україні.
53. Сутність поняття «банк».
54. Види комерційних банків.
55. Функції банків.
56. Види банківських операцій.
57. Організація грошових розрахунків у національному господарстві.
58. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій.
59. Міжбанківські розрахунки.
60. Суть ресурсів банку та їх структура.
61. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції.
62. Операції по залученню та запозиченню коштів.
63. Активи банку та активні операції: призначення, відмінності.
64. Банківський кредит.
65. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.
66. Поняття та види банківських інвестицій.
67. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів.

68. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.
69. Сутність та форми фінансової звітності банку.
70. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків.
71. Аналіз фінансового стану банків.
72. Необхідність і форми страхового захисту.
73. Сутність страхування як економічної категорії.
74. Суб'єкти та об'єкти страхування.
75. Функції страхування.
76. Принципи страхування.
77. Системи страхування.
78. Класифікація страхування за різними ознаками.
79. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.
80. Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування.
81. Структура страхового ринку.
82. Учасники страхового ринку.
83. Страхові посередники та професіонали страхового ринку.
84. Товариства взаємного страхування.
85. Об'єднання страховиків та їх функції.
86. Маркетинг і реклама страхових послуг.
87. Реалізація страхових послуг.
88. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.
89. Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків.
90. Показники страхової статистики.
91. Математичні основи обчислення тарифних ставок.
92. Склад і структура побудови страхових тарифів.
93. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування.
94. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя.
95. Види страхових внесків (премій, платежів).
96. Визначення тарифів за договорами загального страхування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
3. Гроші та кредит. Методичні вказівки щодо виконання розрахункового завдання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків : НТУ «ХП», 2021. 30 с
4. Гроші та кредит. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків: НТУ «ХП», 2021. 88 с.
5. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
6. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко.– 3-е видання. - К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
7. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. –Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси».
8. Банківська система : навчальний посібник/ укл: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.

9. Стечишин Т. Б. Банківська справа : навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. [2-ге вид. випр. і доповн.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
10. Банківські операції : навч. посіб. Ушакова О.А. Рівне: НУВГП. 2021. 226 с.
11. Банківська система : навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с. 4 Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
12. Банківська система : підручник; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
13. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 368 с.
14. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
15. Сосновська О.О. Страхування : навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. У традиційному розумінні фінансовий аналіз — це:

- а) сукупність методів, прийомів і процедур оцінки результативності й ефективності фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства;
- б) спосіб оцінки ліквідності і платоспроможності для прийняття рішень із приводу визнання підприємства банкрутом;
- в) метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської (фінансової) звітності;
- г) система показників, що дають точне і правдиве представлення про можливості функціонування підприємства в найближчому майбутньому.

2. Фінансовий стан підприємства характеризується:

- а) сукупністю виробничо-господарських факторів;
- б) системою показників, що відображають наявність фінансових ресурсів;
- в) системою показників, що відображають наявність і формування фінансових ресурсів;
- г) системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

3. Бюджетна система України – це:

- а). організація та принципи побудови, функціонування бюджетної системи, взаємозв'язок між окремими ланками
- б) сукупність державного і місцевих бюджетів, яка побудована з урахуванням економічних відносин державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права
- в) організація та здійснення виконання Державного бюджету за доходами
- г) організація та здійснення виконання Державного бюджету за видатками

4. За правовим змістом бюджет – це:

- а). основний фінансовий план держави
- б) Закон України
- г). розпис доходів та видатків
- д). бюджетний розпис

5. Категорія, яка відображає грошові відносини між державою та юридичними й фізичними особами з приводу створення фонду грошових коштів держави та його використання на розширене відтворення – це:

- а). кошторис
- б) бюджет
- в). баланс
- г). бюджетний розпис

6. Основні засоби в балансі відображають:

- а) за первісною вартістю;
- б) переоціненою вартістю;
- в) ліквідаційною вартістю;
- г) залишковою вартістю.

7. Запас міцності – це:

- а) рівень поточної діяльності суб'єкта господарювання, що перевищує точку беззбитковості
- б) співвідношення постійних та змінних витрат підприємства
- в) міра того, наскільки може збільшитись обсяг продажу до точки беззбитковості
- г) співвідношення постійних і змінних витрат, що забезпечує більший відсоток зростання прибутку, ніж відповідний відсоток зростання обсягу продажу.

8. Бюджет капіталовкладень – це:

- а) план, який гарантує наявність ресурсів для операційних потреб компанії;
- б) план, що встановлює довгострокові цілі компанії, які відображають зовнішні фактори;
- в) план, що координує і повідомляє про планові завдання на майбутній рік усім підрозділам;
- г) план, який оцінює довгострокові потреби компанії в придбанні основних засобів виробничого характеру.

9. Вкажіть, у чому полягає фіскальна функція податків?

- а) забезпечення фінансування та надходження грошових коштів до бюджетів усіх рівнів;
- б) у застосуванні штрафних санкцій до порушників податкового законодавства;
- в) у проведенні перевірок суб'єктів підприємницької діяльності;
- г) підвищення ставок та розмірів податкових платежів;
- д) у розподілі бюджетних коштів на основні потреби держави.

10. Вкажіть, як поділяються податки залежно від об'єкта оподаткування:

- а) загальнодержавні та місцеві;
- б) прямі і непрямі;
- в) податки на доходи, на майно і на споживання;
- г) податки, що включаються у валові витрати та собівартість, податки, що включаються в ціну товару, податки, що сплачуються з прибутку.
- д) розкладні та окладні;

11. Фінансова звітність — це:

- а) узагальнена інформація про діяльність підприємства за визначений проміжок часу;
- б) сукупність звітів, підготовлених внутрішніми службами підприємства, що містять конфіденційну інформацію;
- в) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, власний капітал і рух грошових коштів підприємства за звітний період;
- г) сукупність звітів, що містять аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за звітний період.

12. До складу необоротних активів підприємства включають:

- а) нематеріальні активи;
- б) грошові кошти та дебіторську заборгованість;
- в) поточні фінансові вкладення;
- г) незавершене виробництво та виробничі запаси.

13. Чистий оборотний капітал підприємства визначається як:

- а) різниця між короткостроковими зобов'язаннями та поточними активами;
- б) різниця між довгостроковими зобов'язаннями та нематеріальними активами;
- в) різниця між поточними активами та короткостроковими зобов'язаннями;
- г) різниця між поточними активами та довгостроковими зобов'язаннями.

14. Облікова політика – це:

- а) сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності;
- б) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;
- в) надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів;

г) правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

15. Яка бухгалтерська проводка відповідає операції «Відвантажено готову продукцію покупцю»:

- а) Дт 311 Кт 361;
- б) Дт 301 Кт 702;
- в) Дт 311 Кт 681;
- г) Дт 361 Кт 701.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА
ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ
ВСТУПНИКІВ

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Заступник голови вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБСЛІВ

Голова фахової атестаційної комісії



Олександр МАНОЙЛЕНКО

Діджитал облік і бізнес-консалтинг

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю спеціальністю 071 «Обліку і оподаткування», освітня програма «Облік, аудит і оподаткування», «Діджитал облік і бізнес-консалтинг».

Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів та одночасно відображає вимоги до майбутніх студентів, визначених у стандартах вищої освіти.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що здобувач вищої освіти повинен:

знати: основи теорії фінансів, фінансів підприємств, банківської системи, фінансового ринку;

вміти: приймати оптимальні обґрунтовані рішення щодо використання фінансів у реалізації економічної політики різноманітних суб'єктів господарювання (у т.ч. банківських установ) як в межах національної економіки так і на міжнародному рівні та ін.

Вступне фахове випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускника рівня освіти бакалавр і включає зміст навчальних дисциплін професійної підготовки:

1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО
2. Фінансовий аналіз
3. Оподаткування
4. Бюджетна система
5. Податкова система
5. Фінансовий облік за НП(С)БО
6. Управлінський облік
7. Фінанси підприємств
8. Банки та банківська справа
9. Страхування та страхова справа

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна НАЗАРОВА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів.

Члени робочої групи:

1. Олександр МАНОЙЛЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів.
2. Ольга МАЩЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів.

РОЗДІЛИ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ НП(С)БО

Тема 1. Загальні вимоги до фінансової звітності

Регулювання фінансової звітності в Україні. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Призначення балансу та його структура. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів. Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів. Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.

Тема 4. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Загальна характеристика Звіту про фінансові результати. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення економічних елементів операційних витрат. Розрахунок прибутку на акцію.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

2. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів. Структура Звіту про рух грошових коштів. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Зміст, мета та завдання фінансового аналізу. Предмет та мета фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Методи та прийоми фінансового аналізу. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз

Тема 2. Фінансова звітність та фінансова інформація

Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам. Балансовий звіт підприємства. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства. Звіт про рух грошових коштів підприємства. Звіт про власний капітал підприємства

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин. Аналіз джерел майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна підприємства

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства. Джерела формування оборотних коштів підприємства. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства. Аналіз складу та структури власного капіталу. Аналіз складу та структури залученого капіталу. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості. Аналіз рентабельності капіталу. Оцінка вартості капіталу

Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Суть фінансової стійкості підприємства. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.

Тема 8. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства. Аналіз рівня беззбитковості підприємства. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Сутність та показники рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності підприємства. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства

Тема 9. Аналіз ймовірності банкрутства підприємств

Поняття та види банкрутства. Причини і наслідки банкрутства. Методи підходи до діагностики банкрутства. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РОЗДІЛ 3. ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування

Еволюція теорії оподаткування. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку. Сутність та функції податків. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати. Податкова система держави. Податкове законодавство. Роль та сфера дії Податкового кодексу України. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи. Класифікація податків. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна). Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування. Особливості податкової системи України. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.

Тема 2. Податок на додану вартість

Соціально-економічну сутність податку на додану вартість (ПДВ). Нормативно-правове регулювання ПДВ в Україні. Переваги та недоліки ПДВ. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ. Поняття бюджетного відшкодування. Об'єкт оподаткування ПДВ. Ставки ПДВ. Податкова накладна з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.

Тема 3. Акцизний податок і мито

Призначення акцизного оподаткування. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами. Мито: суть та особливості застосування. Митна вартість. Преференційні ставки мита. Види мита, які застосовуються в Україні. Операції, які звільняються від сплати мита.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Система загальнодержавного соціального страхування в Україні. Поняття та призначення ЄСВ. Нормативно-правове регулювання ЄСВ. Платники ЄСВ. Ставки ЄСВ.

Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати. Виплати, на які не нараховується ЄСВ. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ. Мінімальний страховий внесок. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.

Тема 5. Податок на прибуток підприємств

Сутність і призначення податку на прибуток. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення. Податкові різниці. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО. Платники ПДФО. Податкові агенти. Об'єкт оподаткування ПДФО. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.

Платники військового збору. Об'єкти та база оподаткування військовим збором. Ставки військового збору. Порядок розрахунку військового збору. Механізм сплати військового збору.

Тема 7. Природно-ресурсні податки та платежі

Структуру природно-ресурсних платежів. Платники та податкові агенти екологічного податку. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища. Порядок обчислення екологічного податку. Ставки екологічного податку. Наслідки від впровадження екологічного податку.

Структура рентної плати. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Тема 8. Інші прямі податки і збори

Особливості місцевого оподаткування. Місцеві податки і збори. Принципи місцевого оподаткування. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком. Ставка транспортного податку. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування. Земельний податок в Україні. Ставки земельного податку. Строки сплати земельного податку фізичні особи. Строки сплати орендної плати за землю. Пільги з плати за землю.

Тема 10. Спрощена система оподаткування

Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування. База оподаткування єдиним податком. Групи платників єдиного податку. Ставка єдиного податку. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.

Тема 11. Адміністрування податків, зборів, платежів

Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів. Податкові перевірки в системі податкового контролю. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету

Економічна природа та сутність бюджету. Призначення та роль бюджету. Бюджетна політика як складова фінансової політики. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.

Тема 2 Бюджет як основний фінансовий план держави

Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану. Бюджет як розпис доходів і видатків. Бюджетне планування та прогнозування. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Принципи і методи бюджетного планування.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки. Концепції збалансування бюджету. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету. Види державного та місцевого боргу.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Поняття та основи бюджетного устрою. Принципи бюджетного устрою. Бюджетна система України, її склад та структура. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетна класифікація та її складові.

Тема 5. Бюджетний процес

Сутність бюджетного процесу. Організація бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи та джерела формування доходів бюджету. Склад, види і структура доходів бюджету України. Податкові та неподаткові надходження бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад, види і структура видатків бюджету України. Економічна сутність видатків бюджету. Класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Видатки бюджету на оборону та управління. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Тема 8. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення. Державний борг, його структура. Обслуговування державного боргу. Управління державним боргом.

Тема 9. Організація податкової системи

Сутність та організація податкової системи. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Структура податкової системи України. Наукові основи побудови податкової системи. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування. Методи, види і джерела формування державних доходів. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування. Розрахунок податкового навантаження. Оптимізація податкового навантаження в Україні. Оцінка ефективності податкової системи.

Тема 10. Податкова політика

Сутність податкової політики та напрями її проведення. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики. Види і форми реалізації податкової політики. Критерії ефективності податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.

Тема 11. Державна податкова служба України

Основні етапи становлення Державної податкової служби України. Основні завдання та функції Державної податкової служби України. Структура Державної

податкової служби України. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України. Апарат Державної податкової служби України.

РОЗДІЛ 5. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Облікова політика підприємства. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні

Тема 2. Облік грошових коштів

Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням. Облік касових операцій. Облік безготівкових операцій. Облік операцій в іноземній валюті.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Основи обліку дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби». Відображення в обліку руху основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку. Відображення в обліку руху нематеріальних активів. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів. Поліпшення нематеріальних активів.

Тема 6. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Сутність фінансових інвестицій. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Тема 7. Облік запасів

Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси». Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів. Оцінка вибуття запасів.

Тема 8. Облік палива та готової продукції

Облік палива на підприємстві. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції. Первинний облік готової продукції Аналітичний облік готової продукції.

Тема 9. Облік поточних фінансових інвестицій

Визнання та оцінка фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).

Тема 10. Облік витрат виробництва

Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку. Методи обліку витрат. Способи та процедури калькулювання. Бухгалтерський облік прямих витрат. Облік і розподіл загальноновиробничих витрат.

Тема 11. Облік власного капіталу підприємства та цільового фінансування

Власний капітал підприємства та його складові частини. Облік статутного капіталу та його змін. Облік неоплаченого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 12. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Класифікація та визнання доходів. Класифікація та визнання витрат. Визначення та облік фінансових результатів. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності. Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.

Тема 13. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками, інших поточних та короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами. Облік розрахунків з учасниками. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань. Облік поточних зобов'язань.

Тема 14. Облік довгострокових зобов'язань та забезпечень

Облік довгострокових зобов'язань. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.

Тема 15. Облік праці та її оплати

Системи та форми оплати праці в Україні. Кадрова документація на підприємстві. Облік використання робочого часу на підприємстві. Облік виробітку. Фонд оплати праці та його складові. Облік розрахунків по оплаті праці. Облік інших виплат і платежів на підприємстві. Облік відпусток. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.

Тема 16. Облік розрахунків з бюджетом по податках і платежах

Система оподаткування в Україні, її характеристика. Класифікація податків і зборів. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах. Податок з прибутку підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний збір. Місцеві податки і збори. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку

Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Принципи та функції управлінського обліку. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Склад витрат виробництва

Основні принципи класифікацій витрат. Класифікація витрат за напрямками обліку

Тема 3. Класифікація і поведінка витрат

Поведінка витрат залежно від їх класифікації. Методи визначення функції витрат

Тема 4. Методи обліку і калькулювання витрат

Мета і сутність калькулювання витрат. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.

Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами

Облік і калькулювання за замовленнями. Облік і калькулювання за процесами.

Тема 6. Система обліку і калькулювання за змінними витратами

Калькулювання по змінним витратам. Маржинальний дохід. Моделі калькулювання по змінним витратам. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.

Тема 7. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами

Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост». Особливості калькулювання за нормативним методом. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.

Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток». Аналіз чутливості прибутку. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».

Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень

Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень. Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.

Тема 10. Бюджетування і контроль

Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності

Концепція центрів відповідальності. Оцінка діяльності центрів витрат. Оцінка діяльності центрів доходу. Трансфертне ціноутворення

Тема 12. Взаємозв'язок управлінського і фінансового обліку

Спільні риси з фінансовим та податковим обліком. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РОЗДІЛ 7. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Фінанси підприємств, сутність, функції, організація

Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика. Фінансові ресурси (кошти) підприємств. Функції фінансів підприємств. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств. Регулювання та організація фінансової діяльності.

Тема 2. Необоротні активи підприємств: формування та оцінка

Поняття та склад майнового потенціалу підприємства. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.

Тема 3. Оборотні активи підприємств: формування та оцінка

Загальна характеристика й умови формування оборотних активів. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів. Політика формування активів підприємства. Визначення потреби в окремих видах активів. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.

Тема 4. Капітал підприємства

Сутність і склад капіталу підприємства. Характеристика власного капіталу, його склад. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.

Тема 5. Оптимізація структури капіталу підприємства

Джерела фінансування активів підприємства. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.

Тема 6. Кредитування підприємств

Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами. Види та порядок банківського кредитування. Комерційне кредитування підприємств. Інші форми кредитних відносин.

Тема 7. Ефективність використання кредитних ресурсів

Обґрунтування політики кредитування підприємств. Визначення потреби у кредитуванні. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

Тема 8. Доходи, витрати та фінансові результати підприємств

Доходи підприємств. Джерела формування доходів підприємств. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств. Класифікація витрат підприємства. Методи розподілу витрат на постійні й змінні.

Тема 9. Прибутки підприємств

Формування та розподіл прибутку підприємств. Напрями використання прибутку. Оподаткування та податкова політика підприємств.

Тема 10. Грошовий оборот. Організація грошових розрахунків.

Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств. Безготівкові операції та розрахунки.

Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РОЗДІЛ 8. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження, необхідність та сутність грошей. Форми грошей та їх еволюція. Основні функції грошей. Види грошей та їх характеристика. Роль грошей у системі суспільного відтворення.

Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки

Характеристика і структура грошового обороту. Форми грошового обороту. Форми безготівкових розрахунків. Грошова маса та її показники. Швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Інституційна модель та структура грошового ринку. Механізм функціонування ринку грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Грошово-кредитний мультиплікатор. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

Тема 4. Інфляція та грошові реформи

Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції. Етапи інфляційних процесів в Україні. Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Грошові реформи. Грошова реформа в Україні

Тема 5. Валютний ринок і валютні системи

Поняття валюти та конвертованість валюти. Валютний ринок та його структура. Види операцій на валютному ринку. Валютний курс: сутність та формування. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований). Валютні системи та валютна політика. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Світова та міжнародна валютні системи.

Тема 6. Кредит у ринковій економіці

Необхідність та сутність кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитування. Теорії кредиту. Функції і роль кредиту. Етапи кредитування. Принципи кредитування. Види і форми кредиту. Класифікація кредиту. Характеристика основних видів кредиту.

Тема 7. Банківська система: суть, типи, принципи та функції

Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни. Принципи побудови та типи банківських систем. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.

Тема 8. Центральний банк у банківській системі країни

Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції. Національний банк України. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.

Тема 9. Банківський нагляд та регулювання банківської діяльності

Регулювання банківської системи: суть, механізм. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду. Регулювання діяльності банків в Україні.

Тема 10. Комерційні банки як провідні суб'єкти банківської системи та фінансового посередництва

Сутність поняття «банк». Види комерційних банків. Функції банків. Види банківських операцій.

Тема 11. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Організація грошових розрахунків у національному господарстві. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій. Міжбанківські розрахунки.

Тема 12. Банківські ресурси як основа функціонування банку

Суть ресурсів банку та їх структура. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції. Операції по залученню та запозиченню коштів.

Тема 13. Особливості проведення активних операцій банків

Активи банку та активні операції: призначення, відмінності. Банківський кредит. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.

Тема 14. Операції банків з цінними паперами

Поняття та види банківських інвестицій. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.

Тема 15. Фінансовий аналіз та звітність діяльності банків

Сутність та форми фінансової звітності банку. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. Аналіз фінансового стану банків.

Тема 16. Сутність, принципи і роль страхування

Необхідність і форми страхового захисту. Витоки страхування. Сутність страхування як економічної категорії. Суб'єкти та об'єкти страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Системи страхування.

Тема 17. Класифікація страхування

Класифікація страхування за різними ознаками. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.

Тема 18. Страховий ринок

Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування. Структура страхового ринку. Учасники страхового ринку. Страхові посередники та професіонали страхового ринку. Товариства взаємного страхування. Об'єднання страховиків та їх функції. Маркетинг і реклама страхових послуг. Реалізація страхових послуг. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.

Тема 19. Актуарні розрахунки у страхуванні

Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків. Показники страхової статистики.

Тема 20. Визначення страхових тарифів

Математичні основи обчислення тарифних ставок. Склад і структура побудови страхових тарифів. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя. Види страхових внесків (премій, платежів). Визначення тарифів за договорами загального страхування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЗА НП(С)БО

1. Регулювання фінансової звітності в Україні.
2. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності.
3. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
4. Призначення балансу та його структура.
5. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
6. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
7. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
8. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
9. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.
10. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
11. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
12. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
13. Визначення економічних елементів операційних витрат.
14. Розрахунок прибутку на акцію.
15. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів.
16. Структура Звіту про рух грошових коштів.
17. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів.
18. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом.
19. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
2. Звітність підприємства : навч. посібник / В.Д. Зелікман, Р.Б. Сокольська, Ю.О. Распопова, Т.В. Акімова. Дніпро : ННІ «ІПБТ» УДУНТ, 2022. 208 с.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зм. ред. від 01.01.2024) Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>
4. Національні стандарти бухгалтерського обліку: Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
5. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – 2-ге вид., доп. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 144 с.

2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

1. Зміст, мета та завдання фінансового аналізу.
2. Предмет та мета фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу.
4. Методи та прийоми фінансового аналізу.
5. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз.
6. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
7. Балансовий звіт підприємства.
8. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства.
9. Звіт про рух грошових коштів підприємства.

10. Звіт про власний капітал підприємства.
11. Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин.
12. Аналіз джерел майна підприємства.
13. Аналіз ефективності використання майна підприємства.
14. Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства.
15. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства.
16. Джерела формування оборотних коштів підприємства.
17. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.
18. Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства.
19. Аналіз складу та структури власного капіталу.
20. Аналіз складу та структури залученого капіталу.
21. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості.
22. Аналіз рентабельності капіталу.
23. Оцінка вартості капіталу
24. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства.
25. Аналіз ліквідності балансу підприємства.
26. Аналіз платоспроможності підприємства.
27. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
28. Суть фінансової стійкості підприємства.
29. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства.
30. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства.
31. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства.
32. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства.
33. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.
34. Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства.
35. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства.
36. Аналіз рівня безбитковості підприємства.
37. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
38. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства.
39. Сутність та показники рентабельності підприємства.
40. Факторний аналіз рентабельності підприємства.
41. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства.
42. Поняття та види банкрутства.
43. Причини і наслідки банкрутства.
44. Методи підходи до діагностики банкрутства.
45. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів.
46. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз. Теорія та практика: навчальний посібник. К.:ЦУЛ, 2019. 328 с.
2. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. Ч1. 434 с.
4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
5. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с.

3 ОПОДАТКУВАННЯ

1. Еволюція теорії оподаткування.
2. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку.
3. Сутність та функції податків.
4. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати.
5. Податкова система держави.
6. Податкове законодавство.
7. Роль та сфера дії Податкового кодексу України.
8. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи.
9. Класифікація податків.
10. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків.
11. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна).
12. Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування.
13. Особливості податкової системи України.
14. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання.
15. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.
16. Соціально-економічну сутність податку на додану вартість.
17. Нормативно-правове регулювання податку на додану вартість в Україні.
18. Переваги та недоліки податку на додану вартість.
19. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ.
20. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ.
21. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет.
22. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ.
23. Поняття бюджетного відшкодування.
24. Об'єкт оподаткування ПДВ.
25. Ставки ПДВ.
26. Податкова накладна з ПДВ.
27. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура.
28. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.
29. Призначення акцизного оподаткування.
30. Об'єкти оподаткування акцизним податком.
31. База оподаткування акцизним податком.
32. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами.
33. Мито: суть та особливості застосування.
34. Митна вартість.
35. Преференційні ставки мита.
36. Види мита, які застосовуються в Україні.
37. Операції, які звільняються від сплати мита.
38. Система загальнодержавного соціального страхування в Україні.
39. Поняття та призначення ЄСВ.
40. Нормативно-правове регулювання ЄСВ.
41. Платники ЄСВ.
42. Ставки ЄСВ.
43. Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати.
44. Виплати, на які не нараховується ЄСВ.
45. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ.
46. Мінімальний страховий внесок.

47. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.
48. Сутність і призначення податку на прибуток.
49. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток.
50. Платники податку на прибуток.
51. Об'єкт оподаткування податком на прибуток.
52. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.
53. Податкові різниці.
54. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці.
55. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів.
56. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
57. Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО.
58. Платники податку на доходи фізичних осіб.
59. Податкові агенти.
60. Об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.
61. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО.
62. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки.
63. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.
64. Платники військового збору.
65. Об'єкти та база оподаткування військовим збором.
66. Ставки військового збору.
67. Порядок розрахунку військового збору.
68. Механізм сплати військового збору.
69. Структуру природно-ресурсних платежів.
70. Платники та податкові агенти екологічного податку.
71. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища.
72. Порядок обчислення екологічного податку.
73. Ставки екологічного податку.
74. Наслідки від впровадження екологічного податку.
75. Структура рентної плати.
76. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.
77. Особливості місцевого оподаткування.
78. Місцеві податки і збори.
79. Принципи місцевого оподаткування.
80. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
81. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
82. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування.
83. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком.
84. Ставка транспортного податку.
85. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування.
86. Земельний податок в Україні.
87. Ставки земельного податку.
88. Строки сплати земельного податку фізичні особи.
89. Строки сплати орендної плати за землю.
90. Пільги з плати за землю.
91. Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування.
92. База оподаткування єдиним податком.

93. Групи платників єдиного податку.
94. Ставка єдиного податку.
95. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку.
96. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування.
97. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп.
98. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.
99. Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів.
100. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів.
101. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах.
102. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах.
103. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів.
104. Податкові перевірки в системі податкового контролю.
105. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Варналій З. С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. К.: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика [Електронний ресурс] : навч. посібник / Т. В. Давидюк [та ін.] ; заг. ред. Т. В. Давидюк ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 607 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52695>.

4 БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Економічна природа та сутність бюджету.
2. Призначення та роль бюджету.
3. Бюджетна політика як складова фінансової політики.
4. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
5. Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану.
6. Бюджет як розпис доходів і видатків.
7. Бюджетне планування та прогнозування.
8. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники.
9. Принципи і методи бюджетного планування.
10. Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки.
11. Концепції збалансування бюджету.
12. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету.
13. Види державного та місцевого боргу.
14. Поняття та основи бюджетного устрою.
15. Принципи бюджетного устрою.
16. Бюджетна система України, її склад та структура.
17. Принципи побудови бюджетної системи.
18. Бюджетна класифікація та її складові.
19. Сутність бюджетного процесу.
20. Організація бюджетного процесу.
21. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій.

22. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
23. Методи та джерела формування доходів бюджету.
24. Склад, види і структура доходів бюджету України.
25. Податкові та неподаткові надходження бюджету.
26. Склад, види і структура видатків бюджету України.
27. Економічна сутність видатків бюджету.
28. Класифікація видатків бюджету.
29. Бюджетне фінансування.
30. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
31. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.
32. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.
33. Видатки бюджету на оборону та управління.
34. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
35. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин.
36. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення.
37. Державний борг, його структура.
38. Обслуговування державного боргу.
39. Управління державним боргом.
40. Сутність та організація податкової системи.
41. Принципи побудови та організації системи оподаткування.
42. Структура податкової системи України.
43. Наукові основи побудови податкової системи.
44. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування.
45. Методи, види і джерела формування державних доходів.
46. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту.
47. Критерії оптимального оподаткування.
48. Розрахунок податкового навантаження.
49. Оптимізація податкового навантаження в Україні.
50. Оцінка ефективності податкової системи.
51. Сутність податкової політики та напрями її проведення.
52. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки.
53. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики.
54. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики.
55. Види і форми реалізації податкової політики.
56. Критерії ефективності податкової політики.
57. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин.
58. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.
59. Основні завдання та функції Державної податкової служби України.
60. Структура Державної податкової служби України.
61. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України.
62. Апарат Державної податкової служби України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т.В. Податкова система : навчальний посібник. Київ в: Центр учбової літератури, 2019. 412 с.
2. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. К. : Знання України, 2019. 567 с.
3. Тарангул Л.Л. Планування податкових надходжень в Україні : теорія і практика : монографія. Ірпінь: НУДПСУ, 2019. 339 с.

4. Податкова система : Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
5. Податкова система : практичні питання застосування норм Податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю. Захарченка. К. : Юрінком Інтер, 2020. 368 с.
6. Бюджетна система : підручник / за ред. д.е.н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
7. Бюджетна система України : навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с.
8. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
9. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
10. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. —Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.

5 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

1. Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
2. Облікова політика підприємства.
3. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні
4. Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням.
5. Облік касових операцій.
6. Облік безготівкових операцій.
7. Облік операцій в іноземній валюті.
8. Основи обліку дебіторської заборгованості.
9. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
10. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.
11. Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби».
12. Відображення в обліку руху основних засобів.
13. Облік амортизації основних засобів.
14. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.
15. Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади.
16. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку.
17. Відображення в обліку руху нематеріальних активів.
18. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів.
19. Поліпшення нематеріальних активів.
20. Сутність фінансових інвестицій.
21. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
22. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості.
23. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.
24. Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси».
25. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.
26. Оцінка вибуття запасів.
27. Облік палива на підприємстві.
28. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції.
29. Первинний облік готової продукції.
30. Аналітичний облік готової продукції.
31. Визнання та оцінка фінансових інвестицій.

32. Облік поточних фінансових інвестицій.
33. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).
34. Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку.
35. Методи обліку витрат.
36. Способи та процедури калькулювання.
37. Бухгалтерський облік прямих витрат.
38. Облік і розподіл загальноновиробничих витрат.
39. Власний капітал підприємства та його складові частини.
40. Облік статутного капіталу та його змін.
41. Облік неоплаченого капіталу.
42. Облік пайового капіталу.
43. Облік додаткового капіталу.
44. Облік резервного капіталу.
45. Облік вилученого капіталу.
46. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
47. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
48. Класифікація та визнання доходів.
49. Класифікація та визнання витрат.
50. Визначення та облік фінансових результатів.
51. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.
52. Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій.
53. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.
54. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами.
55. Облік розрахунків з учасниками.
56. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань.
57. Облік поточних зобов'язань.
58. Облік довгострокових зобов'язань.
59. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.
60. Системи та форми оплати праці в Україні.
61. Кадрова документація на підприємстві.
62. Облік використання робочого часу на підприємстві.
63. Облік виробітку.
64. Фонд оплати праці та його складові.
65. Облік розрахунків по оплаті праці.
66. Облік інших виплат і платежів на підприємстві.
67. Облік відпусток.
68. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.
69. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Брік С. В. Фінансовий облік I: теорія та практика : навч. посіб. для студентів денної та заоч. форм навч. спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та 241 «Готельно-ресторанна справа» / С. В. Брік ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». - Харків : НТУ «ХП», 2018. - 158 с.
2. Височан О. С. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : Сорока Т. Б., 2017. – 450 с.
3. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.]; Західноукр. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. та перероб. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. - 481 с.

4. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : практикум / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 96 с. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53328>.

5. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : текст лекцій / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2020. – 156 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49607>

6 УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

1. Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток.
2. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку.
3. Принципи та функції управлінського обліку.
4. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.
5. Основні принципи класифікацій витрат.
6. Класифікація витрат за напрямками обліку
7. Поведінка витрат залежно від їх класифікації.
8. Методи визначення функції витрат
9. Мета і сутність калькулювання витрат.
10. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.
11. Облік і калькулювання за замовленнями.
12. Облік і калькулювання за процесами.
13. Калькулювання по змінним витратам.
14. Маржинальний дохід.
15. Моделі калькулювання по змінним витратам.
16. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.
17. Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост».
18. Особливості калькулювання за нормативним методом.
19. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.
20. Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
21. Аналіз чутливості прибутку.
22. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту.
23. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
24. Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень.
25. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень.
26. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.
27. Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.
28. Сутність бюджетування та його організація.
29. Складання та взаємоузгодження бюджетів.
30. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.
31. Концепція центрів відповідальності.
32. Оцінка діяльності центрів витрат.
33. Оцінка діяльності центрів доходу.
34. Трансфертне ціноутворення.
35. Спільні риси з фінансовим та податковим обліком.
36. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»

вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., перероб. і доп. Житомир: ПП «Рута», 2002. 480 с.

2. Гончаренко О.О., Давидюк Т.В., Саюн А.О., Рогова Н.В. Управлінський облік: навч. Посібник. К. : УБС НБУ, 2014. 415 с.

3. Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1: Навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / Колектив авторів. За ред. проф. Мардус Н. Ю. Харків : НТУ «ХП», 2022. 523 с.

4. Управлінський облік : навч. посіб. /О.М.Брадул, В. А. Шепелюк, Л. Я. Шевченко, П. Д. Камінський, та ін; ДНУЕТ. Кривой Ріг. : 2017. 113 с.

5. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астроя» 2018. – 250 с.

6. Управлінський облік : підручник / В. С. Ленъ. 2-е вид., випр. Київ : Каравела, 2017. 260 с.

7. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат : монографія / О. Л. Михальська, В. Г. Швець ; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.

8. Управлінський облік [Текст] : навч.-практичний посібник / В. П. Шило [та ін.]. - Київ : Кондор, 2012. - 302 с.

9. Управлінський облік. Збірник задач : навчальний посібник / Д. А. Горовий, Т. В. Давидюк, С.М. Кравченко, О.В. Манойленко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 400 с.

10. Управлінський облік : підруч. для вузів / Л. В. Нападовська.- 2-ге вид., доопрац. та допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.- 648 с.

7 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика.
2. Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
3. Функції фінансів підприємств.
4. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств.
5. Регулювання та організація фінансової діяльності.
6. Поняття та склад майнового потенціалу підприємства.
7. Активи підприємства, їх сутність та класифікація.
8. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.
9. Загальна характеристика й умови формування оборотних активів.
10. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів.
11. Політика формування активів підприємства.
12. Визначення потреби в окремих видах активів.
13. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.
14. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.
15. Сутність і склад капіталу підприємства.
16. Характеристика власного капіталу, його склад.
17. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.
18. Джерела фінансування активів підприємства.
19. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі.
20. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.
21. Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами.
22. Види та порядок банківського кредитування.
23. Комерційне кредитування підприємств.
24. Обґрунтування політики кредитування підприємств.
25. Визначення потреби у кредитуванні.

26. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування.
27. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.
28. Доходи підприємств.
29. Джерела формування доходів підприємств.
30. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств.
31. Класифікація витрат підприємства.
32. Методи розподілу витрат на постійні й зміні.
33. Формування та розподіл прибутку підприємств.
34. Напрями використання прибутку.
35. Оподаткування та податкова політика підприємств.
36. Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація.
37. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств.
38. Безготівкові операції та розрахунки.
39. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.
2. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
3. Фінанси підприємств: навчальний посібник : практикум / Н.О. Власова, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочєтова; за наук. ред. проф. Власової Н.О.– Х.: Світ книг, 2020. – 312 с.
4. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навчальний посібник.: 2-ге вид., перероб. і допов. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
5. Ярошевич Н.Б. Фінанси диверсифікованих підприємств: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2023. – 327 с.
6. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник - Київ : Центр учбової літератури, 2023. - 352 с.

8 БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

1. Походження, необхідність та сутність грошей.
2. Форми грошей та їх еволюція.
3. Функції грошей.
4. Види грошей та їх характеристика.
5. Роль грошей у системі суспільного відтворення.
6. Характеристика і структура грошового обороту.
7. Форми грошового обороту.
8. Форми безготівкових розрахунків.
9. Грошова маса та її показники.
10. Швидкість обігу грошей.
11. Закон грошового обігу.
12. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
13. Інституційна модель та структура грошового ринку.
14. Механізм функціонування ринку грошей.
15. Механізм формування пропозиції грошей.
16. Грошово-кредитний мультиплікатор.
17. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики.
18. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

19. Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності.
20. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції.
21. Етапи інфляційних процесів в Україні.
22. Вимірювання інфляції.
23. Соціально-економічні наслідки інфляції.
24. Державне регулювання інфляції.
25. Грошові реформи.
26. Грошова реформа в Україні.
27. Поняття валюти та конвертованість валюти.
28. Валютний ринок та його структура.
29. Види операцій на валютному ринку.
30. Валютний курс: сутність та формування.
31. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).
32. Валютні системи та валютна політика.
33. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.
34. Світова та міжнародна валютні системи.
35. Необхідність та сутність кредиту.
36. Суб'єкти та об'єкти кредитування.
37. Теорії кредиту.
38. Функції і роль кредиту.
39. Етапи кредитування.
40. Принципи кредитування.
41. Види і форми кредиту.
42. Класифікація кредиту.
43. Характеристика основних видів кредиту.
44. Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни.
45. Принципи побудови та типи банківських систем.
46. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.
47. Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції.
48. Національний банк України.
49. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.
50. Регулювання банківської системи: суть, механізм.
51. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду.
52. Регулювання діяльності банків в Україні.
53. Сутність поняття «банк».
54. Види комерційних банків.
55. Функції банків.
56. Види банківських операцій.
57. Організація грошових розрахунків у національному господарстві.
58. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій.
59. Міжбанківські розрахунки.
60. Суть ресурсів банку та їх структура.
61. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції.
62. Операції по залученню та запозиченню коштів.
63. Активи банку та активні операції: призначення, відмінності.
64. Банківський кредит.
65. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.
66. Поняття та види банківських інвестицій.
67. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів.

68. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.
69. Сутність та форми фінансової звітності банку.
70. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків.
71. Аналіз фінансового стану банків.
72. Необхідність і форми страхового захисту.
73. Сутність страхування як економічної категорії.
74. Суб'єкти та об'єкти страхування.
75. Функції страхування.
76. Принципи страхування.
77. Системи страхування.
78. Класифікація страхування за різними ознаками.
79. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.
80. Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування.
81. Структура страхового ринку.
82. Учасники страхового ринку.
83. Страхові посередники та професіонали страхового ринку.
84. Товариства взаємного страхування.
85. Об'єднання страховиків та їх функції.
86. Маркетинг і реклама страхових послуг.
87. Реалізація страхових послуг.
88. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.
89. Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків.
90. Показники страхової статистики.
91. Математичні основи обчислення тарифних ставок.
92. Склад і структура побудови страхових тарифів.
93. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування.
94. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя.
95. Види страхових внесків (премій, платежів).
96. Визначення тарифів за договорами загального страхування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
3. Гроші та кредит. Методичні вказівки щодо виконання розрахункового завдання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків : НТУ «ХП», 2021. 30 с
4. Гроші та кредит. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків: НТУ «ХП», 2021. 88 с.
5. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
6. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко.– 3-е видання. - К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
7. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. –Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси».
8. Банківська система : навчальний посібник/ укл: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.

9. Стечишин Т. Б. Банківська справа : навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. [2-ге вид. випр. і доповн.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
10. Банківські операції : навч. посіб. Ушакова О.А. Рівне: НУВГП. 2021. 226 с.
11. Банківська система : навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с. 4 Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
12. Банківська система : підручник; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
13. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 368 с.
14. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
15. Сосновська О.О. Страхування : навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. У традиційному розумінні фінансовий аналіз — це:

- а) сукупність методів, прийомів і процедур оцінки результативності й ефективності фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства;
- б) спосіб оцінки ліквідності і платоспроможності для прийняття рішень із приводу визнання підприємства банкрутом;
- в) метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської (фінансової) звітності;
- г) система показників, що дають точне і правдиве представлення про можливості функціонування підприємства в найближчому майбутньому.

2. Фінансовий стан підприємства характеризується:

- а) сукупністю виробничо-господарських факторів;
- б) системою показників, що відображають наявність фінансових ресурсів;
- в) системою показників, що відображають наявність і формування фінансових ресурсів;
- г) системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

3. Бюджетна система України – це:

- а). організація та принципи побудови, функціонування бюджетної системи, взаємозв'язок між окремими ланками
- б) сукупність державного і місцевих бюджетів, яка побудована з урахуванням економічних відносин державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права
- в) організація та здійснення виконання Державного бюджету за доходами
- г) організація та здійснення виконання Державного бюджету за видатками

4. За правовим змістом бюджет – це:

- а). основний фінансовий план держави
- б) Закон України
- г). розпис доходів та видатків
- д). бюджетний розпис

5. Категорія, яка відображає грошові відносини між державою та юридичними й фізичними особами з приводу створення фонду грошових коштів держави та його використання на розширене відтворення – це:

- а). кошторис
- б) бюджет
- в). баланс
- г). бюджетний розпис

6. Основні засоби в балансі відображають:

- а) за первісною вартістю;
- б) переоціненою вартістю;
- в) ліквідаційною вартістю;
- г) залишковою вартістю.

7. Запас міцності – це:

- а) рівень поточної діяльності суб'єкта господарювання, що перевищує точку беззбитковості
- б) співвідношення постійних та змінних витрат підприємства
- в) міра того, наскільки може збільшитись обсяг продажу до точки беззбитковості
- г) співвідношення постійних і змінних витрат, що забезпечує більший відсоток зростання прибутку, ніж відповідний відсоток зростання обсягу продажу.

8. Бюджет капіталовкладень – це:

- а) план, який гарантує наявність ресурсів для операційних потреб компанії;
- б) план, що встановлює довгострокові цілі компанії, які відображають зовнішні фактори;
- в) план, що координує і повідомляє про планові завдання на майбутній рік усім підрозділам;
- г) план, який оцінює довгострокові потреби компанії в придбанні основних засобів виробничого характеру.

9. Вкажіть, у чому полягає фіскальна функція податків?

- а) забезпечення фінансування та надходження грошових коштів до бюджетів усіх рівнів;
- б) у застосуванні штрафних санкцій до порушників податкового законодавства;
- в) у проведенні перевірок суб'єктів підприємницької діяльності;
- г) підвищення ставок та розмірів податкових платежів;
- д) у розподілі бюджетних коштів на основні потреби держави.

10. Вкажіть, як поділяються податки залежно від об'єкта оподаткування:

- а) загальнодержавні та місцеві;
- б) прямі і непрямі;
- в) податки на доходи, на майно і на споживання;
- г) податки, що включаються у валові витрати та собівартість, податки, що включаються в ціну товару, податки, що сплачуються з прибутку.

- д) розкладні та окладні;

11. Фінансова звітність — це:

- а) узагальнена інформація про діяльність підприємства за визначений проміжок часу;
- б) сукупність звітів, підготовлених внутрішніми службами підприємства, що містять конфіденційну інформацію;
- в) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, власний капітал і рух грошових коштів підприємства за звітний період;
- г) сукупність звітів, що містять аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за звітний період.

12. До складу необоротних активів підприємства включають:

- а) нематеріальні активи;
- б) грошові кошти та дебіторську заборгованість;
- в) поточні фінансові вкладення;
- г) незавершене виробництво та виробничі запаси.

13. Чистий оборотний капітал підприємства визначається як:

- а) різниця між короткостроковими зобов'язаннями та поточними активами;
- б) різниця між довгостроковими зобов'язаннями та нематеріальними активами;
- в) різниця між поточними активами та короткостроковими зобов'язаннями;
- г) різниця між поточними активами та довгостроковими зобов'язаннями.

14. Облікова політика – це:

- а) сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності;
- б) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;
- в) надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів;

г) правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

15. Яка бухгалтерська проводка відповідає операції «Відвантажено готову продукцію покупцю»:

- а) Дт 311 Кт 361;
- б) Дт 301 Кт 702;
- в) Дт 311 Кт 681;
- г) Дт 361 Кт 701.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА
ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ
ВСТУПНИКІВ

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Заступник голови вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБСЛІВ

Голова фахової атестаційної комісії



Олександр МАНОЙЛЕНКО

Фінанси і банківська справа

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітня програма «Фінанси і банківська справа», «Фондовий ринок та цифрові фінансові технології».

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати здібності до володіння знаннями, уміннями і навичками щодо циклів дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної, природничо-наукової, загальноекономічної, професійної та практичної підготовки.

Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів та одночасно відображає вимоги до майбутніх студентів, визначених у стандартах вищої освіти магістерського рівня.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що здобувач вищої освіти повинен:

знати: основи теорії фінансів, фінансів підприємств, банківської системи, фінансового ринку;

вміти: приймати оптимальні обґрунтовані рішення щодо використання фінансів у реалізації економічної політики різноманітних суб'єктів господарювання (у т.ч. банківських установ) як в межах національної економіки так і на міжнародному рівні та ін.

Вступне фахове випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускника рівня освіти бакалавр і включає зміст навчальних дисциплін професійної підготовки:

1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО
2. Фінансовий аналіз
3. Оподаткування
4. Бюджетна система
5. Податкова система
5. Фінансовий облік за НП(С)БО
6. Управлінській облік
7. Фінанси підприємств
8. Банки та банківська справа
9. Страхування та страхова справа

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію Національного технічного

університету «Харківський політехнічний інститут» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна НАЗАРОВА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів.

Члени робочої групи:

1. Олександр МАНОЙЛЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів.

2. Ольга МАЩЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів.

РОЗДІЛИ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ НП(С)БО

Тема 1. Загальні вимоги до фінансової звітності

Регулювання фінансової звітності в Україні. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Призначення балансу та його структура. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів. Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів. Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.

Тема 4. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Загальна характеристика Звіту про фінансові результати. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення економічних елементів операційних витрат. Розрахунок прибутку на акцію.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

3. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів. Структура Звіту про рух грошових коштів. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РОДІЛ 2. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Зміст, мета та завдання фінансового аналізу. Предмет та мета фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Методи та прийоми фінансового аналізу. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз

Тема 2. Фінансова звітність та фінансова інформація

Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам. Балансовий звіт підприємства. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства. Звіт про рух грошових коштів підприємства. Звіт про власний капітал підприємства

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин. Аналіз джерел майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна підприємства

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства. Джерела формування оборотних коштів підприємства. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства. Аналіз складу та структури власного капіталу. Аналіз складу та структури залученого капіталу. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості. Аналіз рентабельності капіталу. Оцінка вартості капіталу

Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Суть фінансової стійкості підприємства. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.

Тема 8. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства. Аналіз рівня беззбитковості підприємства. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Сутність та показники рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності підприємства. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства

Тема 9. Аналіз ймовірності банкрутства підприємств

Поняття та види банкрутства. Причини і наслідки банкрутства. Методи підходи до діагностики банкрутства. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РОЗДІЛ 3. ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування

Еволюція теорії оподаткування. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку. Сутність та функції податків. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати. Податкова система держави. Податкове законодавство. Роль та сфера дії Податкового кодексу України. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи. Класифікація податків. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна). Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування. Особливості податкової системи України. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.

Тема 2. Податок на додану вартість

Соціально-економічну сутність податку на додану вартість (ПДВ). Нормативно-правове регулювання ПДВ в Україні. Переваги та недоліки ПДВ. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ. Поняття бюджетного відшкодування. Об'єкт оподаткування ПДВ. Ставки ПДВ. Податкова накладна з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.

Тема 3. Акцизний податок і мито

Призначення акцизного оподаткування. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами. Мито: суть та особливості застосування. Митна вартість. Преференційні ставки мита. Види мита, які застосовуються в Україні. Операції, які звільняються від сплати мита.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Система загальнодержавного соціального страхування в Україні. Поняття та призначення ЄСВ. Нормативно-правове регулювання ЄСВ. Платники ЄСВ. Ставки ЄСВ.

Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати. Виплати, на які не нараховується ЄСВ. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ. Мінімальний страховий внесок. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.

Тема 5. Податок на прибуток підприємств

Сутність і призначення податку на прибуток. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення. Податкові різниці. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО. Платники ПДФО. Податкові агенти. Об'єкт оподаткування ПДФО. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.

Платники військового збору. Об'єкти та база оподаткування військовим збором. Ставки військового збору. Порядок розрахунку військового збору. Механізм сплати військового збору.

Тема 7. Природно-ресурсні податки та платежі

Структуру природно-ресурсних платежів. Платники та податкові агенти екологічного податку. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища. Порядок обчислення екологічного податку. Ставки екологічного податку. Наслідки від впровадження екологічного податку.

Структура рентної плати. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Тема 8. Інші прямі податки і збори

Особливості місцевого оподаткування. Місцеві податки і збори. Принципи місцевого оподаткування. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком. Ставка транспортного податку. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування. Земельний податок в Україні. Ставки земельного податку. Строки сплати земельного податку фізичні особи. Строки сплати орендної плати за землю. Пільги з плати за землю.

Тема 10. Спрощена система оподаткування

Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування. База оподаткування єдиним податком. Групи платників єдиного податку. Ставка єдиного податку. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.

Тема 11. Адміністрування податків, зборів, платежів

Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів. Податкові перевірки в системі податкового контролю. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РОЗДІЛ 4. БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету

Економічна природа та сутність бюджету. Призначення та роль бюджету. Бюджетна політика як складова фінансової політики. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.

Тема 2 Бюджет як основний фінансовий план держави

Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану. Бюджет як розпис доходів і видатків. Бюджетне планування та прогнозування. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Принципи і методи бюджетного планування.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки. Концепції збалансування бюджету. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету. Види державного та місцевого боргу.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Поняття та основи бюджетного устрою. Принципи бюджетного устрою. Бюджетна система України, її склад та структура. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетна класифікація та її складові.

Тема 5. Бюджетний процес

Сутність бюджетного процесу. Організація бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи та джерела формування доходів бюджету. Склад, види і структура доходів бюджету України. Податкові та неподаткові надходження бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад, види і структура видатків бюджету України. Економічна сутність видатків бюджету. Класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Видатки бюджету на оборону та управління. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Тема 8. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення. Державний борг, його структура. Обслуговування державного боргу. Управління державним боргом.

Тема 9. Організація податкової системи

Сутність та організація податкової системи. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Структура податкової системи України. Наукові основи побудови податкової системи. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування. Методи, види і джерела формування державних доходів. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування. Розрахунок податкового навантаження. Оптимізація податкового навантаження в Україні. Оцінка ефективності податкової системи.

Тема 10. Податкова політика

Сутність податкової політики та напрями її проведення. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики. Види і форми реалізації податкової політики. Критерії ефективності податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.

Тема 11. Державна податкова служба України

Основні етапи становлення Державної податкової служби України. Основні

завдання та функції Державної податкової служби України. Структура Державної податкової служби України. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України. Апарат Державної податкової служби України.

РОЗДІЛ 5. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Облікова політика підприємства. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні

Тема 2. Облік грошових коштів

Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням. Облік касових операцій. Облік безготівкових операцій. Облік операцій в іноземній валюті.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Основи обліку дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби». Відображення в обліку руху основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку. Відображення в обліку руху нематеріальних активів. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів. Поліпшення нематеріальних активів.

Тема 6. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Сутність фінансових інвестицій. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Тема 7. Облік запасів

Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси». Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів. Оцінка вибуття запасів.

Тема 8. Облік палива та готової продукції

Облік палива на підприємстві. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції. Первинний облік готової продукції Аналітичний облік готової продукції.

Тема 9. Облік поточних фінансових інвестицій

Визнання та оцінка фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).

Тема 10. Облік витрат виробництва

Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку. Методи обліку витрат. Способи та процедури калькулювання. Бухгалтерський облік прямих витрат. Облік і розподіл загальногвиробничих витрат.

Тема 11. Облік власного капіталу підприємства та цільового фінансування

Власний капітал підприємства та його складові частини. Облік статутного капіталу та його змін. Облік неоплаченого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 12. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Класифікація та визнання доходів. Класифікація та визнання витрат. Визначення та облік фінансових результатів. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.

Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.

Тема 13. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками, інших поточних та короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами. Облік розрахунків з учасниками. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань. Облік поточних зобов'язань.

Тема 14. Облік довгострокових зобов'язань та забезпечень

Облік довгострокових зобов'язань. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.

Тема 15. Облік праці та її оплати

Системи та форми оплати праці в Україні. Кадрова документація на підприємстві. Облік використання робочого часу на підприємстві. Облік виробітку. Фонд оплати праці та його складові. Облік розрахунків по оплаті праці. Облік інших виплат і платежів на підприємстві. Облік відпусток. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.

Тема 16. Облік розрахунків з бюджетом по податках і платежах

Система оподаткування в Україні, її характеристика. Класифікація податків і зборів. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах. Податок з прибутку підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний збір. Місцеві податки і збори. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку

Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Принципи та функції управлінського обліку. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Склад витрат виробництва

Основні принципи класифікацій витрат. Класифікація витрат за напрямками обліку

Тема 3. Класифікація і поведінка витрат

Поведінка витрат залежно від їх класифікації. Методи визначення функції витрат

Тема 4. Методи обліку і калькулювання витрат

Мета і сутність калькулювання витрат. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.

Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами

Облік і калькулювання за замовленнями. Облік і калькулювання за процесами.

Тема 6. Система обліку і калькулювання за змінними витратами

Калькулювання по змінним витратам. Маржинальний дохід. Моделі калькулювання по змінним витратам. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.

Тема 7. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами

Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост». Особливості калькулювання за нормативним методом. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.

Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток». Аналіз чутливості прибутку. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».

Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень

Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.

Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.

Тема 10. Бюджетування і контроль

Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності

Концепція центрів відповідальності. Оцінка діяльності центрів витрат. Оцінка діяльності центрів доходу. Трансфертне ціноутворення

Тема 12. Взаємозв'язок управлінського і фінансового обліку

Спільні риси з фінансовим та податковим обліком. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РОЗДІЛ 7. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Фінанси підприємств, сутність, функції, організація

Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика. Фінансові ресурси (кошти) підприємств. Функції фінансів підприємств. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств. Регулювання та організація фінансової діяльності.

Тема 2. Необоротні активи підприємств: формування та оцінка

Поняття та склад майнового потенціалу підприємства. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.

Тема 3. Оборотні активи підприємств: формування та оцінка

Загальна характеристика й умови формування оборотних активів. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів. Політика формування активів підприємства. Визначення потреби в окремих видах активів. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.

Тема 4. Капітал підприємства

Сутність і склад капіталу підприємства. Характеристика власного капіталу, його склад. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.

Тема 5. Оптимізація структури капіталу підприємства

Джерела фінансування активів підприємства. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.

Тема 6. Кредитування підприємств

Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами. Види та порядок банківського кредитування. Комерційне кредитування підприємств. Інші форми кредитних відносин.

Тема 7. Ефективність використання кредитних ресурсів

Обґрунтування політики кредитування підприємств. Визначення потреби у кредитуванні. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

Тема 8. Доходи, витрати та фінансові результати підприємств

Доходи підприємств. Джерела формування доходів підприємств. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств. Класифікація витрат підприємства. Методи розподілу витрат на постійні й змінні.

Тема 9. Прибутки підприємств

Формування та розподіл прибутку підприємств. Напрями використання прибутку. Оподаткування та податкова політика підприємств.

Тема 10. Грошовий оборот. Організація грошових розрахунків.

Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств. Безготівкові операції та розрахунки. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РОЗДІЛ 8. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження, необхідність та сутність грошей. Форми грошей та їх еволюція. Основні функції грошей. Види грошей та їх характеристика. Роль грошей у системі суспільного відтворення.

Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки

Характеристика і структура грошового обороту. Форми грошового обороту. Форми безготівкових розрахунків. Грошова маса та її показники. Швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Інституційна модель та структура грошового ринку. Механізм функціонування ринку грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Грошово-кредитний мультиплікатор. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

Тема 4. Інфляція та грошові реформи

Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції. Етапи інфляційних процесів в Україні. Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Грошові реформи. Грошова реформа в Україні

Тема 5. Валютний ринок і валютні системи

Поняття валюти та конвертованість валюти. Валютний ринок та його структура. Види операцій на валютному ринку. Валютний курс: сутність та формування. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований). Валютні системи та валютна політика. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Світова та міжнародна валютні системи.

Тема 6. Кредит у ринковій економіці

Необхідність та сутність кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитування. Теорії кредиту. Функції і роль кредиту. Етапи кредитування. Принципи кредитування. Види і форми кредиту. Класифікація кредиту. Характеристика основних видів кредиту.

Тема 7. Банківська система: суть, типи, принципи та функції

Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни. Принципи побудови та типи банківських систем. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.

Тема 8. Центральний банк у банківській системі країни

Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції. Національний банк України. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.

Тема 9. Банківський нагляд та регулювання банківської діяльності

Регулювання банківської системи: суть, механізм. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду. Регулювання діяльності банків в Україні.

Тема 10. Комерційні банки як провідні суб'єкти банківської системи та фінансового посередництва

Сутність поняття «банк». Види комерційних банків. Функції банків. Види банківських операцій.

Тема 11. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Організація грошових розрахунків у національному господарстві. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій. Міжбанківські розрахунки.

Тема 12. Банківські ресурси як основа функціонування банку

Суть ресурсів банку та їх структура. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції. Операції по залученню та запозиченню коштів.

Тема 13. Особливості проведення активних операцій банків

Активи банку та активні операції: призначення, відмінності. Банківський кредит. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.

Тема 14. Операції банків з цінними паперами

Поняття та види банківських інвестицій. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.

Тема 15. Фінансовий аналіз та звітність діяльності банків

Сутність та форми фінансової звітності банку. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. Аналіз фінансового стану банків.

Тема 16. Сутність, принципи і роль страхування

Необхідність і форми страхового захисту. Витоки страхування. Сутність страхування як економічної категорії. Суб'єкти та об'єкти страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Системи страхування.

Тема 17. Класифікація страхування

Класифікація страхування за різними ознаками. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.

Тема 18. Страховий ринок

Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування. Структура страхового ринку. Учасники страхового ринку. Страхові посередники та професіонали страхового ринку. Товариства взаємного страхування. Об'єднання страховиків та їх функції. Маркетинг і реклама страхових послуг. Реалізація страхових послуг. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.

Тема 19. Актуарні розрахунки у страхуванні

Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків. Показники страхової статистики.

Тема 20. Визначення страхових тарифів

Математичні основи обчислення тарифних ставок. Склад і структура побудови страхових тарифів. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя. Види страхових внесків (премій, платежів). Визначення тарифів за договорами загального страхування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЗА НП(С)БО

1. Регулювання фінансової звітності в Україні.
2. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності.
3. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
4. Призначення балансу та його структура.
5. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
6. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
7. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
8. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
9. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.
10. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
11. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
12. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
13. Визначення економічних елементів операційних витрат.
14. Розрахунок прибутку на акцію.
15. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів.
16. Структура Звіту про рух грошових коштів.
17. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів.
18. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом.
19. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
2. Звітність підприємства : навч. посібник / В.Д. Зелікман, Р.Б. Сокольська, Ю.О. Распопова, Т.В. Акімова. Дніпро : ННІ «ІПБТ» УДУНТ, 2022. 208 с.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зм. ред. від 01.01.2024) Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>
4. Національні стандарти бухгалтерського обліку: Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
5. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – 2-ге вид., доп. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 144 с.

2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

1. Зміст, мета та завдання фінансового аналізу.
2. Предмет та мета фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу.
4. Методи та прийоми фінансового аналізу.
5. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз.
6. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
7. Балансовий звіт підприємства.
8. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства.
9. Звіт про рух грошових коштів підприємства.

10. Звіт про власний капітал підприємства.
11. Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин.
12. Аналіз джерел майна підприємства.
13. Аналіз ефективності використання майна підприємства.
14. Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства.
15. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства.
16. Джерела формування оборотних коштів підприємства.
17. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.
18. Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства.
19. Аналіз складу та структури власного капіталу.
20. Аналіз складу та структури залученого капіталу.
21. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості.
22. Аналіз рентабельності капіталу.
23. Оцінка вартості капіталу
24. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства.
25. Аналіз ліквідності балансу підприємства.
26. Аналіз платоспроможності підприємства.
27. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
28. Суть фінансової стійкості підприємства.
29. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства.
30. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства.
31. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства.
32. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства.
33. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.
34. Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства.
35. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства.
36. Аналіз рівня безбитковості підприємства.
37. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
38. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства.
39. Сутність та показники рентабельності підприємства.
40. Факторний аналіз рентабельності підприємства.
41. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства.
42. Поняття та види банкрутства.
43. Причини і наслідки банкрутства.
44. Методи підходи до діагностики банкрутства.
45. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів.
46. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз. Теорія та практика: навчальний посібник. К.:ЦУЛ, 2019. 328 с.
2. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. Ч1. 434 с.
4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
5. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с.

3 ОПОДАТКУВАННЯ

1. Еволюція теорії оподаткування.
2. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку.
3. Сутність та функції податків.
4. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати.
5. Податкова система держави.
6. Податкове законодавство.
7. Роль та сфера дії Податкового кодексу України.
8. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи.
9. Класифікація податків.
10. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків.
11. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна).
12. Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування.
13. Особливості податкової системи України.
14. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання.
15. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.
16. Соціально-економічну сутність податку на додану вартість.
17. Нормативно-правове регулювання податку на додану вартість в Україні.
18. Переваги та недоліки податку на додану вартість.
19. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ.
20. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ.
21. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет.
22. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ.
23. Поняття бюджетного відшкодування.
24. Об'єкт оподаткування ПДВ.
25. Ставки ПДВ.
26. Податкова накладна з ПДВ.
27. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура.
28. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.
29. Призначення акцизного оподаткування.
30. Об'єкти оподаткування акцизним податком.
31. База оподаткування акцизним податком.
32. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами.
33. Мито: суть та особливості застосування.
34. Митна вартість.
35. Преференційні ставки мита.
36. Види мита, які застосовуються в Україні.
37. Операції, які звільняються від сплати мита.
38. Система загальнодержавного соціального страхування в Україні.
39. Поняття та призначення ЄСВ.
40. Нормативно-правове регулювання ЄСВ.
41. Платники ЄСВ.
42. Ставки ЄСВ.
43. Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати.
44. Виплати, на які не нараховується ЄСВ.
45. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ.
46. Мінімальний страховий внесок.

47. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.
48. Сутність і призначення податку на прибуток.
49. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток.
50. Платники податку на прибуток.
51. Об'єкт оподаткування податком на прибуток.
52. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.
53. Податкові різниці.
54. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці.
55. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів.
56. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
57. Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО.
58. Платники податку на доходи фізичних осіб.
59. Податкові агенти.
60. Об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.
61. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО.
62. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки.
63. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.
64. Платники військового збору.
65. Об'єкти та база оподаткування військовим збором.
66. Ставки військового збору.
67. Порядок розрахунку військового збору.
68. Механізм сплати військового збору.
69. Структуру природно-ресурсних платежів.
70. Платники та податкові агенти екологічного податку.
71. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища.
72. Порядок обчислення екологічного податку.
73. Ставки екологічного податку.
74. Наслідки від впровадження екологічного податку.
75. Структура рентної плати.
76. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.
77. Особливості місцевого оподаткування.
78. Місцеві податки і збори.
79. Принципи місцевого оподаткування.
80. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
81. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
82. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування.
83. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком.
84. Ставка транспортного податку.
85. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування.
86. Земельний податок в Україні.
87. Ставки земельного податку.
88. Строки сплати земельного податку фізичні особи.
89. Строки сплати орендної плати за землю.
90. Пільги з плати за землю.
91. Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування.
92. База оподаткування єдиним податком.

93. Групи платників єдиного податку.
94. Ставка єдиного податку.
95. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку.
96. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування.
97. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп.
98. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.
99. Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів.
100. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів.
101. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах.
102. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах.
103. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів.
104. Податкові перевірки в системі податкового контролю.
105. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Варналій З. С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. К.: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика [Електронний ресурс] : навч. посібник / Т. В. Давидюк [та ін.] ; заг. ред. Т. В. Давидюк ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 607 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52695>.

4 БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Економічна природа та сутність бюджету.
2. Призначення та роль бюджету.
3. Бюджетна політика як складова фінансової політики.
4. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
5. Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану.
6. Бюджет як розпис доходів і видатків.
7. Бюджетне планування та прогнозування.
8. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники.
9. Принципи і методи бюджетного планування.
10. Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки.
11. Концепції збалансування бюджету.
12. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету.
13. Види державного та місцевого боргу.
14. Поняття та основи бюджетного устрою.
15. Принципи бюджетного устрою.
16. Бюджетна система України, її склад та структура.
17. Принципи побудови бюджетної системи.
18. Бюджетна класифікація та її складові.
19. Сутність бюджетного процесу.
20. Організація бюджетного процесу.
21. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій.

22. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
23. Методи та джерела формування доходів бюджету.
24. Склад, види і структура доходів бюджету України.
25. Податкові та неподаткові надходження бюджету.
26. Склад, види і структура видатків бюджету України.
27. Економічна сутність видатків бюджету.
28. Класифікація видатків бюджету.
29. Бюджетне фінансування.
30. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
31. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.
32. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.
33. Видатки бюджету на оборону та управління.
34. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
35. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин.
36. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення.
37. Державний борг, його структура.
38. Обслуговування державного боргу.
39. Управління державним боргом.
40. Сутність та організація податкової системи.
41. Принципи побудови та організації системи оподаткування.
42. Структура податкової системи України.
43. Наукові основи побудови податкової системи.
44. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування.
45. Методи, види і джерела формування державних доходів.
46. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту.
47. Критерії оптимального оподаткування.
48. Розрахунок податкового навантаження.
49. Оптимізація податкового навантаження в Україні.
50. Оцінка ефективності податкової системи.
51. Сутність податкової політики та напрями її проведення.
52. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки.
53. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики.
54. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики.
55. Види і форми реалізації податкової політики.
56. Критерії ефективності податкової політики.
57. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин.
58. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.
59. Основні завдання та функції Державної податкової служби України.
60. Структура Державної податкової служби України.
61. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України.
62. Апарат Державної податкової служби України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т.В. Податкова система : навчальний посібник. Київ в: Центр учбової літератури, 2019. 412 с.
2. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. К. : Знання України, 2019. 567 с.
3. Тарангул Л.Л. Планування податкових надходжень в Україні : теорія і практика : монографія. Ірпінь: НУДПСУ, 2019. 339 с.

4. Податкова система : Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
5. Податкова система : практичні питання застосування норм Податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю. Захарченка. К. : Юрінком Інтер, 2020. 368 с.
6. Бюджетна система : підручник / за ред. д.е.н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
7. Бюджетна система України : навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с.
8. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
9. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
10. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. —Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.

5 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

1. Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
2. Облікова політика підприємства.
3. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні
4. Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням.
5. Облік касових операцій.
6. Облік безготівкових операцій.
7. Облік операцій в іноземній валюті.
8. Основи обліку дебіторської заборгованості.
9. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
10. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.
11. Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби».
12. Відображення в обліку руху основних засобів.
13. Облік амортизації основних засобів.
14. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.
15. Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади.
16. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку.
17. Відображення в обліку руху нематеріальних активів.
18. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів.
19. Поліпшення нематеріальних активів.
20. Сутність фінансових інвестицій.
21. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
22. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості.
23. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.
24. Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси».
25. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.
26. Оцінка вибуття запасів.
27. Облік палива на підприємстві.
28. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції.
29. Первинний облік готової продукції.
30. Аналітичний облік готової продукції.
31. Визнання та оцінка фінансових інвестицій.

32. Облік поточних фінансових інвестицій.
33. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).
34. Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку.
35. Методи обліку витрат.
36. Способи та процедури калькулювання.
37. Бухгалтерський облік прямих витрат.
38. Облік і розподіл загальноновиробничих витрат.
39. Власний капітал підприємства та його складові частини.
40. Облік статутного капіталу та його змін.
41. Облік неоплаченого капіталу.
42. Облік пайового капіталу.
43. Облік додаткового капіталу.
44. Облік резервного капіталу.
45. Облік вилученого капіталу.
46. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
47. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
48. Класифікація та визнання доходів.
49. Класифікація та визнання витрат.
50. Визначення та облік фінансових результатів.
51. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.
52. Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій.
53. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.
54. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами.
55. Облік розрахунків з учасниками.
56. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань.
57. Облік поточних зобов'язань.
58. Облік довгострокових зобов'язань.
59. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.
60. Системи та форми оплати праці в Україні.
61. Кадрова документація на підприємстві.
62. Облік використання робочого часу на підприємстві.
63. Облік виробітку.
64. Фонд оплати праці та його складові.
65. Облік розрахунків по оплаті праці.
66. Облік інших виплат і платежів на підприємстві.
67. Облік відпусток.
68. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.
69. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Брік С. В. Фінансовий облік I: теорія та практика : навч. посіб. для студентів денної та заоч. форм навч. спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та 241 «Готельно-ресторанна справа» / С. В. Брік ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». - Харків : НТУ «ХП», 2018. - 158 с.
2. Височан О. С. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : Сорока Т. Б., 2017. – 450 с.
3. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.]; Західноукр. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. та перероб. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. - 481 с.

4. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : практикум / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 96 с. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53328>.

5. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : текст лекцій / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2020. – 156 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49607>

6 УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

1. Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток.
2. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку.
3. Принципи та функції управлінського обліку.
4. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.
5. Основні принципи класифікацій витрат.
6. Класифікація витрат за напрямками обліку
7. Поведінка витрат залежно від їх класифікації.
8. Методи визначення функції витрат
9. Мета і сутність калькулювання витрат.
10. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.
11. Облік і калькулювання за замовленнями.
12. Облік і калькулювання за процесами.
13. Калькулювання по змінним витратам.
14. Маржинальний дохід.
15. Моделі калькулювання по змінним витратам.
16. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.
17. Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост».
18. Особливості калькулювання за нормативним методом.
19. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.
20. Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
21. Аналіз чутливості прибутку.
22. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту.
23. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
24. Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень.
25. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень.
26. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.
27. Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.
28. Сутність бюджетування та його організація.
29. Складання та взаємоузгодження бюджетів.
30. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.
31. Концепція центрів відповідальності.
32. Оцінка діяльності центрів витрат.
33. Оцінка діяльності центрів доходу.
34. Трансфертне ціноутворення.
35. Спільні риси з фінансовим та податковим обліком.
36. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»

- вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., перероб. і доп. Житомир: ПП «Рута», 2002. 480 с.
2. Гончаренко О.О., Давидюк Т.В., Саюн А.О., Рогова Н.В. Управлінський облік: навч. Посібник. К. : УБС НБУ, 2014. 415 с.
 3. Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1: Навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / Колектив авторів. За ред. проф. Мардус Н. Ю. Харків : НТУ «ХП», 2022. 523 с.
 4. Управлінський облік : навч. посіб. /О.М.Брадул, В. А. Шепелюк, Л. Я. Шевченко, П. Д. Камінський, та ін; ДНУЕТ. Кривой Ріг. : 2017. 113 с.
 5. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астроя» 2018. – 250 с.
 6. Управлінський облік : підручник / В. С. Ленъ. 2-е вид., випр. Київ : Каравела, 2017. 260 с.
 7. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат : монографія / О. Л. Михальська, В. Г. Швець ; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.
 8. Управлінський облік [Текст] : навч.-практичний посібник / В. П. Шило [та ін.]. - Київ : Кондор, 2012. - 302 с.
 9. Управлінський облік. Збірник задач : навчальний посібник / Д. А. Горовий, Т. В. Давидюк, С.М. Кравченко, О.В. Манойленко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 400 с.
 10. Управлінський облік : підруч. для вузів / Л. В. Нападовська.- 2-ге вид., доопрац. та допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.- 648 с.

7 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика.
2. Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
3. Функції фінансів підприємств.
4. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств.
5. Регулювання та організація фінансової діяльності.
6. Поняття та склад майнового потенціалу підприємства.
7. Активи підприємства, їх сутність та класифікація.
8. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.
9. Загальна характеристика й умови формування оборотних активів.
10. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів.
11. Політика формування активів підприємства.
12. Визначення потреби в окремих видах активів.
13. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.
14. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.
15. Сутність і склад капіталу підприємства.
16. Характеристика власного капіталу, його склад.
17. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.
18. Джерела фінансування активів підприємства.
19. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі.
20. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.
21. Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами.
22. Види та порядок банківського кредитування.
23. Комерційне кредитування підприємств.
24. Обґрунтування політики кредитування підприємств.
25. Визначення потреби у кредитуванні.

26. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування.
27. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.
28. Доходи підприємств.
29. Джерела формування доходів підприємств.
30. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств.
31. Класифікація витрат підприємства.
32. Методи розподілу витрат на постійні й зміні.
33. Формування та розподіл прибутку підприємств.
34. Напрями використання прибутку.
35. Оподаткування та податкова політика підприємств.
36. Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація.
37. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств.
38. Безготівкові операції та розрахунки.
39. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.
2. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
3. Фінанси підприємств: навчальний посібник : практикум / Н.О. Власова, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочєтова; за наук. ред. проф. Власової Н.О.– Х.: Світ книг, 2020. – 312 с.
4. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навчальний посібник.: 2-ге вид., перероб. і допов. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
5. Ярошевич Н.Б. Фінанси диверсифікованих підприємств: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2023. – 327 с.
6. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник - Київ : Центр учбової літератури, 2023. - 352 с.

8 БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

1. Походження, необхідність та сутність грошей.
2. Форми грошей та їх еволюція.
3. Функції грошей.
4. Види грошей та їх характеристика.
5. Роль грошей у системі суспільного відтворення.
6. Характеристика і структура грошового обороту.
7. Форми грошового обороту.
8. Форми безготівкових розрахунків.
9. Грошова маса та її показники.
10. Швидкість обігу грошей.
11. Закон грошового обігу.
12. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
13. Інституційна модель та структура грошового ринку.
14. Механізм функціонування ринку грошей.
15. Механізм формування пропозиції грошей.
16. Грошово-кредитний мультиплікатор.
17. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики.
18. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

19. Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності.
20. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції.
21. Етапи інфляційних процесів в Україні.
22. Вимірювання інфляції.
23. Соціально-економічні наслідки інфляції.
24. Державне регулювання інфляції.
25. Грошові реформи.
26. Грошова реформа в Україні.
27. Поняття валюти та конвертованість валюти.
28. Валютний ринок та його структура.
29. Види операцій на валютному ринку.
30. Валютний курс: сутність та формування.
31. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).
32. Валютні системи та валютна політика.
33. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.
34. Світова та міжнародна валютні системи.
35. Необхідність та сутність кредиту.
36. Суб'єкти та об'єкти кредитування.
37. Теорії кредиту.
38. Функції і роль кредиту.
39. Етапи кредитування.
40. Принципи кредитування.
41. Види і форми кредиту.
42. Класифікація кредиту.
43. Характеристика основних видів кредиту.
44. Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни.
45. Принципи побудови та типи банківських систем.
46. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.
47. Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції.
48. Національний банк України.
49. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.
50. Регулювання банківської системи: суть, механізм.
51. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду.
52. Регулювання діяльності банків в Україні.
53. Сутність поняття «банк».
54. Види комерційних банків.
55. Функції банків.
56. Види банківських операцій.
57. Організація грошових розрахунків у національному господарстві.
58. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій.
59. Міжбанківські розрахунки.
60. Суть ресурсів банку та їх структура.
61. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції.
62. Операції по залученню та запозиченню коштів.
63. Активи банку та активні операції: призначення, відмінності.
64. Банківський кредит.
65. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.
66. Поняття та види банківських інвестицій.
67. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів.

68. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.
69. Сутність та форми фінансової звітності банку.
70. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків.
71. Аналіз фінансового стану банків.
72. Необхідність і форми страхового захисту.
73. Сутність страхування як економічної категорії.
74. Суб'єкти та об'єкти страхування.
75. Функції страхування.
76. Принципи страхування.
77. Системи страхування.
78. Класифікація страхування за різними ознаками.
79. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.
80. Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування.
81. Структура страхового ринку.
82. Учасники страхового ринку.
83. Страхові посередники та професіонали страхового ринку.
84. Товариства взаємного страхування.
85. Об'єднання страховиків та їх функції.
86. Маркетинг і реклама страхових послуг.
87. Реалізація страхових послуг.
88. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.
89. Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків.
90. Показники страхової статистики.
91. Математичні основи обчислення тарифних ставок.
92. Склад і структура побудови страхових тарифів.
93. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування.
94. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя.
95. Види страхових внесків (премій, платежів).
96. Визначення тарифів за договорами загального страхування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
3. Гроші та кредит. Методичні вказівки щодо виконання розрахункового завдання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків : НТУ «ХП», 2021. 30 с
4. Гроші та кредит. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків: НТУ «ХП», 2021. 88 с.
5. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
6. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко.– 3-е видання. - К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
7. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. –Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси».
8. Банківська система : навчальний посібник/ укл: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.

9. Стечишин Т. Б. Банківська справа : навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. [2-ге вид. випр. і доповн.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
10. Банківські операції : навч. посіб. Ушакова О.А. Рівне: НУВГП. 2021. 226 с.
11. Банківська система : навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с. 4 Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
12. Банківська система : підручник; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
13. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 368 с.
14. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
15. Сосновська О.О. Страхування : навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. У традиційному розумінні фінансовий аналіз — це:

- а) сукупність методів, прийомів і процедур оцінки результативності й ефективності фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства;
- б) спосіб оцінки ліквідності і платоспроможності для прийняття рішень із приводу визнання підприємства банкрутом;
- в) метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської (фінансової) звітності;
- г) система показників, що дають точне і правдиве представлення про можливості функціонування підприємства в найближчому майбутньому.

2. Фінансовий стан підприємства характеризується:

- а) сукупністю виробничо-господарських факторів;
- б) системою показників, що відображають наявність фінансових ресурсів;
- в) системою показників, що відображають наявність і формування фінансових ресурсів;
- г) системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

3. Бюджетна система України – це:

- а) організація та принципи побудови, функціонування бюджетної системи, взаємозв'язок між окремими ланками
- б) сукупність державного і місцевих бюджетів, яка побудована з урахуванням економічних відносин державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права
- в) організація та здійснення виконання Державного бюджету за доходами
- г) організація та здійснення виконання Державного бюджету за видатками

4. За правовим змістом бюджет – це:

- а) основний фінансовий план держави
- б) Закон України
- г) розпис доходів та видатків
- д) бюджетний розпис

5. Категорія, яка відображає грошові відносини між державою та юридичними й фізичними особами з приводу створення фонду грошових коштів держави та його використання на розширене відтворення – це:

- а) кошторис
- б) бюджет
- в) баланс
- г) бюджетний розпис

6. Основні засоби в балансі відображають:

- а) за первісною вартістю;
- б) переоціненою вартістю;
- в) ліквідаційною вартістю;
- г) залишковою вартістю.

7. Запас міцності – це:

- а) рівень поточної діяльності суб'єкта господарювання, що перевищує точку беззбитковості
- б) співвідношення постійних та змінних витрат підприємства
- в) міра того, наскільки може збільшитись обсяг продажу до точки беззбитковості
- г) співвідношення постійних і змінних витрат, що забезпечує більший відсоток зростання прибутку, ніж відповідний відсоток зростання обсягу продажу.

8. Бюджет капіталовкладень – це:

- а) план, який гарантує наявність ресурсів для операційних потреб компанії;
- б) план, що встановлює довгострокові цілі компанії, які відображають зовнішні

фактори;

в) план, що координує і повідомляє про планові завдання на майбутній рік усім підрозділам;

г) план, який оцінює довгострокові потреби компанії в придбанні основних засобів виробничого характеру.

9. Вкажіть, у чому полягає фіскальна функція податків?

а) забезпечення фінансування та надходження грошових коштів до бюджетів усіх рівнів;

б) у застосуванні штрафних санкцій до порушників податкового законодавства;

в) у проведенні перевірок суб'єктів підприємницької діяльності;

г) підвищення ставок та розмірів податкових платежів;

д) у розподілі бюджетних коштів на основні потреби держави.

10. Вкажіть, як поділяються податки залежно від об'єкта оподаткування:

а) загальнодержавні та місцеві;

б) прямі і непрямі;

в) податки на доходи, на майно і на споживання;

г) податки, що включаються у валові витрати та собівартість, податки, що включаються в ціну товару, податки, що сплачуються з прибутку.

д) розкладні та окладні;

11. Фінансова звітність — це:

а) узагальнена інформація про діяльність підприємства за визначений проміжок часу;

б) сукупність звітів, підготовлених внутрішніми службами підприємства, що містять конфіденційну інформацію;

в) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, власний капітал і рух грошових коштів підприємства за звітний період;

г) сукупність звітів, що містять аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за звітний період.

12. До складу необоротних активів підприємства включають:

а) нематеріальні активи;

б) грошові кошти та дебіторську заборгованість;

в) поточні фінансові вкладення;

г) незавершене виробництво та виробничі запаси.

13. Чистий оборотний капітал підприємства визначається як:

а) різниця між короткостроковими зобов'язаннями та поточними активами;

б) різниця між довгостроковими зобов'язаннями та нематеріальними активами;

в) різниця між поточними активами та короткостроковими зобов'язаннями;

г) різниця між поточними активами та довгостроковими зобов'язаннями.

14. Облікова політика – це:

а) сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності;

б) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;

в) надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів;

г) правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

15. Яка бухгалтерська проводка відповідає операції «Відвантажено готову продукцію покупцю»:

а) Дт 311 Кт 361;

б) Дт 301 Кт 702;

в) Дт 311 Кт 681;

г) Дт 361 Кт 701.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА
ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ
ВСТУПНИКІВ

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Заступник голови вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБСЛІВ

Голова фахової атестаційної комісії



Олександр МАНОЙЛЕНКО

Фондовий ринок та цифрові фінансові технології

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітня програма «Фінанси і банківська справа», «Фондовий ринок та цифрові фінансові технології».

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати здібності до володіння знаннями, уміннями і навичками щодо циклів дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної, природничо-наукової, загальноекономічної, професійної та практичної підготовки.

Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів та одночасно відображає вимоги до майбутніх студентів, визначених у стандартах вищої освіти магістерського рівня.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що здобувач вищої освіти повинен:

знати: основи теорії фінансів, фінансів підприємств, банківської системи, фінансового ринку;

вміти: приймати оптимальні обґрунтовані рішення щодо використання фінансів у реалізації економічної політики різноманітних суб'єктів господарювання (у т.ч. банківських установ) як в межах національної економіки так і на міжнародному рівні та ін.

Вступне фахове випробування базується на вимогах до знань та вмінь випускника рівня освіти бакалавр і включає зміст навчальних дисциплін професійної підготовки:

1. Фінансова звітність підприємств за НП(С)БО
2. Фінансовий аналіз
3. Оподаткування
4. Бюджетна система
5. Податкова система
5. Фінансовий облік за НП(С)БО
6. Управлінській облік
7. Фінанси підприємств
8. Банки та банківська справа
9. Страхування та страхова справа

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію Національного технічного

університету «Харківський політехнічний інститут» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна НАЗАРОВА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів.

Члени робочої групи:

1. Олександр МАНОЙЛЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів.

2. Ольга МАЩЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і фінансів.

РОЗДІЛИ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ НП(С)БО

Тема 1. Загальні вимоги до фінансової звітності

Регулювання фінансової звітності в Україні. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.

Тема 2. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Призначення балансу та його структура. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів. Склад, оцінка та відображення в балансі оборотних активів. Характеристика статей власного капіталу та порядок їх відображення в балансі. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.

Тема 4. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)

Загальна характеристика Звіту про фінансові результати. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення економічних елементів операційних витрат. Розрахунок прибутку на акцію.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

4. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів. Структура Звіту про рух грошових коштів. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РОДІЛ 2. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Зміст, мета та завдання фінансового аналізу. Предмет та мета фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Методи та прийоми фінансового аналізу. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз

Тема 2. Фінансова звітність та фінансова інформація

Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам. Балансовий звіт підприємства. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства. Звіт про рух грошових коштів підприємства. Звіт про власний капітал підприємства

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин. Аналіз джерел майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна підприємства

Тема 4. Аналіз оборотних активів

Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства. Джерела формування оборотних коштів підприємства. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.

Тема 5. Аналіз джерел формування капіталу підприємства

Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства. Аналіз складу та структури власного капіталу. Аналіз складу та структури залученого капіталу. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості. Аналіз рентабельності капіталу. Оцінка вартості капіталу

Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.

Тема 7. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Суть фінансової стійкості підприємства. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.

Тема 8. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства. Аналіз рівня беззбитковості підприємства. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Сутність та показники рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності підприємства. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства

Тема 9. Аналіз ймовірності банкрутства підприємств

Поняття та види банкрутства. Причини і наслідки банкрутства. Методи підходи до діагностики банкрутства. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РОЗДІЛ 3. ОПОДАТКУВАННЯ

Тема 1. Теоретичні основи оподаткування

Еволюція теорії оподаткування. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку. Сутність та функції податків. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати. Податкова система держави. Податкове законодавство. Роль та сфера дії Податкового кодексу України. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи. Класифікація податків. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна). Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування. Особливості податкової системи України. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.

Тема 2. Податок на додану вартість

Соціально-економічну сутність податку на додану вартість (ПДВ). Нормативно-правове регулювання ПДВ в Україні. Переваги та недоліки ПДВ. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ. Поняття бюджетного відшкодування. Об'єкт оподаткування ПДВ. Ставки ПДВ. Податкова накладна з ПДВ. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.

Тема 3. Акцизний податок і мито

Призначення акцизного оподаткування. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами. Мито: суть та особливості застосування. Митна вартість. Преференційні ставки мита. Види мита, які застосовуються в Україні. Операції, які звільняються від сплати мита.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Система загальнодержавного соціального страхування в Україні. Поняття та призначення ЄСВ. Нормативно-правове регулювання ЄСВ. Платники ЄСВ. Ставки ЄСВ.

Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати. Виплати, на які не нараховується ЄСВ. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ. Мінімальний страховий внесок. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.

Тема 5. Податок на прибуток підприємств

Сутність і призначення податку на прибуток. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення. Податкові різниці. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.

Тема 6. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО. Платники ПДФО. Податкові агенти. Об'єкт оподаткування ПДФО. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.

Платники військового збору. Об'єкти та база оподаткування військовим збором. Ставки військового збору. Порядок розрахунку військового збору. Механізм сплати військового збору.

Тема 7. Природно-ресурсні податки та платежі

Структуру природно-ресурсних платежів. Платники та податкові агенти екологічного податку. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища. Порядок обчислення екологічного податку. Ставки екологічного податку. Наслідки від впровадження екологічного податку.

Структура рентної плати. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Тема 8. Інші прямі податки і збори

Особливості місцевого оподаткування. Місцеві податки і збори. Принципи місцевого оподаткування. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком. Ставка транспортного податку. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування. Земельний податок в Україні. Ставки земельного податку. Строки сплати земельного податку фізичні особи. Строки сплати орендної плати за землю. Пільги з плати за землю.

Тема 10. Спрощена система оподаткування

Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування. База оподаткування єдиним податком. Групи платників єдиного податку. Ставка єдиного податку. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.

Тема 11. Адміністрування податків, зборів, платежів

Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів. Податкові перевірки в системі податкового контролю. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РОЗДІЛ 4. БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету

Економічна природа та сутність бюджету. Призначення та роль бюджету. Бюджетна політика як складова фінансової політики. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.

Тема 2 Бюджет як основний фінансовий план держави

Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану. Бюджет як розпис доходів і видатків. Бюджетне планування та прогнозування. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Принципи і методи бюджетного планування.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки. Концепції збалансування бюджету. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету. Види державного та місцевого боргу.

Тема 4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України

Поняття та основи бюджетного устрою. Принципи бюджетного устрою. Бюджетна система України, її склад та структура. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетна класифікація та її складові.

Тема 5. Бюджетний процес

Сутність бюджетного процесу. Організація бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи та джерела формування доходів бюджету. Склад, види і структура доходів бюджету України. Податкові та неподаткові надходження бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад, види і структура видатків бюджету України. Економічна сутність видатків бюджету. Класифікація видатків бюджету. Бюджетне фінансування. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу. Видатки бюджету на оборону та управління. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.

Тема 8. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення. Державний борг, його структура. Обслуговування державного боргу. Управління державним боргом.

Тема 9. Організація податкової системи

Сутність та організація податкової системи. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Структура податкової системи України. Наукові основи побудови податкової системи. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування. Методи, види і джерела формування державних доходів. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування. Розрахунок податкового навантаження. Оптимізація податкового навантаження в Україні. Оцінка ефективності податкової системи.

Тема 10. Податкова політика

Сутність податкової політики та напрями її проведення. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики. Види і форми реалізації податкової політики. Критерії ефективності податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.

Тема 11. Державна податкова служба України

Основні етапи становлення Державної податкової служби України. Основні

завдання та функції Державної податкової служби України. Структура Державної податкової служби України. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України. Апарат Державної податкової служби України.

РОЗДІЛ 5. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Облікова політика підприємства. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні

Тема 2. Облік грошових коштів

Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням. Облік касових операцій. Облік безготівкових операцій. Облік операцій в іноземній валюті.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

Основи обліку дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.

Тема 4. Облік основних засобів

Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби». Відображення в обліку руху основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку. Відображення в обліку руху нематеріальних активів. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів. Поліпшення нематеріальних активів.

Тема 6. Облік довгострокових фінансових інвестицій

Сутність фінансових інвестицій. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Тема 7. Облік запасів

Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси». Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів. Оцінка вибуття запасів.

Тема 8. Облік палива та готової продукції

Облік палива на підприємстві. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції. Первинний облік готової продукції Аналітичний облік готової продукції.

Тема 9. Облік поточних фінансових інвестицій

Визнання та оцінка фінансових інвестицій. Облік поточних фінансових інвестицій. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).

Тема 10. Облік витрат виробництва

Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку. Методи обліку витрат. Способи та процедури калькулювання. Бухгалтерський облік прямих витрат. Облік і розподіл загальногвиробничих витрат.

Тема 11. Облік власного капіталу підприємства та цільового фінансування

Власний капітал підприємства та його складові частини. Облік статутного капіталу та його змін. Облік неоплаченого капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків). Облік цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 12. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

Класифікація та визнання доходів. Класифікація та визнання витрат. Визначення та облік фінансових результатів. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.

Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.

Тема 13. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками, інших поточних та короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами. Облік розрахунків з учасниками. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань. Облік поточних зобов'язань.

Тема 14. Облік довгострокових зобов'язань та забезпечень

Облік довгострокових зобов'язань. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.

Тема 15. Облік праці та її оплати

Системи та форми оплати праці в Україні. Кадрова документація на підприємстві. Облік використання робочого часу на підприємстві. Облік виробітку. Фонд оплати праці та його складові. Облік розрахунків по оплаті праці. Облік інших виплат і платежів на підприємстві. Облік відпусток. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.

Тема 16. Облік розрахунків з бюджетом по податках і платежах

Система оподаткування в Україні, її характеристика. Класифікація податків і зборів. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах. Податок з прибутку підприємств. Податок на додану вартість. Акцизний збір. Місцеві податки і збори. Спрощена система оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку

Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Принципи та функції управлінського обліку. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Склад витрат виробництва

Основні принципи класифікацій витрат. Класифікація витрат за напрямками обліку

Тема 3. Класифікація і поведінка витрат

Поведінка витрат залежно від їх класифікації. Методи визначення функції витрат

Тема 4. Методи обліку і калькулювання витрат

Мета і сутність калькулювання витрат. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.

Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами

Облік і калькулювання за замовленнями. Облік і калькулювання за процесами.

Тема 6. Система обліку і калькулювання за змінними витратами

Калькулювання по змінним витратам. Маржинальний дохід. Моделі калькулювання по змінним витратам. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.

Тема 7. Система обліку і калькулювання за нормативними витратами

Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост». Особливості калькулювання за нормативним методом. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.

Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку

Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток». Аналіз чутливості прибутку. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».

Тема 9. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень

Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.

Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.

Тема 10. Бюджетування і контроль

Сутність бюджетування та його організація. Складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.

Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності

Концепція центрів відповідальності. Оцінка діяльності центрів витрат. Оцінка діяльності центрів доходу. Трансфертне ціноутворення

Тема 12. Взаємозв'язок управлінського і фінансового обліку

Спільні риси з фінансовим та податковим обліком. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РОЗДІЛ 7. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Фінанси підприємств, сутність, функції, організація

Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика. Фінансові ресурси (кошти) підприємств. Функції фінансів підприємств. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств. Регулювання та організація фінансової діяльності.

Тема 2. Необоротні активи підприємств: формування та оцінка

Поняття та склад майнового потенціалу підприємства. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.

Тема 3. Оборотні активи підприємств: формування та оцінка

Загальна характеристика й умови формування оборотних активів. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів. Політика формування активів підприємства. Визначення потреби в окремих видах активів. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.

Тема 4. Капітал підприємства

Сутність і склад капіталу підприємства. Характеристика власного капіталу, його склад. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.

Тема 5. Оптимізація структури капіталу підприємства

Джерела фінансування активів підприємства. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.

Тема 6. Кредитування підприємств

Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами. Види та порядок банківського кредитування. Комерційне кредитування підприємств. Інші форми кредитних відносин.

Тема 7. Ефективність використання кредитних ресурсів

Обґрунтування політики кредитування підприємств. Визначення потреби у кредитуванні. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.

Тема 8. Доходи, витрати та фінансові результати підприємств

Доходи підприємств. Джерела формування доходів підприємств. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств. Класифікація витрат підприємства. Методи розподілу витрат на постійні й змінні.

Тема 9. Прибутки підприємств

Формування та розподіл прибутку підприємств. Напрями використання прибутку. Оподаткування та податкова політика підприємств.

Тема 10. Грошовий оборот. Організація грошових розрахунків.

Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств. Безготівкові операції та розрахунки. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РОЗДІЛ 8. БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Тема 1. Сутність та функції грошей

Походження, необхідність та сутність грошей. Форми грошей та їх еволюція. Основні функції грошей. Види грошей та їх характеристика. Роль грошей у системі суспільного відтворення.

Тема 2. Грошовий обіг і грошові потоки

Характеристика і структура грошового обороту. Форми грошового обороту. Форми безготівкових розрахунків. Грошова маса та її показники. Швидкість обігу грошей. Закон грошового обігу.

Тема 3. Грошовий ринок

Сутність та особливості функціонування грошового ринку. Інституційна модель та структура грошового ринку. Механізм функціонування ринку грошей. Механізм формування пропозиції грошей. Грошово-кредитний мультиплікатор. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

Тема 4. Інфляція та грошові реформи

Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції. Етапи інфляційних процесів в Україні. Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Державне регулювання інфляції. Грошові реформи. Грошова реформа в Україні

Тема 5. Валютний ринок і валютні системи

Поняття валюти та конвертованість валюти. Валютний ринок та його структура. Види операцій на валютному ринку. Валютний курс: сутність та формування. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований). Валютні системи та валютна політика. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання. Світова та міжнародна валютні системи.

Тема 6. Кредит у ринковій економіці

Необхідність та сутність кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитування. Теорії кредиту. Функції і роль кредиту. Етапи кредитування. Принципи кредитування. Види і форми кредиту. Класифікація кредиту. Характеристика основних видів кредиту.

Тема 7. Банківська система: суть, типи, принципи та функції

Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни. Принципи побудови та типи банківських систем. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.

Тема 8. Центральний банк у банківській системі країни

Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції. Національний банк України. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.

Тема 9. Банківський нагляд та регулювання банківської діяльності

Регулювання банківської системи: суть, механізм. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду. Регулювання діяльності банків в Україні.

Тема 10. Комерційні банки як провідні суб'єкти банківської системи та фінансового посередництва

Сутність поняття «банк». Види комерційних банків. Функції банків. Види банківських операцій.

Тема 11. Операції банків з обслуговування платіжного обороту

Організація грошових розрахунків у національному господарстві. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій. Міжбанківські розрахунки.

Тема 12. Банківські ресурси як основа функціонування банку

Суть ресурсів банку та їх структура. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції. Операції по залученню та запозиченню коштів.

Тема 13. Особливості проведення активних операцій банків

Активи банку та активні операції: призначення, відмінності. Банківський кредит. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.

Тема 14. Операції банків з цінними паперами

Поняття та види банківських інвестицій. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.

Тема 15. Фінансовий аналіз та звітність діяльності банків

Сутність та форми фінансової звітності банку. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. Аналіз фінансового стану банків.

Тема 16. Сутність, принципи і роль страхування

Необхідність і форми страхового захисту. Витоки страхування. Сутність страхування як економічної категорії. Суб'єкти та об'єкти страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Системи страхування.

Тема 17. Класифікація страхування

Класифікація страхування за різними ознаками. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.

Тема 18. Страховий ринок

Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування. Структура страхового ринку. Учасники страхового ринку. Страхові посередники та професіонали страхового ринку. Товариства взаємного страхування. Об'єднання страховиків та їх функції. Маркетинг і реклама страхових послуг. Реалізація страхових послуг. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.

Тема 19. Актуарні розрахунки у страхуванні

Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків. Показники страхової статистики.

Тема 20. Визначення страхових тарифів

Математичні основи обчислення тарифних ставок. Склад і структура побудови страхових тарифів. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя. Види страхових внесків (премій, платежів). Визначення тарифів за договорами загального страхування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1 ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ЗА НП(С)БО

1. Регулювання фінансової звітності в Україні.
2. Мета, види, класифікація та склад фінансової звітності.
3. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
4. Призначення балансу та його структура.
5. Актив балансу. Визначення, оцінка та класифікація активів.
6. Особливості оцінки та розкриття в балансі необоротних активів.
7. Визначення, оцінка та класифікація зобов'язань.
8. Особливості оцінки та розкриття в балансі довгострокових зобов'язань.
9. Склад поточних зобов'язань та відображення їх у балансі.
10. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати.
11. Визначення, класифікація та оцінка доходів і витрат у Звіті про фінансові результати.
12. Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду.
13. Визначення економічних елементів операційних витрат.
14. Розрахунок прибутку на акцію.
15. Загальна характеристика Звіту про рух грошових коштів.
16. Структура Звіту про рух грошових коштів.
17. Визначення та оцінка надходження та вибуття грошових коштів.
18. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за прямим методом.
19. Зміст статей Звіту про рух грошових коштів та методика його складання за непрямим методом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванчук Н. В. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с.
2. Звітність підприємства : навч. посібник / В.Д. Зелікман, Р.Б. Сокольська, Ю.О. Распопова, Т.В. Акімова. Дніпро : ННІ «ІПБТ» УДУНТ, 2022. 208 с.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зм. ред. від 01.01.2024) Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>
4. Національні стандарти бухгалтерського обліку: Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
5. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – 2-ге вид., доп. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 144 с.

2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

1. Зміст, мета та завдання фінансового аналізу.
2. Предмет та мета фінансового аналізу.
3. Види фінансового аналізу.
4. Методи та прийоми фінансового аналізу.
5. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз.
6. Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам.
7. Балансовий звіт підприємства.
8. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства.
9. Звіт про рух грошових коштів підприємства.

10. Звіт про власний капітал підприємства.
11. Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин.
12. Аналіз джерел майна підприємства.
13. Аналіз ефективності використання майна підприємства.
14. Сутність, склад і структура оборотних активів підприємства.
15. Методика визначення потреби (нормативів) в оборотних коштах підприємства.
16. Джерела формування оборотних коштів підприємства.
17. Показники стану та ефективності використання оборотних активів підприємства.
18. Аналіз наявності, складу і динаміки джерел формування капіталу підприємства.
19. Аналіз складу та структури власного капіталу.
20. Аналіз складу та структури залученого капіталу.
21. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості.
22. Аналіз рентабельності капіталу.
23. Оцінка вартості капіталу
24. Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства.
25. Аналіз ліквідності балансу підприємства.
26. Аналіз платоспроможності підприємства.
27. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.
28. Суть фінансової стійкості підприємства.
29. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства.
30. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства.
31. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства.
32. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства.
33. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства.
34. Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства.
35. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства.
36. Аналіз рівня безбитковості підприємства.
37. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
38. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства.
39. Сутність та показники рентабельності підприємства.
40. Факторний аналіз рентабельності підприємства.
41. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства.
42. Поняття та види банкрутства.
43. Причини і наслідки банкрутства.
44. Методи підходи до діагностики банкрутства.
45. Моделі (Альтмана, Тафлера) оцінки ймовірності банкрутства та інтерпретації їх результатів.
46. Напрями попередження, запобігання та подолання банкрутства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз. Теорія та практика: навчальний посібник. К.:ЦУЛ, 2019. 328 с.
2. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. Ч1. 434 с.
4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
5. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с.

3 ОПОДАТКУВАННЯ

1. Еволюція теорії оподаткування.
2. Податки як інструмент регулювання економіки та основа доходів держави на сучасному етапі розвитку.
3. Сутність та функції податків.
4. Характеристика елементів податків: платники, об'єкт оподаткування, ставка податку, база оподаткування, податковий період, порядок нарахування, подання звітності та сплати.
5. Податкова система держави.
6. Податкове законодавство.
7. Роль та сфера дії Податкового кодексу України.
8. Основи та принципи побудови оптимальної податкової системи.
9. Класифікація податків.
10. Переваги і недоліки прямих та непрямих податків.
11. Поняття та основні типи податкової політики (дискреційна, недискреційна).
12. Регресивна, пропорційна і прогресивна системи оподаткування.
13. Особливості податкової системи України.
14. Проблеми подвійного оподаткування й шляхи подолання.
15. Особливості оподаткування підприємств у різних галузях національної економіки.
16. Соціально-економічну сутність податку на додану вартість.
17. Нормативно-правове регулювання податку на додану вартість в Україні.
18. Переваги та недоліки податку на додану вартість.
19. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ.
20. Операції, як звільнені від оподаткування ПДВ.
21. Порядок розрахунку ПДВ до сплати в бюджет.
22. Поняття податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ.
23. Поняття бюджетного відшкодування.
24. Об'єкт оподаткування ПДВ.
25. Ставки ПДВ.
26. Податкова накладна з ПДВ.
27. Податкова декларація з ПДВ: сутність та структура.
28. Відповідальність за порушення порядку звітування з ПДВ чи строків оплати ПДВ.
29. Призначення акцизного оподаткування.
30. Об'єкти оподаткування акцизним податком.
31. База оподаткування акцизним податком.
32. Механізм обчислення акцизного податку за тютюновими виробами.
33. Мито: суть та особливості застосування.
34. Митна вартість.
35. Преференційні ставки мита.
36. Види мита, які застосовуються в Україні.
37. Операції, які звільняються від сплати мита.
38. Система загальнодержавного соціального страхування в Україні.
39. Поняття та призначення ЄСВ.
40. Нормативно-правове регулювання ЄСВ.
41. Платники ЄСВ.
42. Ставки ЄСВ.
43. Визначення сум обов'язкових відрахувань із заробітної плати.
44. Виплати, на які не нараховується ЄСВ.
45. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ.
46. Мінімальний страховий внесок.

47. Визначення величини єдиного соціального внеску для фізичних осіб-підприємців.
48. Сутність і призначення податку на прибуток.
49. Історія виникнення і розвитку податку на прибуток.
50. Платники податку на прибуток.
51. Об'єкт оподаткування податком на прибуток.
52. Ставки податку на прибуток та порядок його обчислення.
53. Податкові різниці.
54. Коригування фінансового результату до оподаткування підприємства на податкові різниці.
55. Методи нарахування амортизації основних засобів і необоротних активів.
56. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
57. Економічна, фінансова, політична і соціальна значимість ПДФО.
58. Платники податку на доходи фізичних осіб.
59. Податкові агенти.
60. Об'єкт оподаткування податку на доходи фізичних осіб.
61. Доходи, які включаються у загальний місячний оподатковуваний дохід платника ПДФО.
62. Обмеження права платника ПДФО на одержання податкової знижки.
63. Категорії громадян, які користуються пільгами з ПДФО.
64. Платники військового збору.
65. Об'єкти та база оподаткування військовим збором.
66. Ставки військового збору.
67. Порядок розрахунку військового збору.
68. Механізм сплати військового збору.
69. Структуру природно-ресурсних платежів.
70. Платники та податкові агенти екологічного податку.
71. Види джерел забруднення навколишнього природного середовища.
72. Порядок обчислення екологічного податку.
73. Ставки екологічного податку.
74. Наслідки від впровадження екологічного податку.
75. Структура рентної плати.
76. Особливості розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.
77. Особливості місцевого оподаткування.
78. Місцеві податки і збори.
79. Принципи місцевого оподаткування.
80. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
81. Об'єкти, які не оподатковуються податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
82. Транспортний податок: сутність та особливості адміністрування.
83. Транспортні засоби, які оподатковуються транспортним податком.
84. Ставка транспортного податку.
85. Туристичний збір: сутність та особливості адміністрування.
86. Земельний податок в Україні.
87. Ставки земельного податку.
88. Строки сплати земельного податку фізичні особи.
89. Строки сплати орендної плати за землю.
90. Пільги з плати за землю.
91. Види діяльності, що дозволяють застосування спрощеної системи оподаткування.
92. База оподаткування єдиним податком.

93. Групи платників єдиного податку.
94. Ставка єдиного податку.
95. Особливості застосування підвищеної ставки та подвійного розміру податку.
96. Обмеження по застосуванню спрощеної системи оподаткування.
97. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої - третьої груп.
98. Особливості обрання спрощеної системи оподаткування.
99. Характеристика системи адміністрування податків, зборів, платежів.
100. Права, обов'язки та відповідальність контролюючих органів.
101. Організація обліку платників податків, зборів, платежів у контролюючих органах.
102. Приймання та обробка податкових декларацій у контролюючих органах.
103. Поняття податкового контролю як складової системи адміністрування податків, зборів, платежів.
104. Податкові перевірки в системі податкового контролю.
105. Податкові консультації, податкові роз'яснення як форма запобігання конфлікту інтересів у податкових правовідносинах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Варналій З. С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. – К.: Знання України, 2019. – 567 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. К.: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Облік, аудит і оподаткування: теорія та практика [Електронний ресурс] : навч. посібник / Т. В. Давидюк [та ін.] ; заг. ред. Т. В. Давидюк ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 607 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52695>.

4 БЮДЖЕТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА

1. Економічна природа та сутність бюджету.
2. Призначення та роль бюджету.
3. Бюджетна політика як складова фінансової політики.
4. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
5. Сутність та значення бюджету держави як фінансового плану.
6. Бюджет як розпис доходів і видатків.
7. Бюджетне планування та прогнозування.
8. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники.
9. Принципи і методи бюджетного планування.
10. Бюджетний дефіцит (профіцит): поняття, види та наслідки.
11. Концепції збалансування бюджету.
12. Причини виникнення та джерела покриття дефіциту бюджету.
13. Види державного та місцевого боргу.
14. Поняття та основи бюджетного устрою.
15. Принципи бюджетного устрою.
16. Бюджетна система України, її склад та структура.
17. Принципи побудови бюджетної системи.
18. Бюджетна класифікація та її складові.
19. Сутність бюджетного процесу.
20. Організація бюджетного процесу.
21. Учасники бюджетного процесу та характеристика їх функцій.

22. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства Рахунковою палатою України, Державною аудиторською службою України.
23. Методи та джерела формування доходів бюджету.
24. Склад, види і структура доходів бюджету України.
25. Податкові та неподаткові надходження бюджету.
26. Склад, види і структура видатків бюджету України.
27. Економічна сутність видатків бюджету.
28. Класифікація видатків бюджету.
29. Бюджетне фінансування.
30. Кошторис бюджетної установи: зміст та структура.
31. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.
32. Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.
33. Видатки бюджету на оборону та управління.
34. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.
35. Державний кредит як специфічна форма фінансових відносин.
36. Чинники та форми державного кредиту, їх призначення.
37. Державний борг, його структура.
38. Обслуговування державного боргу.
39. Управління державним боргом.
40. Сутність та організація податкової системи.
41. Принципи побудови та організації системи оподаткування.
42. Структура податкової системи України.
43. Наукові основи побудови податкової системи.
44. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування.
45. Методи, види і джерела формування державних доходів.
46. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту.
47. Критерії оптимального оподаткування.
48. Розрахунок податкового навантаження.
49. Оптимізація податкового навантаження в Україні.
50. Оцінка ефективності податкової системи.
51. Сутність податкової політики та напрями її проведення.
52. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки.
53. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики.
54. Фактори, які визначають напрями та характер податкової політики.
55. Види і форми реалізації податкової політики.
56. Критерії ефективності податкової політики.
57. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин.
58. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.
59. Основні завдання та функції Державної податкової служби України.
60. Структура Державної податкової служби України.
61. Основні напрями діяльності Державної податкової служби України.
62. Апарат Державної податкової служби України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т.В. Податкова система : навчальний посібник. Київ в: Центр учбової літератури, 2019. 412 с.
2. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. К. : Знання України, 2019. 567 с.
3. Тарангул Л.Л. Планування податкових надходжень в Україні : теорія і практика : монографія. Ірпінь: НУДПСУ, 2019. 339 с.

4. Податкова система : Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
5. Податкова система : практичні питання застосування норм Податкового кодексу України / За заг. ред. В.Ю. Захарченка. К. : Юрінком Інтер, 2020. 368 с.
6. Бюджетна система : підручник / за ред. д.е.н., професора В. Г. Дем'янишина, д. е. н., професора О. П. Кириленко та д. е. н., професора З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
7. Бюджетна система України : навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с.
8. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с.
9. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.–аналіт. агентство», 2019. 304 с.
10. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексєєв, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. —Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.

5 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

1. Загальні принципи побудови бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
2. Облікова політика підприємства.
3. Відповідальність працівників сфери обліку в Україні
4. Склад грошових коштів та контроль за їх зберіганням.
5. Облік касових операцій.
6. Облік безготівкових операцій.
7. Облік операцій в іноземній валюті.
8. Основи обліку дебіторської заборгованості.
9. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
10. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з підзвітними особами.
11. Поняття основних засобів, їх класифікація й оцінка згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби».
12. Відображення в обліку руху основних засобів.
13. Облік амортизації основних засобів.
14. Облік поліпшення і ремонту основних засобів.
15. Об'єкти інтелектуальної власності: юридичні засади.
16. Визнання та оцінка нематеріальних активів в обліку.
17. Відображення в обліку руху нематеріальних активів.
18. Розрахунок та облік амортизації нематеріальних активів.
19. Поліпшення нематеріальних активів.
20. Сутність фінансових інвестицій.
21. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
22. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом амортизованої собівартості.
23. Оцінка та облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.
24. Особливості обліку, оцінка виробничих запасів згідно з НП(С)БО 9 «Запаси».
25. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.
26. Оцінка вибуття запасів.
27. Облік палива на підприємстві.
28. Поняття, оцінка і синтетичний облік готової продукції.
29. Первинний облік готової продукції.
30. Аналітичний облік готової продукції.
31. Визнання та оцінка фінансових інвестицій.

32. Облік поточних фінансових інвестицій.
33. Облік інвестиційних сертифікатів (цінних паперів).
34. Калькулювання як прийом оцінки вартості об'єктів обліку.
35. Методи обліку витрат.
36. Способи та процедури калькулювання.
37. Бухгалтерський облік прямих витрат.
38. Облік і розподіл загальновиробничих витрат.
39. Власний капітал підприємства та його складові частини.
40. Облік статутного капіталу та його змін.
41. Облік неоплаченого капіталу.
42. Облік пайового капіталу.
43. Облік додаткового капіталу.
44. Облік резервного капіталу.
45. Облік вилученого капіталу.
46. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
47. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
48. Класифікація та визнання доходів.
49. Класифікація та визнання витрат.
50. Визначення та облік фінансових результатів.
51. Облік доходів, витрат та результатів операційної діяльності.
52. Облік доходів, витрат та результатів фінансових операцій.
53. Облік доходів, витрат та результатів іншої звичайної діяльності.
54. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, іншими кредиторами.
55. Облік розрахунків з учасниками.
56. Визнання, оцінка та класифікація зобов'язань.
57. Облік поточних зобов'язань.
58. Облік довгострокових зобов'язань.
59. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.
60. Системи та форми оплати праці в Україні.
61. Кадрова документація на підприємстві.
62. Облік використання робочого часу на підприємстві.
63. Облік виробітку.
64. Фонд оплати праці та його складові.
65. Облік розрахунків по оплаті праці.
66. Облік інших виплат і платежів на підприємстві.
67. Облік відпусток.
68. Облік розрахунків підприємства з бюджетом, бюджетними та позабюджетними цільовими фондами.
69. Облік розрахунків підприємства по податках і платежах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Брік С. В. Фінансовий облік I: теорія та практика : навч. посіб. для студентів денної та заоч. форм навч. спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та 241 «Готельно-ресторанна справа» / С. В. Брік ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». - Харків : НТУ «ХП», 2018. - 158 с.
2. Височан О. С. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів : Сорока Т. Б., 2017. – 450 с.
3. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.]; Західноукр. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. та перероб. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. - 481 с.

4. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : практикум / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 96 с. URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53328>.

5. Кузнецова С. О. Фінансовий облік I [Електронний ресурс] : текст лекцій / С. О. Кузнецова ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2020. – 156 с. – URI: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49607>

6 УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

1. Сутність та зміст управлінського обліку, його формування і розвиток.
2. Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку.
3. Принципи та функції управлінського обліку.
4. Управлінський, фінансовий та податковий облік, їх взаємозв'язок.
5. Основні принципи класифікацій витрат.
6. Класифікація витрат за напрямками обліку
7. Поведінка витрат залежно від їх класифікації.
8. Методи визначення функції витрат
9. Мета і сутність калькулювання витрат.
10. Класифікація методів обліку витрат та методів калькулювання.
11. Облік і калькулювання за замовленнями.
12. Облік і калькулювання за процесами.
13. Калькулювання по змінним витратам.
14. Маржинальний дохід.
15. Моделі калькулювання по змінним витратам.
16. Переваги і недоліки калькулювання по змінним витратам.
17. Загальна характеристика і основні принципи системи «стандарт-кост».
18. Особливості калькулювання за нормативним методом.
19. Переваги і недоліки нормативного метода калькулювання.
20. Мета і методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
21. Аналіз чутливості прибутку.
22. Аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток» за умов асортименту.
23. Припущення, покладені в основу аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг - прибуток».
24. Сутність релевантного підходу при прийнятті управлінських рішень.
25. Аналіз релевантної інформації при існуванні варіантів альтернативних рішень.
26. Прийняття управлінських рішень щодо оптимального використання ресурсів за умов обмежень.
27. Обґрунтування рішень щодо запасів та ціноутворення.
28. Сутність бюджетування та його організація.
29. Складання та взаємоузгодження бюджетів.
30. Контроль виконання бюджетів і аналіз відхилень.
31. Концепція центрів відповідальності.
32. Оцінка діяльності центрів витрат.
33. Оцінка діяльності центрів доходу.
34. Трансфертне ціноутворення.
35. Спільні риси з фінансовим та податковим обліком.
36. Відмінні риси з фінансовим та податковим обліком.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит»

вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця; 2-е вид., перероб. і доп. Житомир: ПП «Рута», 2002. 480 с.

2. Гончаренко О.О., Давидюк Т.В., Саюн А.О., Рогова Н.В. Управлінський облік: навч. Посібник. К. : УБС НБУ, 2014. 415 с.

3. Облік, аудит і оподаткування: бакалаврський курс. Частина 1: Навчальний посібник для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування» / Колектив авторів. За ред. проф. Мардус Н. Ю. Харків : НТУ «ХП», 2022. 523 с.

4. Управлінський облік : навч. посіб. /О.М.Брадул, В. А. Шепелюк, Л. Я. Шевченко, П. Д. Камінський, та ін; ДНУЕТ. Кривой Ріг. : 2017. 113 с.

5. Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астроя» 2018. – 250 с.

6. Управлінський облік : підручник / В. С. Ленъ. 2-е вид., випр. Київ : Каравела, 2017. 260 с.

7. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат : монографія / О. Л. Михальська, В. Г. Швець ; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.

8. Управлінський облік [Текст] : навч.-практичний посібник / В. П. Шило [та ін.]. - Київ : Кондор, 2012. - 302 с.

9. Управлінський облік. Збірник задач : навчальний посібник / Д. А. Горовий, Т. В. Давидюк, С.М. Кравченко, О.В. Манойленко. Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 400 с.

10. Управлінський облік : підруч. для вузів / Л. В. Нападовська.- 2-ге вид., доопрац. та допов. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.- 648 с.

7 ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та характеристика.
2. Фінансові ресурси (кошти) підприємств.
3. Функції фінансів підприємств.
4. Фінансові відносини та фінансова діяльність підприємств.
5. Регулювання та організація фінансової діяльності.
6. Поняття та склад майнового потенціалу підприємства.
7. Активи підприємства, їх сутність та класифікація.
8. Необоротні активи: сутність, склад, оцінка та ефективність використання у підприємствах.
9. Загальна характеристика й умови формування оборотних активів.
10. Сутність, склад та ефективність руху оборотних активів.
11. Політика формування активів підприємства.
12. Визначення потреби в окремих видах активів.
13. Сутність та порядок визначення тривалості виробничого, операційного та фінансового циклу підприємства.
14. Оптимізація складу та оцінка вартості активів підприємства.
15. Сутність і склад капіталу підприємства.
16. Характеристика власного капіталу, його склад.
17. Характеристика позикового капіталу, його склад та умови залучення.
18. Джерела фінансування активів підприємства.
19. Політика формування фінансової структури та визначення загальної потреби у капіталі.
20. Формування у підприємств оптимальної структури капіталу.
21. Кредитування як джерело залучення фінансових ресурсів підприємствами.
22. Види та порядок банківського кредитування.
23. Комерційне кредитування підприємств.
24. Обґрунтування політики кредитування підприємств.
25. Визначення потреби у кредитуванні.

26. Вибір найбільш ефективних видів й умов кредитування.
27. Короткострокове фінансування підприємств на основі використання факторингу.
28. Доходи підприємств.
29. Джерела формування доходів підприємств.
30. Собівартість продукції та поточні витрати підприємств.
31. Класифікація витрат підприємства.
32. Методи розподілу витрат на постійні й зміні.
33. Формування та розподіл прибутку підприємств.
34. Напрями використання прибутку.
35. Оподаткування та податкова політика підприємств.
36. Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація.
37. Грошовий оборот та грошові розрахунки в діяльності підприємств.
38. Безготівкові операції та розрахунки.
39. Вирішення завдань щодо визначення розміру та складу грошових потоків підприємств та ефективності їх руху.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.
2. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
3. Фінанси підприємств: навчальний посібник : практикум / Н.О. Власова, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочєтова; за наук. ред. проф. Власової Н.О.– Х.: Світ книг, 2020. – 312 с.
4. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навчальний посібник.: 2-ге вид., перероб. і допов. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.
5. Ярошевич Н.Б. Фінанси диверсифікованих підприємств: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2023. – 327 с.
6. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник - Київ : Центр учбової літератури, 2023. - 352 с.

8 БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

1. Походження, необхідність та сутність грошей.
2. Форми грошей та їх еволюція.
3. Функції грошей.
4. Види грошей та їх характеристика.
5. Роль грошей у системі суспільного відтворення.
6. Характеристика і структура грошового обороту.
7. Форми грошового обороту.
8. Форми безготівкових розрахунків.
9. Грошова маса та її показники.
10. Швидкість обігу грошей.
11. Закон грошового обігу.
12. Сутність та особливості функціонування грошового ринку.
13. Інституційна модель та структура грошового ринку.
14. Механізм функціонування ринку грошей.
15. Механізм формування пропозиції грошей.
16. Грошово-кредитний мультиплікатор.
17. Сутність, цілі та види грошово-кредитної політики.
18. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання.

19. Загальна характеристика інфляції: соціально-економічна сутність та закономірності.
20. Види інфляції та теоретичні концепції інфляції.
21. Етапи інфляційних процесів в Україні.
22. Вимірювання інфляції.
23. Соціально-економічні наслідки інфляції.
24. Державне регулювання інфляції.
25. Грошові реформи.
26. Грошова реформа в Україні.
27. Поняття валюти та конвертованість валюти.
28. Валютний ринок та його структура.
29. Види операцій на валютному ринку.
30. Валютний курс: сутність та формування.
31. Види валютних курсів (офіційний, плаваючий, фіксований).
32. Валютні системи та валютна політика.
33. Платіжний баланс та золотовалютні резерви в механізмі валютного регулювання.
34. Світова та міжнародна валютні системи.
35. Необхідність та сутність кредиту.
36. Суб'єкти та об'єкти кредитування.
37. Теорії кредиту.
38. Функції і роль кредиту.
39. Етапи кредитування.
40. Принципи кредитування.
41. Види і форми кредиту.
42. Класифікація кредиту.
43. Характеристика основних видів кредиту.
44. Суть та місце банківської системи в фінансово-економічній системі країни.
45. Принципи побудови та типи банківських систем.
46. Вимоги до діяльності та функції банківської системи.
47. Центральний банк: повноваження, функції, компетенції, операції.
48. Національний банк України.
49. Основні засади грошово-кредитної політики НБУ.
50. Регулювання банківської системи: суть, механізм.
51. Призначення, моделі, форми, принципи і функції банківського нагляду.
52. Регулювання діяльності банків в Україні.
53. Сутність поняття «банк».
54. Види комерційних банків.
55. Функції банків.
56. Види банківських операцій.
57. Організація грошових розрахунків у національному господарстві.
58. Основні форми безготівкових розрахунків, порядок проведення розрахункових операцій.
59. Міжбанківські розрахунки.
60. Суть ресурсів банку та їх структура.
61. Регулятивний капітал банку: призначення, джерела формування, функції.
62. Операції по залученню та запозиченню коштів.
63. Активи банку та активні операції: призначення, відмінності.
64. Банківський кредит.
65. Сутність та класифікація кредитних операцій банку.
66. Поняття та види банківських інвестицій.
67. Діяльність комерційних банків на ринку цінних паперів.

68. Посередницькі операції банків на фондовому ринку.
69. Сутність та форми фінансової звітності банку.
70. Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків.
71. Аналіз фінансового стану банків.
72. Необхідність і форми страхового захисту.
73. Сутність страхування як економічної категорії.
74. Суб'єкти та об'єкти страхування.
75. Функції страхування.
76. Принципи страхування.
77. Системи страхування.
78. Класифікація страхування за різними ознаками.
79. Форми страхування: обов'язкова та добровільна.
80. Сутність страхового ринку, його функції та принципи функціонування.
81. Структура страхового ринку.
82. Учасники страхового ринку.
83. Страхові посередники та професіонали страхового ринку.
84. Товариства взаємного страхування.
85. Об'єднання страховиків та їх функції.
86. Маркетинг і реклама страхових послуг.
87. Реалізація страхових послуг.
88. Внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на функціонування страхового ринку.
89. Сутність, завдання та класифікація актуарних розрахунків.
90. Показники страхової статистики.
91. Математичні основи обчислення тарифних ставок.
92. Склад і структура побудови страхових тарифів.
93. Розрахунок тарифів з ризикових видів страхування.
94. Особливості розрахунку тарифних ставок за договорами страхування життя.
95. Види страхових внесків (премій, платежів).
96. Визначення тарифів за договорами загального страхування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак О. Д. Гроші та кредит : навчальний посібник / О. Д. Вовчак, І. Є. Бучко, З. Р. Костак. – К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
2. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
3. Гроші та кредит. Методичні вказівки щодо виконання розрахункового завдання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків : НТУ «ХП», 2021. 30 с
4. Гроші та кредит. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / Уклад.: Т.В. П'ятак, І.Л. Сітак. Харків: НТУ «ХП», 2021. 88 с.
5. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
6. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник / Д. І. Коваленко.– 3-е видання. - К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
7. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник / Щетинін А. І. –Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с. Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси».
8. Банківська система : навчальний посібник/ укл: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.

9. Стечишин Т. Б. Банківська справа : навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. [2-ге вид. випр. і доповн.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
10. Банківські операції : навч. посіб. Ушакова О.А. Рівне: НУВГП. 2021. 226 с.
11. Банківська система : навчальний посібник за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 580 с. 4 Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
12. Банківська система : підручник; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
13. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 368 с.
14. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
15. Сосновська О.О. Страхування : навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

1. У традиційному розумінні фінансовий аналіз — це:

- а) сукупність методів, прийомів і процедур оцінки результативності й ефективності фінансово-господарської діяльності виробничого підприємства;
- б) спосіб оцінки ліквідності і платоспроможності для прийняття рішень із приводу визнання підприємства банкрутом;
- в) метод оцінки і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської (фінансової) звітності;
- г) система показників, що дають точне і правдиве представлення про можливості функціонування підприємства в найближчому майбутньому.

2. Фінансовий стан підприємства характеризується:

- а) сукупністю виробничо-господарських факторів;
- б) системою показників, що відображають наявність фінансових ресурсів;
- в) системою показників, що відображають наявність і формування фінансових ресурсів;
- г) системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

3. Бюджетна система України – це:

- а). організація та принципи побудови, функціонування бюджетної системи, взаємозв'язок між окремими ланками
- б) сукупність державного і місцевих бюджетів, яка побудована з урахуванням економічних відносин державного і адміністративно-територіальних устроїв і врегульована нормами права
- в) організація та здійснення виконання Державного бюджету за доходами
- г) організація та здійснення виконання Державного бюджету за видатками

4. За правовим змістом бюджет – це:

- а). основний фінансовий план держави
- б) Закон України
- г). розпис доходів та видатків
- д). бюджетний розпис

5. Категорія, яка відображає грошові відносини між державою та юридичними й фізичними особами з приводу створення фонду грошових коштів держави та його використання на розширене відтворення – це:

- а). кошторис
- б) бюджет
- в). баланс
- г). бюджетний розпис

6. Основні засоби в балансі відображають:

- а) за первісною вартістю;
- б) переоціненою вартістю;
- в) ліквідаційною вартістю;
- г) залишковою вартістю.

7. Запас міцності – це:

- а) рівень поточної діяльності суб'єкта господарювання, що перевищує точку беззбитковості
- б) співвідношення постійних та змінних витрат підприємства
- в) міра того, наскільки може збільшитись обсяг продажу до точки беззбитковості
- г) співвідношення постійних і змінних витрат, що забезпечує більший відсоток зростання прибутку, ніж відповідний відсоток зростання обсягу продажу.

8. Бюджет капіталовкладень – це:

- а) план, який гарантує наявність ресурсів для операційних потреб компанії;

б) план, що встановлює довгострокові цілі компанії, які відображають зовнішні фактори;

в) план, що координує і повідомляє про планові завдання на майбутній рік усім підрозділам;

г) план, який оцінює довгострокові потреби компанії в придбанні основних засобів виробничого характеру.

9. Вкажіть, у чому полягає фіскальна функція податків?

а) забезпечення фінансування та надходження грошових коштів до бюджетів усіх рівнів;

б) у застосуванні штрафних санкцій до порушників податкового законодавства;

в) у проведенні перевірок суб'єктів підприємницької діяльності;

г) підвищення ставок та розмірів податкових платежів;

д) у розподілі бюджетних коштів на основні потреби держави.

10. Вкажіть, як поділяються податки залежно від об'єкта оподаткування:

а) загальнодержавні та місцеві;

б) прямі і непрямі;

в) податки на доходи, на майно і на споживання;

г) податки, що включаються у валові витрати та собівартість, податки, що включаються в ціну товару, податки, що сплачуються з прибутку.

д) розкладні та окладні;

11. Фінансова звітність — це:

а) узагальнена інформація про діяльність підприємства за визначений проміжок часу;

б) сукупність звітів, підготовлених внутрішніми службами підприємства, що містять конфіденційну інформацію;

в) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності, власний капітал і рух грошових коштів підприємства за звітний період;

г) сукупність звітів, що містять аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства за звітний період.

12. До складу необоротних активів підприємства включають:

а) нематеріальні активи;

б) грошові кошти та дебіторську заборгованість;

в) поточні фінансові вкладення;

г) незавершене виробництво та виробничі запаси.

13. Чистий оборотний капітал підприємства визначається як:

а) різниця між короткостроковими зобов'язаннями та поточними активами;

б) різниця між довгостроковими зобов'язаннями та нематеріальними активами;

в) різниця між поточними активами та короткостроковими зобов'язаннями;

г) різниця між поточними активами та довгостроковими зобов'язаннями.

14. Облікова політика – це:

а) сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності;

б) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;

в) надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів;

г) правило, яким слід керуватися при вимірюванні, оцінці та реєстрації господарських операцій і при відображенні їх результатів у фінансовій звітності.

15. Яка бухгалтерська проводка відповідає операції «Відвантажено готову продукцію покупцю»:

а) Дт 311 Кт 361;

б) Дт 301 Кт 702;

в) Дт 311 Кт 681;

г) Дт 361 Кт 701.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА
ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ
ВСТУПНИКІВ

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Заступник голови вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБСЛІВ

Голова фахової атестаційної комісії



Олександр МАНОЙЛЕНКО

Менеджмент організацій і адміністрування

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Випускникам надається кваліфікація бакалавра з менеджменту (в залежності від обраної Освітньої програми: Менеджменту організації і адміністрування, Бізнес-адміністрування, Міжнародного бізнесу, Проектного менеджменту).

Випускники можуть працювати на посадах: функціональних менеджерів підприємств і їх підрозділів; керівників і менеджерів кадрових служб; керівників малих підприємств; менеджерів з досліджень та розробок, зв'язків з громадськістю; менеджерів проектів; консультантів з економічних питань тощо.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що абітурієнт повинен:

знати: теорію організації та основи підприємництва

вміти: розрізняти організаційні форми та види управлінської діяльності.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ» та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Теорія організації та основи підприємництва.

Сутність поняття «організація». Об'єкт дослідження теорії організації як науки. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації. Еволюція теоретичних концепцій організації. Системний підхід. Структура та класифікація систем. Синергетична концепція самоорганізації. Типологія організацій. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій. Організаційний процес. Гнучкість організації. Сталість організації. Моделі організації. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Організаційне проектування: сутність, етапи. Поділ праці в організаціях. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Моделі організаційної культури. Типологія організаційних культур. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.

Виникнення та еволюція поняття «підприємництво». Підприємництво як вид господарської діяльності. Поняття підприємства. Правове забезпечення підприємництва. Правові засади функціонування підприємств. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика. Об'єднання підприємств. Класифікація підприємств за певними ознаками. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації.
2. Еволюція теоретичних концепцій організації.
3. Основні моделі організації.
4. Типологія організацій.
5. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій.
6. Організаційний процес.
7. Природничо-наукові засади синергетики. Синергетична концепція самоорганізації.
8. Гнучкість організації. Сталість організації.
9. Організаційне проектування: сутність, етапи.
10. Методологія та технологія проектування організаційних форм управління.
11. Оцінка ефективності організаційних форм управління.
12. Зміст понять «культура» і «організаційна культура».
13. Моделі організаційної культури.
14. Типологія організаційних культур.
15. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.
16. Поняття «господарська діяльність» та «підприємництво». Суб'єкти господарської діяльності
17. Поняття підприємства, цілі і завдання його створення.
18. Класифікація підприємств за розміром.
19. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика.
20. Правові засади функціонування підприємств

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Менеджмент: навч. посіб. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с
2. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн. / Г. Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 320 с.
3. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч.посіб. / Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011.
4. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т 33 В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с.
5. Донець Л. І. Основи підприємництва : Навч. посіб. / Любов Донець, Надія Романенко ; М-во освіти і науки України, Дон ДУЕТ ім. М. Туган-Барановського. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. -315 с.
6. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. С. Варналій [та ін.]; ред. К. О. Ващенко ; Міжрегіональна акад. упр. персоналом. - К. : Персонал, 2010. - 305 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання знань абітурієнтів враховує повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня з оцінок відповідей на усі запитання. При цьому використовуються такі критерії.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи



Олена ПРОХОРЕНКО

Бізнес-адміністрування

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Випускникам надається кваліфікація бакалавра з менеджменту (в залежності від обраної Освітньої програми: Менеджменту організації і адміністрування, Бізнес-адміністрування, Міжнародного бізнесу, Проектного менеджменту).

Випускники можуть працювати на посадах: функціональних менеджерів підприємств і їх підрозділів; керівників і менеджерів кадрових служб; керівників малих підприємств; менеджерів з досліджень та розробок, зв'язків з громадськістю; менеджерів проектів; консультантів з економічних питань тощо.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що абітурієнт повинен:

знати: теорію організації та основи підприємництва

вміти: розрізняти організаційні форми та види управлінської діяльності.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ» та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Теорія організації та основи підприємництва

Сутність поняття «організація». Об'єкт дослідження теорії організації як науки. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації. Еволюція теоретичних концепцій організації. Системний підхід. Структура та класифікація систем. Синергетична концепція самоорганізації. Типологія організацій. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій. Організаційний процес. Гнучкість організації. Сталість організації. Моделі організації. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Організаційне проектування: сутність, етапи. Поділ праці в організаціях. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Моделі організаційної культури. Типологія організаційних культур. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.

Виникнення та еволюція поняття «підприємництво». Підприємництво як вид господарської діяльності. Поняття підприємства. Правове забезпечення підприємництва. Правові засади функціонування підприємств. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика. Об'єднання підприємств. Класифікація підприємств за певними ознаками. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації.
2. Еволюція теоретичних концепцій організації.
3. Основні моделі організації.
4. Типологія організацій.
5. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій.
6. Організаційний процес.
7. Природничо-наукові засади синергетики. Синергетична концепція самоорганізації.
8. Гнучкість організації. Сталість організації.
9. Організаційне проектування: сутність, етапи.
10. Методологія та технологія проектування організаційних форм управління.
11. Оцінка ефективності організаційних форм управління.
12. Зміст понять «культура» і «організаційна культура».
13. Моделі організаційної культури.
14. Типологія організаційних культур.
15. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.
16. Поняття «господарська діяльність» та «підприємництво». Суб'єкти господарської діяльності
17. Поняття підприємства, цілі і завдання його створення.
18. Класифікація підприємств за розміром.
19. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика.
20. Правові засади функціонування підприємств

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Менеджмент: навч. посіб. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с
2. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн. / Г. Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 320 с.
3. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч.посіб. / Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011.
4. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т 33 В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с.
5. Донець Л. І. Основи підприємництва : Навч. посіб. / Любов Донець, Надія Романенко ; М-во освіти і науки України, Дон ДУЕТ ім. М. Туган-Барановського. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. -315 с.
6. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. С. Варналій [та ін.]; ред. К. О. Ващенко ; Міжрегіональна акад. упр. персоналом. - К. : Персонал, 2010. - 305 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання знань абітурієнтів враховує повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня з оцінок відповідей на усі запитання. При цьому використовуються такі критерії.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи

Олена ПРОХОРЕНКО

Міжнародний бізнес

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Випускникам надається кваліфікація бакалавра з менеджменту (в залежності від обраної Освітньої програми: Менеджменту організації і адміністрування, Бізнес-адміністрування, Міжнародного бізнесу, Проектного менеджменту).

Випускники можуть працювати на посадах: функціональних менеджерів підприємств і їх підрозділів; керівників і менеджерів кадрових служб; керівників малих підприємств; менеджерів з досліджень та розробок, зв'язків з громадськістю; менеджерів проектів; консультантів з економічних питань тощо.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що абітурієнт повинен:

знати: теорію організації та основи підприємництва

вміти: розрізняти організаційні форми та види управлінської діяльності.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ» та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Теорія організації та основи підприємництва.

Сутність поняття «організація». Об'єкт дослідження теорії організації як науки. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації. Еволюція теоретичних концепцій організації. Системний підхід. Структура та класифікація систем. Синергетична концепція самоорганізації. Типологія організацій. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій. Організаційний процес. Гнучкість організації. Сталість організації. Моделі організації. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Організаційне проектування: сутність, етапи. Поділ праці в організаціях. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Моделі організаційної культури. Типологія організаційних культур. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.

Виникнення та еволюція поняття «підприємництво». Підприємництво як вид господарської діяльності. Поняття підприємства. Правове забезпечення підприємництва. Правові засади функціонування підприємств. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика. Об'єднання підприємств. Класифікація підприємств за певними ознаками. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації.
2. Еволюція теоретичних концепцій організації.
3. Основні моделі організації.
4. Типологія організацій.
5. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій.
6. Організаційний процес.
7. Природничо-наукові засади синергетики. Синергетична концепція самоорганізації.
8. Гнучкість організації. Сталість організації.
9. Організаційне проектування: сутність, етапи.
10. Методологія та технологія проектування організаційних форм управління.
11. Оцінка ефективності організаційних форм управління.
12. Зміст понять «культура» і «організаційна культура».
13. Моделі організаційної культури.
14. Типологія організаційних культур.
15. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.
16. Поняття «господарська діяльність» та «підприємництво». Суб'єкти господарської діяльності
17. Поняття підприємства, цілі і завдання його створення.
18. Класифікація підприємств за розміром.
19. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика.
20. Правові засади функціонування підприємств

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Менеджмент: навч. посіб. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с
2. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн. / Г. Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 320 с.
3. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч.посіб. / Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011.
4. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т 33 В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с.
5. Донець Л. І. Основи підприємництва : Навч. посіб. / Любов Донець, Надія Романенко ; М-во освіти і науки України, Дон ДУЕТ ім. М. Туган-Барановського. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. -315 с.
6. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. С. Варналій [та ін.]; ред. К. О. Ващенко ; Міжрегіональна акад. упр. персоналом. - К. : Персонал, 2010. - 305 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання знань абітурієнтів враховує повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня з оцінок відповідей на усі запитання. При цьому використовуються такі критерії.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ № 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи



Олена ПРОХОРОЕНКО

Проектний менеджмент

АНОТАЦІЯ

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Випускникам надається кваліфікація бакалавра з менеджменту (в залежності від обраної Освітньої програми: Менеджменту організації і адміністрування, Бізнес-адміністрування, Міжнародного бізнесу, Проектного менеджменту).

Випускники можуть працювати на посадах: функціональних менеджерів підприємств і їх підрозділів; керівників і менеджерів кадрових служб; керівників малих підприємств; менеджерів з досліджень та розробок, зв'язків з громадськістю; менеджерів проектів; консультантів з економічних питань тощо.

Під час підготовки до випробування необхідно звернути увагу на те, що абітурієнт повинен:

знати: теорію організації та основи підприємництва

вміти: розрізняти організаційні форми та види управлінської діяльності.

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ» та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Теорія організації та основи підприємництва.

Сутність поняття «організація». Об'єкт дослідження теорії організації як науки. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації. Еволюція теоретичних концепцій організації. Системний підхід. Структура та класифікація систем. Синергетична концепція самоорганізації. Типологія організацій. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій. Організаційний процес. Гнучкість організації. Сталість організації. Моделі організації. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Організаційне проектування: сутність, етапи. Поділ праці в організаціях. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Моделі організаційної культури. Типологія організаційних культур. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.

Виникнення та еволюція поняття «підприємництво». Підприємництво як вид господарської діяльності. Поняття підприємства. Правове забезпечення підприємництва. Правові засади функціонування підприємств. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика. Об'єднання підприємств. Класифікація підприємств за певними ознаками. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види.

ПЕРЕЛІК ЗАПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Закони та принципи організації. Етапи розвитку організації.
2. Еволюція теоретичних концепцій організації.
3. Основні моделі організації.
4. Типологія організацій.
5. Соціальна організація і соціальна спільність. Види соціальних організацій.
6. Організаційний процес.
7. Природничо-наукові засади синергетики. Синергетична концепція самоорганізації.
8. Гнучкість організації. Сталість організації.
9. Організаційне проектування: сутність, етапи.
10. Методологія та технологія проектування організаційних форм управління.
11. Оцінка ефективності організаційних форм управління.
12. Зміст понять «культура» і «організаційна культура».
13. Моделі організаційної культури.
14. Типологія організаційних культур.
15. Сучасна національна організаційна культура: джерела та основний зміст.
16. Поняття «господарська діяльність» та «підприємництво». Суб'єкти господарської діяльності
17. Поняття підприємства, цілі і завдання його створення.
18. Класифікація підприємств за розміром.
19. Організаційно-правові форми підприємств та їх характеристика.
20. Правові засади функціонування підприємств

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Менеджмент: навч. посіб. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. – 231 с
2. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посібн. / Г. Л. Монастирський. – К. : Знання, 2008. – 320 с.
3. Жуковська Л. Е. Теорія організацій: навч.посіб. / Жуковська Л. Е., Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011.
4. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т 33 В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. – Д.: Національний гірничий університет, 2011. – 258 с.
5. Донець Л. І. Основи підприємництва : Навч. посіб. / Любов Донець, Надія Романенко ; М-во освіти і науки України, Дон ДУЕТ ім. М. Туган-Барановського. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. -315 с.
6. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. С. Варналій [та ін.]; ред. К. О. Ващенко ; Міжрегіональна акад. упр. персоналом. - К. : Персонал, 2010. - 305 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання знань абітурієнтів враховує повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня з оцінок відповідей на усі запитання. При цьому використовуються такі критерії.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи



Олена ПРОХОРЕНКО

Маркетинг

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХП» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньою програмою «Маркетинг» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах маркетингу та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 075 Маркетинг (освітньо-професійними програмами «Маркетинг», «Рекламний бізнес»).

Голова робочої групи – Юлія ШИПУЛІНА, доктор економічних наук, професор, професорка кафедри маркетингу

Члени робочої групи:

1. Тетяна РОМАНЧИК – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри маркетингу.
2. Марія ЛІТВИНЕНКО – кандидат технічних наук, доцент, доцентка кафедри маркетингу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступний фаховий іспит здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.
2. Під час проведення іспиту за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.
3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.
4. У разі виникнення під час складання іспиту обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) вступники повинні негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.
5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.
6. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Маркетинг» складається з 40 теоретичних тестових питань з основних питань маркетингової діяльності, 30 з яких містить один вірний варіант відповіді (по 2 бали за кожне завдання), а 10 – декілька вірних варіантів відповіді або передбачають визначення відповідності (послідовності) елементів (по 4 бали за кожне завдання).

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Роль і місце маркетингу на сучасному етапі розвитку ринкових відносин.
2. Основні категорії маркетингу: потреби, бажання, запити, попит, товар, ринок, обмін.
3. Класифікації маркетингу.
4. Зовнішнє середовище маркетингу. Складові маркетингового мікросередовища. Складові маркетингового макросередовища.
5. Етапи розвитку маркетингу за Ф. Котлером.
6. Основні функції маркетингу.
7. Типи організаційних структур.
8. Кон'юнктура ринку, види кон'юнктури, ринок «продавця» і ринок «покупця», залежність між попитом і пропозицією.
9. Комплекс маркетингу «4Р» та його складові.
10. Ємність ринку. Методи визначення ємності ринку.
11. Взаємозв'язок попиту, пропозиції, ціни. Еластичність попиту та пропозиції від ціни. Нецінові фактори, що впливають на рівень попиту.
12. Маркетингові дослідження. Маркетингові інформаційні системи. Організація маркетингових досліджень.
13. Види маркетингової інформації, способи та джерела її отримання.
14. Товар і послуга. Види товарів. Рівні товару, торгові марки та упаковка.
15. Товарна політика. Асортимент. Чинники, що впливають на формування асортименту.
16. Життєвий цикл товару. Етапи життєвого циклу товару. Види кривих ЖЦТ. Процес розробки та виведення товару на ринок
17. Сегментація ринку. Фактори сегментації.
18. Позиціонування товару (послуг) на ринку. Вибір цільового ринку
19. Концептуальні підходи до ведення бізнесу. Етапи формування концепції маркетингу.
20. Заходи з контролю за маркетинговою діяльністю.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

РІВЕНЬ 1

**1.1 Обрати один вірний варіант відповіді
(2 бали за кожне тестове завдання)**

- 1. Із запропонованих визначень оберіть первинне значення терміну «маркетинг» (2 бали)**
 - новітній спосіб впливу, що відкриває перед маркетологами зовсім нові можливості – ґрунтуючись на фактах психології й фізіології побудувати рекламну кампанію з 100% ефективністю
 - клієнтоорієнтована діяльність, що з'явилася в результаті еволюції технологій маркетингу
 - нестандартний підхід до маркетингу, протилежний вертикальному маркетингу, заснованому на теорії сегментування та позиціонування
 - набір основних маркетингових інструментів, що включаються в програму маркетингу

- 2. Концепція маркетинг-міксу (4 «Р») згідно Д. Мак-Карті - це: (2 бали)**
 - вміння знайти потреби та задовольнити їх більш ефективним ніж конкуренти способом
 - діяльність із вивчення й задоволення потреб і бажань споживачів
 - комплекс заходів, спрямованих на визначення та аналіз факторів, які впливають на процеси просування товарів від виробника до споживачів, і врахування їх у виробничо-збутовій діяльності підприємств
 - процес планування та реалізації загальної концепції, політики ціноутворення, просування й розподілу ідей, товарів (виробів)

- 3. Під потребами слід розуміти: (2 бали)**
 - відчуття нестатку, або недостатнього задоволення, які проявляються у відповідності зі специфікою конкретних споживачів
 - усе, що може задовольнити запити споживачів і пропонується на ринку для обміну
 - акт отримання бажаного об'єкта з пропонуванням у відповідь його еквівалента
 - зовнішня форма вияву потреби у специфічній, конкретній формі залежно від культурного та інтелектуального рівня особистості громадянина

4. Сегментація— це: (2 бали)

- розподіл споживачів за потребами на однорідні групи
- визначення місця для свого товару в низці аналогів
- виявлення «ринкової ніші»
- кількість товарів, яку споживач хоче і може придбати за певний проміжок часу за визначеною ціною

5. Що може бути товаром? (2 бали)

- послуги
- страхування життя
- гроші
- все перелічене вище

6. Хто є основоположником терміну «маркетинг-мікс»? (2 бали)

- Пітер Друкер
- Ніл Борден
- Джоел Дін
- Джеймс Каллітон

7. Який вид маркетингу застосовують при негативному попиті, наприклад коли споживачі віддають перевагу товарам конкурентів? (2 бали)

- конверсійний
- ремаркетинг
- синхромаркетинг
- протидіючий

8. Що з наведено нижче відноситься до факторів маркетингового мікросередовища? (2 бали)

- екологія
- рівень технологій
- контактні аудиторії
- демографічна складова

РІВЕНЬ 2**2.1 Обрати декілька вірних варіант відповіді
(4 бали за кожне тестове завдання)****9. Контроль маркетингової діяльності передбачає наступні комплекси заходів: (4 бали)**

- контроль за реалізацією продукції
- контроль прибутковості
- стратегічний контроль
- нормативний контроль
- аналітичний контроль

10. Які варіанти структури служби маркетингу ви знаєте? (4бали)

- функціональна
- товарна
- дифузійна
- торгівельна
- ринкова
- матрична

***2.2 Розташувати елементи в логічній послідовності,
(4 бали за кожне тестове завдання)***

11. Розташуйте в логічній послідовності етапи проведення ревізії маркетингу. (4 бали)

- ревізія маркетингового середовища
- ревізія стратегії маркетингу
- ревізія служби маркетингу
- ревізія результативності маркетингу
- ревізія функціональних складових маркетингу

12. Розташуйте в логічній послідовності етапи розвитку маркетингу за Ф. Котлером (4 бали)

- орієнтація на продукт
- орієнтація на продажі
- сегментна орієнтація
- орієнтація на споживача

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С., Райко Д. В. Вступ до спеціальності «Маркетинг» : навчальний посібник. Суми : ТОВ «Триторія», 2020. 124 с.
2. Маркетингова діяльність підприємств : підручник / О. П. Косенко [та ін.] ; ред. О.П. Косенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : ТОВ "Оберіг", 2023. 1155 с.
3. Маркетинг: бакалаврський курс: Підручник. За заг. ред.. С.М.Ілляшенка. Суми : Університетська книга, 2017. 1134 с.
4. Маркетинг: світовий досвід та український вимір : підручник. Вид. 2-ге доп та перероб. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ : Вид-во Ліра-К, 2024. 484 с.
5. Котлер Ф., Армстронг Г. Основи маркетингу. К.: Науковий світ, 2022. 880 с.
6. Маркетингова діяльність підприємств : сучасний зміст. / за ред. Н. Карпенко. К.: Центр учбової літератури, 2019. 252 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

1 Питання, що містять один вірний варіант відповіді. Вірна відповідь на питання (30 тестових питань) оцінюється в два бали.

2 Питання, що містять декілька вірних варіантів відповіді або передбачають розташування варіантів відповіді у логічній послідовності (10 питань), оцінюються в 4 бали.

3 Максимальна сума балів за успішне складання фахового вступного випробування складає 100 балів.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи

(гарант програми)

Юлія ШИПУЛІНА

Члени робочої групи:

Тетяна РОМАНЧИК

Марія ЛІТВИНЕНКО

Рекламний бізнес

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХП» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньою програмою «Маркетинг» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах маркетингу та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 075 Маркетинг (освітньо-професійними програмами «Маркетинг», «Рекламний бізнес»).

Голова робочої групи – Юлія ШИПУЛІНА, доктор економічних наук, професор, професорка кафедри маркетингу

Члени робочої групи:

1. Тетяна РОМАНЧИК – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри маркетингу.
2. Марія ЛІТВИНЕНКО – кандидат технічних наук, доцент, доцентка кафедри маркетингу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

7. Вступний фаховий іспит здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

8. Під час проведення іспиту за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

9. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

10. У разі виникнення під час складання іспиту обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) вступники повинні негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

11. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

12. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Маркетинг» складається з 40 теоретичних тестових питань з основних питань маркетингової діяльності, 30 з яких містить один вірний варіант відповіді (по 2 бали за кожне завдання), а 10 – декілька вірних варіантів відповіді або передбачають визначення відповідності (послідовності) елементів (по 4 бали за кожне завдання).

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Роль і місце маркетингу на сучасному етапі розвитку ринкових відносин.
2. Основні категорії маркетингу: потреби, бажання, запити, попит, товар, ринок, обмін.
3. Класифікації маркетингу.
4. Зовнішнє середовище маркетингу. Складові маркетингового мікросередовища. Складові маркетингового макросередовища.
5. Етапи розвитку маркетингу за Ф. Котлером.
6. Основні функції маркетингу.
7. Типи організаційних структур.
8. Кон'юнктура ринку, види кон'юнктури, ринок «продавця» і ринок «покупця», залежність між попитом і пропозицією.
9. Комплекс маркетингу «4Р» та його складові.
10. Ємність ринку. Методи визначення ємності ринку.
11. Взаємозв'язок попиту, пропозиції, ціни. Еластичність попиту та пропозиції від ціни. Нецінові фактори, що впливають на рівень попиту.
12. Маркетингові дослідження. Маркетингові інформаційні системи. Організація маркетингових досліджень.
13. Види маркетингової інформації, способи та джерела її отримання.
14. Товар і послуга. Види товарів. Рівні товару, торгові марки та упаковка.
15. Товарна політика. Асортимент. Чинники, що впливають на формування асортименту.
16. Життєвий цикл товару. Етапи життєвого циклу товару. Види кривих ЖЦТ. Процес розробки та виведення товару на ринок
17. Сегментація ринку. Фактори сегментації.
18. Позиціонування товару (послуг) на ринку. Вибір цільового ринку
19. Концептуальні підходи до ведення бізнесу. Етапи формування концепції маркетингу.
20. Заходи з контролю за маркетинговою діяльністю.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

РІВЕНЬ 1

**1.1 Обрати один вірний варіант відповіді
(2 бали за кожне тестове завдання)**

- 1. Із запропонованих визначень оберіть первинне значення терміну «маркетинг» (2 бали)**
 - новітній спосіб впливу, що відкриває перед маркетологами зовсім нові можливості – ґрунтуючись на фактах психології й фізіології побудувати рекламну кампанію з 100% ефективністю
 - клієнтоорієнтована діяльність, що з'явилася в результаті еволюції технологій маркетингу
 - нестандартний підхід до маркетингу, протилежний вертикальному маркетингу, заснованому на теорії сегментування та позиціонування
 - набір основних маркетингових інструментів, що включаються в програму маркетингу

- 2. Концепція маркетинг-міксу (4 «Р») згідно Д. Мак-Карті - це: (2 бали)**
 - вміння знайти потреби та задовольнити їх більш ефективним ніж конкуренти способом
 - діяльність із вивчення й задоволення потреб і бажань споживачів
 - комплекс заходів, спрямованих на визначення та аналіз факторів, які впливають на процеси просування товарів від виробника до споживачів, і врахування їх у виробничо-збутовій діяльності підприємств
 - процес планування та реалізації загальної концепції, політики ціноутворення, просування й розподілу ідей, товарів (виробів)

- 3. Під потребами слід розуміти: (2 бали)**
 - відчуття нестатку, або недостатнього задоволення, які проявляються у відповідності зі специфікою конкретних споживачів
 - усе, що може задовольнити запити споживачів і пропонується на ринку для обміну
 - акт отримання бажаного об'єкта з пропонуванням у відповідь його еквівалента
 - зовнішня форма вияву потреби у специфічній, конкретній формі залежно від культурного та інтелектуального рівня особистості громадянина

4. Сегментація— це: (2 бали)

- розподіл споживачів за потребами на однорідні групи
- визначення місця для свого товару в низці аналогів
- виявлення «ринкової ніші»
- кількість товарів, яку споживач хоче і може придбати за певний проміжок часу за визначеною ціною

5. Що може бути товаром? (2 бали)

- послуги
- страхування життя
- гроші
- все перелічене вище

6. Хто є основоположником терміну «маркетинг-мікс»? (2 бали)

- Пітер Друкер
- Ніл Борден
- Джоел Дін
- Джеймс Каллітон

7. Який вид маркетингу застосовують при негативному попиті, наприклад коли споживачі віддають перевагу товарам конкурентів? (2 бали)

- конверсійний
- ремаркетинг
- синхромаркетинг
- протидіючий

8. Що з наведено нижче відноситься до факторів маркетингового мікросередовища? (2 бали)

- екологія
- рівень технологій
- контактні аудиторії
- демографічна складова

РІВЕНЬ 2***2.1 Обрати декілька вірних варіант відповіді
(4 бали за кожне тестове завдання)*****9. Контроль маркетингової діяльності передбачає наступні комплекси заходів: (4 бали)**

- контроль за реалізацією продукції
- контроль прибутковості
- стратегічний контроль
- нормативний контроль
- аналітичний контроль

10. Які варіанти структури служби маркетингу ви знаєте? (4бали)

- функціональна
- товарна
- дифузійна
- торгівельна
- ринкова
- матрична

***2.2 Розташувати елементи в логічній послідовності,
(4 бали за кожне тестове завдання)***

11. Розташуйте в логічній послідовності етапи проведення ревізії маркетингу. (4 бали)

- ревізія маркетингового середовища
- ревізія стратегії маркетингу
- ревізія служби маркетингу
- ревізія результативності маркетингу
- ревізія функціональних складових маркетингу

12. Розташуйте в логічній послідовності етапи розвитку маркетингу за Ф. Котлером (4 бали)

- орієнтація на продукт
- орієнтація на продажі
- сегментна орієнтація
- орієнтація на споживача

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С., Райко Д. В. Вступ до спеціальності «Маркетинг» : навчальний посібник. Суми : ТОВ «Триторія», 2020. 124 с.
8. Маркетингова діяльність підприємств : підручник / О. П. Косенко [та ін.] ; ред. О.П. Косенко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : ТОВ "Оберіг", 2023. 1155 с.
9. Маркетинг: бакалаврський курс: Підручник. За заг. ред.. С.М.Ілляшенка. Суми : Університетська книга, 2017. 1134 с.
10. Маркетинг: світовий досвід та український вимір : підручник. Вид. 2-ге доп та перероб. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ : Вид-во Ліра-К, 2024. 484 с.
11. Котлер Ф., Армстронг Г. Основи маркетингу. К.: Науковий світ, 2022. 880 с.
12. Маркетингова діяльність підприємств : сучасний зміст. / за ред. Н. Карпенко. К.: Центр учбової літератури, 2019. 252 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

1 Питання, що містять один вірний варіант відповіді. Вірна відповідь на питання (30 тестових питань) оцінюється в два бали.

2 Питання, що містять декілька вірних варіантів відповіді або передбачають розташування варіантів відповіді у логічній послідовності (10 питань), оцінюються в 4 бали.

3 Максимальна сума балів за успішне складання фахового вступного випробування складає 100 балів.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи

(гарант програми)

Юлія ШИПУЛІНА

Члени робочої групи:

Тетяна РОМАНЧИК

Марія ЛІТВИНЕНКО

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХП» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньою програмою «Підприємництво та торгівля» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля (освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»).

Голова робочої групи – Ольга ГАПОНЕНКО – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

Члени робочої групи:

1. Ігор СОСНОВ – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.
2. Світлана СТЕПУРІНА – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступний фаховий іспит здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.
2. Під час проведення іспиту за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.
3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.
4. У разі виникнення під час складання іспиту обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) вступники повинні негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.
5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.
6. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Підприємництво та торгівля» складається з 40 теоретичних тестових питань з основних питань підприємництва та бізнес-технологій, 30 з яких містить один вірний варіант відповіді (по 2 бали за кожне завдання), а 10 – декілька вірних варіантів відповіді або передбачають визначення відповідності (послідовності) елементів (по 4 бали за кожне завдання).

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1 Виникнення і розвиток концепцій підприємництва. Еволюція визначення підприємництва. Ознаки підприємництва.

2 Мотиви початку підприємницької діяльності. Індивідуальність вибору способу самовизначення та самореалізації. Чотири типи мотиваційних факторів досягнення успіху підприємця.

3 Знання та вміння підприємця. Структура комплексу знань і вмінь, необхідних підприємцю. Види знань. Консультування як засіб допомоги підприємцю.

4 Теорія підприємництва. Порівняльна характеристика підходів до сутності фірми та джерел її розвитку. Класифікація теорій фірми. Неокласичний, біхевіористський, інституціональний підходи до теорії фірми.

5 Роль і значення підприємництва в стійкому розвитку.

6 Основні види підприємницької діяльності. Структура видів підприємницької діяльності. Виробнича підприємницька діяльність. Торговельно-розподільна (комерційна) діяльність. Сфера біржової і фінансової діяльності. Методи консультування.

7 Виробниче підприємництво. Операційна система виробничої підприємницької структури. Види операційних систем за різними ознаками.

8 Торговельна діяльність. Зовнішня та внутрішня торгівля. Оптова та роздрібна торгівля.

9 Діяльність у сфері обслуговування товарів для населення. Значення сфери обслуговування в економіці. Організація робіт у сфері сервісу. Етапи процесу надання послуги. Гарантійне обслуговування.

10 Біржова діяльність. Завдання біржової діяльності. Відмінні риси торговельної і біржової діяльності.

11 Консалтингова підприємницька діяльність. Зовнішні та внутрішні консультанти.

12 Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські організації.

13 Мережеві форми організації підприємницької діяльності. Види мереж у підприємстві. Переваги та недоліки мереж. Приклади мережевих форм діяльності.

14 Аутсорсинг в організації підприємницької діяльності. Сутність аутсорсингу. Переваги та недоліки залучення для виконання робіт позаштатних співробітників.

15 Принципи самоокупності та самофінансування в підприємстві. Сутність принципу самоокупності. Зміст принципу самофінансування в процесі здійснення підприємницької діяльності.

16 Принципи справедливої оплати праці. Дефініція категорій «оплата праці» та "мотивація".

17 Дія закону вартості товару в ринкових умовах. Зміст закону вартості.

18 Принципи забезпечення безпеки підприємницької діяльності. Об'єкти забезпечення безпеки. Суб'єкти забезпечення безпеки.

19 Регуляторна політика держави та розвиток підприємництва.

20 Споживачі. Постачальники матеріально-технічних ресурсів. Виробники товарів-замінників. Конкуренти. Партнери. Контактні аудиторії.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

РІВЕНЬ 1

**1.1 Обрати один вірний варіант відповіді
(2 бали за кожне тестове завдання)**

- 1. Виберіть правильне визначення поняття «підприємництво»: (2 бали)**
 - наймана праця робітника
 - самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик діяльність людей з метою одержання прибутку
 - діяльність на користь іншим людям
 - будь-яка господарська діяльність.

- 2. Венчурне підприємництво є реалізацією функції підприємницького ризику, яка пов'язана із складовою: (2 бали)**
 - інноваційною
 - аналітичною
 - ощадною
 - консультативною

- 3. Як можна розглядати підприємництво? (2 бали)**
 - гнучка форма організації виробництва
 - форма утвердження відчуття господаря
 - дійова організаційно-господарську творчість
 - всі відповіді правильні

- 4. Сприяння процесу генерування нових ідей забезпечує така ознака підприємництва як...? (2 бали)**
 - самостійність
 - систематичність
 - ініціативність
 - ризикованість

- 5. Діяльність під власну майнову відповідальність забезпечує така ознака підприємництва як...? (2 бали)**
 - самостійність
 - систематичність
 - ініціативність
 - ризикованість

- 6. Згідно з законодавством України створення об'єднань підприємств погоджується з? (2 бали)**
- Кабінетом Міністрів України;
 - антимонопольним комітетом України;
 - відповідним міністерством та відомством;
 - правильна відповідь відсутня.
- 7. Серед основних функцій підприємництва виділяють? (2 бали)**
- ресурсну, інноваційну, управлінську
 - інноваційну, творчу, контрольну
 - ризикову, інноваційну, контрольну
 - інноваційну, мотиваційну, ресурсну
- 8. За кількістю працюючих підприємства поділяються на? (2 бали)**
- малі, середні, великі
 - спілки, об'єднання, групи
 - приватні, державні, колективні
 - правильна відповідь відсутня
- 9. Казенне підприємство – це? (2 бали)**
- державне підприємство
 - підприємство, яке не підлягає приватизації
 - підприємство, створене КМУ
 - всі відповіді правильні
- 10. Установчими документами підприємства є...? (2 бали)**
- засновницький договір/рішення про утворення
 - статут
 - свідоцтво про реєстрацію
 - усі відповіді правильні

РІВЕНЬ 2

2.1 Обрати декілька вірних варіант відповіді (4 бали за кожне тестове завдання)

- 1. Визначальними рисами підприємництва є: (4 бали)**
- ризик
 - динамічність
 - ініціативність
 - самостійність
 - відповідальність
 - мобільність
 - активний пошук

- креативність
- творчість
- толерантність

2. Назвіть умови успішної підприємницької діяльності (4бали)

- знання
- енергія
- вміння
- здібності
- природний дар
- вихованість
- доброта
- співчутливість

*2.2 Розташувати елементи в логічній послідовності,
(4 бали за кожне тестове завдання)*

3. Розташуйте в логічній послідовності науковців, які зробили значний внесок у концепцію підприємництва (4 бали)

- Йозеф Шумпетер
- Річард Кантільйон
- Пітер Друкер
- Жан-Батіст Сей
- Девід МакКлеланд
- Адам Сміт

4. Розташуйте в логічній послідовності етапи процесу надання послуги (4 бали)

- попередні контакти
- діагностика проблеми клієнта
- виконання робіт
- перевірка якості виконаних робіт клієнтом і розрахунки за послугу

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

1 Питання, що містять один вірний варіант відповіді. Вірна відповідь на питання (30 тестових питань) оцінюється в два бали.

2 Питання, що містять декілька вірних варіантів відповіді або передбачають розташування варіантів відповіді у логічній послідовності (10 питань), оцінюються в 4 бали.

3 Максимальна сума балів за успішне складання фахового вступного випробування складає 100 балів.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб. / І. Гой, Т. Смелянська ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Хмельницький нац. ун-т. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 367 с.
2. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: підручник / Н. О. Голошубова. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 680 с.
3. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. С. Варналій [та ін.]; ред. К. О. Ващенко ; Міжрегіональна акад. упр. персоналом. Київ : Персонал, 2010. 305 с.
4. Економіка підприємства. Збірник засобів діагностики рівня професійних компетентностей [Електронний ресурс] : навч.-практ. посіб. / М. В. Афанасьєв, І. Я. Іпполітова, Н. В. Лепетюха [та ін.] ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текстові дан. (1,47 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 333 с. – URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/22559>
5. Оцінка бізнесу та його складових / Цибульська Е.І. Київ : Кондор, 2020. 364 с.
6. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи
(гарант програми)



Ольга ГАПОНЕНКО

Члени робочої групи:



Ігор СОСНОВ



Світлана СТЕПУРИНА

Логістика та митна справа

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньою програмою «Логістика та митна справа» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах підприємництва і логістики та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля» (освітньо-професійними програмами «Логістика та митна справа»).

Голова робочої групи (гарант програми) – Володимир СИСОЄВ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

Члени робочої групи:

1. Марина МАЩЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.
2. Олександр БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.
3. Інна ПОЛІТОВА – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступний фаховий іспит здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.
2. Під час проведення іспиту за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.
3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.
4. У разі виникнення під час складання іспиту обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) вступники повинні негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.
5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.
6. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Логістика та митна справа» складається з 40 теоретичних тестових питань з основних питань підприємницької та логістичної діяльності, 30 з яких містить один вірний варіант відповіді (по 2 бали за кожне завдання), а 10 – декілька вірних варіантів відповіді або передбачають визначення відповідності (послідовності) елементів (по 4 бали за кожне завдання).

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Підприємництво як вид господарської діяльності.
2. Поняття ринку, попиту та пропозиції.
3. Поняття конкуренції та її вплив на підприємницьку діяльність.
4. Форми підприємницької діяльності.
5. Класифікація видів підприємництва.
6. Основні функції підприємництва.
7. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.
8. Підприємство як суб'єкт підприємницької діяльності.
9. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності.
10. Сутність державного регулювання підприємництва.
11. Функції управління підприємницькою діяльністю.
12. Поняття і сутність логістики.
13. Цілі та завдання логістики.
14. Ключові функції логістики.
15. Допоміжні функції логістики.
16. Матеріальні потоки та їх класифікація.
17. Супутні логістичні потоки та їх класифікація.
18. Логістичні системи та ланки.
19. Принципи логістики.
20. Цілі, завдання та функції закупівельної логістики.
21. Цілі, завдання та функції виробничої логістики.
22. Цілі, завдання та функції логістики розподілення.
23. Цілі, завдання та функції логістики управління запасами.
24. Цілі, завдання та функції складської логістики.
25. Цілі, завдання та функції транспортної логістики.
26. Цілі, завдання та функції сервісної логістики.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

РІВЕНЬ 1

**1.1 Обрати один вірний варіант відповіді
(2 бали за кожне тестове завдання)****1. Економічною основою підприємництва є:**

- 1) Приватна власність
- 2) Колективна власність
- 3) Державна власність
- 4) Партнерство

2. Специфічними функціями підприємництва є:

- 1) Виробничо-технологічна, економічна, соціальна
- 2) Соціальна, економічна, зовнішньоекономічна
- 3) Виробничо-технологічна, комерційна, збутова
- 4) Економічна, соціальна, фінансова

3. Вид підприємницької діяльності, який пов'язаний з виробництвом продукції, послуг, інформації тощо, які підлягають реалізації споживачам – це:

- 1) Виробниче підприємництво
- 2) Посередницьке підприємництво
- 3) Фінансово-кредитне підприємництво
- 4) Комерційне підприємництво

4. Процес створення умов, які впливають на поведінку людини і дозволяють спрямовувати її в потрібний для організації бік, зацікавити людину в активній сумлінній роботі, відносять до функції:

- 1) Координування
- 2) Організування
- 3) Мотивування
- 4) Контролювання

5. Що слід розуміти під організаційною структурою управління?

- 1) Склад ланок управління організацією
- 2) Супідрядність управлінських взаємозалежних ланок управління
- 3) Склад підрозділів управління
- 4) Склад і супідрядність взаємозв'язаних управлінських ланок, які забезпечують здійснення функцій і завдань управління організацією

6. Логістика – це...

- 1) Підприємницька діяльність
- 2) Наука і мистецтво управління матеріальними потоками
- 3) Мистецтво комерції
- 4) Наука дослідження ринків збуту

7. Цілями логістики можуть бути:

- 1) Підвищення продуктивності праці
- 2) Зниження енергоємності продукції
- 3) Мінімізація часу доставки
- 4) Зменшення витрат виробництва

8. Яку вимірність має матеріальний потік?

- 1) Люд./год.
- 2) Т/м²
- 3) Т/год.
- 4) Грн/км

9. При розв'язанні питання «зробити чи купити» вирішальним фактором є:

- 1) Обсяг виробництва
- 2) Види закупівель
- 3) Тривалість виробництва
- 4) Витрати на закупівлю і виробництво

10. Ланкою макрологістичної системи є:

- 1) Виробниче підприємство
- 2) Виробнича ділянка підприємства
- 3) Робоче місце
- 4) Склад матеріальних запасів

РІВЕНЬ 2**2.1 Обрати декілька вірних варіант відповіді
(4 бали за кожне тестове завдання)****11. Що із названого нижче входить до 7 правил логістики?**

- 1) Мінімальні витрати енергії
- 2) Необхідний обсяг товарів
- 3) Максимальна рентабельність
- 4) Заданий час

- 5) Правильна комплектність
- 6) Відповідне місце

12. Які логістичні функції не відносяться до ключових (основних)?

- 1) Управління процедурами замовлення
- 2) Складування
- 3) Транспортування
- 4) Управління запасами
- 5) Захисне пакування
- 6) Підтримка повернення товарів

13. Яку вигоду виробникам надає використання каналів розподілення?

- 1) Забезпечення широкої доступності товару, доведення його до цільових ринків
- 2) Збільшення обсягу виробництва продукції
- 3) Закупівлю оптимального обсягу матеріальних ресурсів для виробництва
- 4) Продаж продукції більш надійним і перевіреним споживачам
- 5) Скорочення обсягу робіт з розподілу продукції

14. Конкурентоспроможність логістики досягається шляхом:

- 1) Скорочення чисельності працівників
- 2) Підвищення товарних запасів
- 3) Скорочення відходів виробництва
- 4) Скорочення періоду проходження товарів по логістичному ланцюгу
- 5) Скорочення енергомісткості виробництва
- 6) Скорочення витрат ручної праці

15. Що з названого є об'єктами логістичних рішень?

- 1) Вибір виду транспорту
- 2) Вибір рівня виробництва
- 3) Вибір рівня диверсифікації
- 4) Вибір рівня ціни товару
- 5) Вибір каналів дистрибуції

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

4.1 Питання, що містять один вірний варіант відповіді. Вірна відповідь на питання (30 тестових питань) оцінюється в два бали.

4.2 Питання, що містять декілька вірних варіантів відповіді або передбачають розташування варіантів відповіді у логічній послідовності (10 питань), оцінюються в 4 бали.

4.5 Максимальна сума балів за успішне складання фахового вступного випробування складає 100 балів.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Основи підприємництва : підручник / Біляк Т. О., Бірюченко С. Ю., Бужимська К. О. [та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.
2. Основи підприємницької діяльності : підручник / Марченко В. М., Тульчинська С. О., Макалюк І. В. [та ін] ; за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 516 с.
3. Підприємництво : підручник. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності / Панченко С. В., Дикань В. Л., Шраменко О. В. [та ін.]. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 241 с.
4. Білоцерківський О.Б., Брінь П.В., Замула О.О., Ширяєва Н.В. Логістика : навч. посіб. Харків : НТУ «ХП», 2010. 152 с. URL : <https://textbook.com.ua/logistika/1473450848>.
5. Кислий В.М., Біловодська О.Д., Олефіренко О.М. Соляник О.М. Логістика: Теорія та практика: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 360 с. URL : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/38038/1/Bilovodska_Kyslyi_Olefirenko_Solyanyk.pdf;jsessionid=E325BEE5F41B57B89E52087A2AC63185.
6. Логістика : навч. посіб. / К.В. Мельникова [та ін.] ; за заг. ред. Ястремської О.М. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 272 с. URL : <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/12240/1/2015%20Ястремська%20О.%20М.pdf>.
7. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика: підручник. Київ : Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с. URL : https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/36003/1/Logistyka_Marchenko.pdf.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

Голова робочої групи

(гарант програми)



Валерій КОБЄЛЄВ

Володимир СИСОЄВ

Підприємництво та бізнес-технології

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за освітньою програмою «Підприємництво та торгівля» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах підприємництва і бізнес-технологій та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля (освітньо-професійна програма «Підприємництво та бізнес-технології»).

Голова робочої групи – Олександр БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

Члени робочої групи:

1. Ірина ЛІСНА – кандидат економічних наук, доцент, доцентка кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

2. Олексій ЗАМУЛА – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі і логістики.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступний фаховий іспит здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

2. Під час проведення іспиту за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

4. У разі виникнення під час складання іспиту обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) вступники повинні негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

6. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Підприємництво та торгівля» складається з 40 теоретичних тестових питань з основних питань підприємництва та бізнес-технологій, 30 з яких містить один вірний варіант відповіді (по 2 бали за кожне завдання), а 10 – декілька вірних варіантів відповіді (по 4 бали за кожне завдання).

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

- 1 Виникнення і розвиток концепцій підприємництва. Еволюція визначення підприємництва. Ознаки підприємництва.
- 2 Мотиви початку підприємницької діяльності. Індивідуальність вибору способу самовизначення та самореалізації. Чотири типи мотиваційних факторів досягнення успіху підприємця.
- 3 Знання та вміння підприємця. Структура комплексу знань і вмінь, необхідних підприємцю. Види знань. Консультування як засіб допомоги підприємцю.
- 4 Теорія підприємництва. Порівняльна характеристика підходів до сутності фірми та джерел її розвитку. Класифікація теорій фірми. Неокласичний, біхевіористський, інституціональний підходи до теорії фірми.
- 5 Роль і значення підприємництва в стійкому розвитку.
- 6 Основні види підприємницької діяльності. Структура видів підприємницької діяльності. Виробнича підприємницька діяльність. Торговельно-розподільна (комерційна) діяльність. Сфера біржової і фінансової діяльності. Методи консультування.
- 7 Виробниче підприємництво. Операційна система виробничої підприємницької структури. Види операційних систем за різними ознаками.
- 8 Торговельна діяльність. Зовнішня та внутрішня торгівля. Оптова та роздрібна торгівля.
- 9 Діяльність у сфері обслуговування товарів для населення. Значення сфери обслуговування в економіці. Організація робіт у сфері сервісу. Етапи процесу надання послуги. Гарантійне обслуговування.
- 10 Біржова діяльність. Завдання біржової діяльності. Відмінні риси торговельної і біржової діяльності.
- 11 Консалтингова підприємницька діяльність. Зовнішні та внутрішні консультанти.
- 12 Правовий статус суб'єктів підприємницької діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності. Господарські організації.
- 13 Мережеві форми організації підприємницької діяльності. Види мереж у підприємстві. Переваги та недоліки мереж. Приклади мережевих форм діяльності.

14 Аутсорсинг в організації підприємницької діяльності. Сутність аутсорсингу. Переваги та недоліки залучення для виконання робіт позаштатних співробітників.

15 Принципи самоокупності та самофінансування в підприємстві. Сутність принципу самоокупності. Зміст принципу самофінансування в процесі здійснення підприємницької діяльності.

16 Принципи справедливої оплати праці. Дефініція категорій «оплата праці» та "мотивація".

17 Дія закону вартості товару в ринкових умовах. Зміст закону вартості.

18 Принципи забезпечення безпеки підприємницької діяльності. Об'єкти забезпечення безпеки. Суб'єкти забезпечення безпеки.

19 Регуляторна політика держави та розвиток підприємництва.

20 Споживачі. Постачальники матеріально-технічних ресурсів. Виробники товарів-замінників. Конкуренти. Партнери. Контактні аудиторії.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

РІВЕНЬ 1

**1.1 Обрати один вірний варіант відповіді
(2 бали за кожне тестове завдання)**

- 1. Виберіть правильне визначення поняття «підприємництво»: (2 бали)**
 - наймана праця робітника
 - самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик діяльність людей з метою одержання прибутку
 - діяльність на користь іншим людям
 - будь-яка господарська діяльність

- 2. Бізнес-план складають у випадку: (2 бали)**
 - створення підприємства
 - створення нового виробництва
 - ліквідації підприємства
 - усі відповіді правильні

- 3. Які розділи не відносяться до бізнес-плану? (2 бали)**
 - вступ
 - висновки
 - резюме
 - додатки

- 4. Сприяння процесу генерування нових ідей забезпечує така ознака підприємництва як...? (2 бали)**
 - самостійність
 - систематичність
 - ініціативність
 - ризикованість

- 5. Стратегія, яка передбачає вихід підприємства в нові для нього сфери бізнесу називається: (2 бали)**
 - стратегія розвитку
 - стратегія диверсифікації
 - стратегія інтеграції
 - стратегія росту

- 6. Робота над бізнес-планом проходить у три стадії: (2 бали)**
 - підйом, розвиток, спад

- початкова, підготовча, основна
- зародження, розквіт, занепад
- початкова, розвиток, основна

7. Суб'єктами підприємницької діяльності є...? (2 бали)

- юридичні особи
- фізичні та юридичні особи
- фізичні особи
- держава

8. Яке твердження є вірним? (2 бали)

- підприємницька діяльність ширша за змістом ніж господарська діяльність
- господарська діяльність включає в себе підприємницьку діяльність
- підприємницька діяльність та господарська діяльність це рівнозначні поняття
- правильна відповіді відсутня

19. До якого способу управління ризиками відноситься відмова від банківських кредитів: (2 бали)

- мінімізація збитків
- контроль над ризиком
- розподіл ризику
- відхилення ризику

10. До головних ознак проєкту не відносяться: (2 бали)

- зміна стану для досягнення мети проєкту
- обмеженість у часі
- обмеженість ресурсів
- неповторність

РІВЕНЬ 2

2.1 Обрати декілька вірних варіант відповіді (4 бали за кожне тестове завдання)

1. Характерними рисами бізнес-плану є: (4 бали)

- ризик
- динамічність
- ініціативність
- самостійність
- прибутковість
- термін

2. Основними критеріями прийняття проєкту є: (4 бали)

- технічна та технологічна можливість його реалізації

- довгострокова життєздатність
- економічна ефективність
- організаційне та адміністративне забезпечення
- всі відповіді вірні

**3. Що відносять до правил технічного оформлення бізнес-плану?
(4бали)**

- наявність висновків
- наявність рецензії
- наявність вступу
- наявність змісту
- наявність титульного аркуша

**4. До стадій життєвого циклу управління проектом не відносяться:
(4 бали)**

- зародження
- зростання
- зрілість
- оцінка проекту
- завершення проекту

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

1 Питання, що містять один вірний варіант відповіді. Вірна відповідь на питання (30 тестових питань) оцінюється в два бали.

2 Питання, що містять декілька вірних варіантів відповіді (10 питань), оцінюються в 4 бали.

3 Максимальна сума балів за успішне складання фахового вступного випробування складає 100 балів.

Для переведення отриманих результатів з тестування використовується шкала, що наведена в табл. 1

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7. Гой І. В. Підприємництво : навч. посіб. / І. Гой, Т. Смелянська ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Хмельницький нац. ун-т. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 367 с.

8. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: підручник / Н. О. Голошубова. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 680 с.

9. Державна політика розвитку підприємництва в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / З. С. Варналій [та ін.]; ред. К. О. Ващенко ; Міжрегіональна акад. упр. персоналом. Київ : Персонал, 2010. 305 с.

10. Економіка підприємства. Збірник засобів діагностики рівня професійних компетентностей [Електронний ресурс] : навч.-практ. посіб. / М. В. Афанасьєв, І. Я. Іпполітова, Н. В. Лепетюха [та ін.] ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Електрон. текстові дан. (1,47 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 333 с.

11. Оцінка бізнесу та його складових / Цибульська Е.І. Київ : Кондор, 2020. 364 с.

12. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / За заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

Голова фахової комісії



Валерій КОБЄЛЄВ

Марина МАЩЕНКО

Готельно-ресторанна справа

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа», освітня програма «Готельно-ресторанна справа».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа», освітня програма «Готельно-ресторанна справа».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна ЖАДАН, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

Члени робочої групи:

1. Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

2. Тетяна ЧАЙКА – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

3. Лариса СТРИГУЛЬ – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступне фахове випробування здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

2. Під час проведення фахового випробування за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

4. У разі виникнення під час складання фахового випробування обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) абітурієнт повинен негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

6. Загальний час проведення фахового випробування займає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Готельно-ресторанна справа» складається з 50 теоретичних тестових питань з дисципліни професійної підготовки зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та навчального плану, а саме: «Менеджмент готельно-ресторанного господарства».

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Зміст поняття «метод менеджменту».
2. Ознаки класифікації методів менеджменту.
3. Специфічні методи, що використовуються в менеджменті.
4. Соціально-психологічні методи управління.
5. Економічні методи управління.
6. Основні типи закладів розміщення.
7. Основні види послуг гостинності.
8. Кроки процесу прийняття рішень.
9. Метод «Дерево рішень».
10. Типи умов при прийнятті рішень.
11. Метод Дельфі.
12. Стиль управління (керівництва).
13. Сутність демократичного управління.
14. Фактор, які впливають на ефективність виконання управлінських рішень.
15. Моделі гостинності.
16. Система обслуговування за європейським планом.
17. Методи обслуговування.
18. Планування як функція менеджменту..
19. Поняття «Стратегія» та її види.
20. Конкурентна стратегія.
21. Управління за цілями.
22. Внутрішні складові організації.
23. Модель організації як колективу, що сформований за принципом поділу праці.
24. Модель організації як складної відкритої ієрархічної системи.
25. Модель організації, що реалізує концепцію заінтересованих груп.
26. Організаційна структура управління підприємством.

27. Рівні управління готельним підприємством.
28. Лінійна організаційна структура управління.
29. Функціональна організаційна структура управління.
30. Лінійно-функціональна (комбінована) структура управління.
31. Змістовні теорії мотивації.
32. Процесійні теорії мотивації.
33. Система мотивації персоналу.
34. Функція мотивації.
35. Теорії мотивації персоналу.
36. Мотиваційна модель Портера – Лоулера.
37. Види стимулювання.
38. Система збалансованих показників.
39. Система мотивації на основі KPI.
40. Комплекс маркетингу – мікс.
41. Концепція соціально-відповідального (соціально-етичного) маркетингу.
42. Тактико - організаційні заходи гарантування безпеки.
43. Основні цілі готельної системи безпеки.
44. Критерії добору працівників готельно-ресторанного бізнесу.
45. Ефективна кадрова політика.
46. Основні завдання управління кадрами.
47. Методи управління.
48. Методи відбору персоналу.
49. Результати проведення ефективної кадрової політики.
50. Якість трудових ресурсів підприємства.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Галузь – 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність – 241 «Готельно-ресторанна справа»

Конкурсна пропозиція «Готельно-ресторанна справа»

Рівень вищої освіти - бакалавр

Зазначте Ваше прізвище, ім'я та по-батькові

Введіть адресу Вашої електронної пошти

Додайте номер контактного телефону

1. Комплекс взаємопов'язаних операцій, які виконують в певній послідовності і спрямовані на розв'язання конкретних проблем та досягнення поставленої мети, - це ..(2 бали)

рішення

управлінський процес

функція планування

регулювання

Цикл управління виробництвом.

2. Методи владної мотивації передбачають (2 бали)

орієнтацію на дисципліну, організаційно-розпорядчі документи та суворе виконання їх

підтримку стабільності організаційних зв'язків і відносин

впорядкування функцій управління, обов'язків і прав працівників

вплив на особистість та колективи з метою зміни ними своїх настанов у трудовій діяльності

3. За роллю в досягненні цілі організації управлінські рішення класифікують на (2 бали)

стратегічні
 довгострокові
 вибіркові
 тактичні
 координуючі

4. Багатотурова процедура анкетування - це метод (2 бали)

метод теорії ігор
 аналітично - систематичний метод
 колективний метод
 метод Дельфі

5. Ліберальне (пасивне) управління передбачає - це (2 бали)

керівник мобілізує групу на колективну розробку рішень і колективну їх реалізацію, організовує систематичний обмін інформацією

фактична відмова від активного впливу на підлеглих, уникання в прийнятті рішень

низький рівень вимог до підлеглих, головні засоби впливу – прохання, інформація .

6. Модель узагальнення дій, необхідних для досягнення поставлених цілей на перспективу шляхом координування і розподілу ресурсів фірми - це..(2 бали)

рішення
 стратегія
 планування
 модель
 метод

7. Увагу до працівників, їхню мотивацію, комунікації, лояльність, участь у прийнятті рішень передбачає (2 бал)

Модель організації як колективу, що сформований за принципом поділу праці

Модель механістичної конструкції організації

Модель організації як складної відкритої ієрархічної системи

Модель організації, що реалізує концепцію заінтересованих груп

8. Потреби взаємозв'язків – - це..(2 бали)

потреби розвивати внутрішній потенціал особистості
 потреби мати задовільні стосунки з іншими людьми
 потреби фізичного здоров'я та добробуту
 потреби досягнення

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Максимальна кількість балів, які отримує учасник фахового випробування за виконані тестові завдання, складає 100 балів. Тестове завдання містить 50 питань, за кожну правильну відповідь вступник отримує 2 бали, неправильну - 0 балів. Сума балів за правильні відповіді може бути від 0 до 100.

Підсумкова оцінка фахового випробування визначається за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS. Переведення позитивної оцінки фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» в шкалу 100-200, згідно Додатку 2 Правил прийому до НТУ «ХП» в 2024 році (табл. 1).

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андренко І. Б., Кравець О. М., Писаревський І. М. Менеджмент готельно-ресторанного господарства: посібник, Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2014. 431 с.
2. Білоусов О. М., Лугінін О. Є., Морозова О. С., Соколова Л. В. Менеджмент туристичної галузі : підруч.. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
3. Менеджмент туризму : Навчальний посібник. / Т. В. Шелеметьєва, С. В. Гресь-Євреїнова. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 216 с.
4. Нечаюк Л.І., Телеш Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 348 с.
5. Давидова О. Ю. Ресторанний менеджмент : підручник/ О. Ю. Давидова, А. І. Усіна, І. В. Сегеда; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 279 с.
6. Цимбалюк С. О. Рекрутинг персоналу : підручник. Київ : КНЕУ, 2019. 355 с.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.
Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ
Голова робочої групи
(гарант програми)



Валерій КОБЄЛЄВ

Тетяна ЖАДАН

Члени робочої групи:



Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО



Тетяна ЧАЙКА



Лариса СТРИГУЛЬ

Готельно-ресторанний бізнес

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа», освітня програма «Готельно-ресторанна справа».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа», освітня програма «Готельно-ресторанна справа».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна ЖАДАН, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

Члени робочої групи:

1. Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

2. Тетяна ЧАЙКА – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

3. Лариса СТРИГУЛЬ – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступне фахове випробування здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

2. Під час проведення фахового випробування за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

4. У разі виникнення під час складання фахового випробування обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) абітурієнт повинен негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

6. Загальний час проведення фахового випробування займає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Готельно-ресторанна справа» складається з 50 теоретичних тестових питань з дисципліни професійної підготовки зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та навчального плану, а саме: «Менеджмент готельно-ресторанного господарства».

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Зміст поняття «метод менеджменту».
2. Ознаки класифікації методів менеджменту.
3. Специфічні методи, що використовуються в менеджменті.
4. Соціально-психологічні методи управління.
5. Економічні методи управління.
6. Основні типи закладів розміщення.
7. Основні види послуг гостинності.
8. Кроки процесу прийняття рішень.
9. Метод «Дерево рішень».
10. Типи умов при прийнятті рішень.
11. Метод Дельфі.
12. Стиль управління (керівництва).
13. Сутність демократичного управління.
14. Фактор, які впливають на ефективність виконання управлінських рішень.
15. Моделі гостинності.
16. Система обслуговування за європейським планом.
17. Методи обслуговування.
18. Планування як функція менеджменту..
19. Поняття «Стратегія» та її види.
20. Конкурентна стратегія.
21. Управління за цілями.
22. Внутрішні складові організації.
23. Модель організації як колективу, що сформований за принципом поділу праці.
24. Модель організації як складної відкритої ієрархічної системи.
25. Модель організації, що реалізує концепцію заінтересованих груп.
26. Організаційна структура управління підприємством.

27. Рівні управління готельним підприємством.
28. Лінійна організаційна структура управління.
29. Функціональна організаційна структура управління.
30. Лінійно-функціональна (комбінована) структура управління.
31. Змістовні теорії мотивації.
32. Процесійні теорії мотивації.
33. Система мотивації персоналу.
34. Функція мотивації.
35. Теорії мотивації персоналу.
36. Мотиваційна модель Портера – Лоулера.
37. Види стимулювання.
38. Система збалансованих показників.
39. Система мотивації на основі KPI.
40. Комплекс маркетингу – мікс.
41. Концепція соціально-відповідального (соціально-етичного) маркетингу.
42. Тактико - організаційні заходи гарантування безпеки.
43. Основні цілі готельної системи безпеки.
44. Критерії добору працівників готельно-ресторанного бізнесу.
45. Ефективна кадрова політика.
46. Основні завдання управління кадрами.
47. Методи управління.
48. Методи відбору персоналу.
49. Результати проведення ефективної кадрової політики.
50. Якість трудових ресурсів підприємства.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Галузь – 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність – 241 «Готельно-ресторанна справа»

Конкурсна пропозиція «Готельно-ресторанна справа»

Рівень вищої освіти - бакалавр

Зазначте Ваше прізвище, ім'я та по-батькові

Введіть адресу Вашої електронної пошти

Додайте номер контактного телефону

1. Комплекс взаємопов'язаних операцій, які виконують в певній послідовності і спрямовані на розв'язання конкретних проблем та досягнення поставленої мети, - це ..(2 бали)

рішення

управлінський процес

функція планування

регулювання

Цикл управління виробництвом.

2. Методи владної мотивації передбачають (2 бали)

орієнтацію на дисципліну, організаційно-розпорядчі документи та суворе виконання їх

підтримку стабільності організаційних зв'язків і відносин

впорядкування функцій управління, обов'язків і прав працівників

вплив на особистість та колективи з метою зміни ними своїх настанов у трудовій діяльності

3. За роллю в досягненні цілі організації управлінські рішення класифікують на (2 бали)

стратегічні

довгострокові

вибіркові

тактичні

координуючі

4. Багатотурова процедура анкетування - це метод (2 бали)

метод теорії ігор

аналітично - систематичний метод

колективний метод

метод Дельфі

5. Ліберальне (пасивне) управління передбачає - це (2 бали)

керівник мобілізує групу на колективну розробку рішень і колективну їх реалізацію, організовує систематичний обмін інформацією

фактична відмова від активного впливу на підлеглих, уникання в прийнятті рішень

низький рівень вимог до підлеглих, головні засоби впливу – прохання, інформація .

6. Модель узагальнення дій, необхідних для досягнення поставлених цілей на перспективу шляхом координування і розподілу ресурсів фірми - це..(2 бали)

рішення

стратегія

планування

модель

метод

7. Увагу до працівників, їхню мотивацію, комунікації, лояльність, участь у прийнятті рішень передбачає (2 бал)

Модель організації як колективу, що сформований за принципом поділу праці

Модель механістичної конструкції організації

Модель організації як складної відкритої ієрархічної системи

Модель організації, що реалізує концепцію заінтересованих груп

8. Потреби взаємозв'язків – - це..(2 бали)

потреби розвивати внутрішній потенціал особистості

потреби мати задовільні стосунки з іншими людьми

потреби фізичного здоров'я та добробуту

потреби досягнення

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК

ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Максимальна кількість балів, які отримує учасник фахового випробування за виконані тестові завдання, складає 100 балів. Тестове завдання містить 50 питань, за кожну правильну відповідь вступник отримує 2 бали, неправильну - 0 балів. Сума балів за правильні відповіді може бути від 0 до 100.

Підсумкова оцінка фахового випробування визначається за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS. Переведення позитивної оцінки фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» в шкалу 100-200, згідно Додатку 2 Правил прийому до НТУ «ХП» в 2024 році (табл. 1).

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андренко І. Б., Кравець О. М., Писаревський І. М. Менеджмент готельно-ресторанного господарства: посібник, Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ, 2014. 431 с.
2. Білоусов О. М., Лугінін О. Є., Морозова О. С., Соколова Л. В. Менеджмент туристичної галузі : підруч.. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 580 с.
3. Менеджмент туризму : Навчальний посібник. / Т. В. Шелеметьєва, С. В. Гресь-Євреїнова. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 216 с.
4. Нечаюк Л.І., Телеш Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 348 с.
5. Давидова О. Ю. Ресторанний менеджмент : підручник/ О. Ю. Давидова, А. І. Усіна, І. В. Сегеда; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 279 с.
6. Цимбалюк С. О. Рекрутинг персоналу : підручник. Київ : КНЕУ, 2019. 355 с.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.
Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ
Голова робочої групи
(гарант програми)



Валерій КОБЄЛЄВ

Тетяна ЖАДАН

Члени робочої групи:



Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО



Тетяна ЧАЙКА



Лариса СТРИГУЛЬ

Туристичний бізнес

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація», освітня програма «Туристичний бізнес»

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація», освітня програма «Туристичний бізнес».

Голова робочої групи (гарант програми) – Олександр НОСИРСЬВ, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

Члени робочої групи:

1. Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

2. Тетяна ЧАЙКА – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступне фахове випробування здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

2. Під час проведення фахового випробування за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

4. У разі виникнення під час складання фахового випробування обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) абітурієнт повинен негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

6. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Туристичний бізнес» складається з 50 теоретичних тестових питань з дисципліни професійної підготовки зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та навчального плану, а саме: «Географія туризму і туристичне країнознавство».

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Туризм як соціальне явище
2. Вплив на туризм географічних факторів та чинників.
3. Об'єкт/об'єкти та предмет географії туризму.
4. Основні види географічного положення .
5. Етапи становлення, класифікація та функції кордонів.
6. Види територій згідно з нормативами міжнародного права.
7. Типи країн.
8. Види масового й альтернативного туризму.
9. Структура туристичних ресурсів.
10. Природні туристичні ресурси.
11. Оцінка кліматичних і погодних туристичних ресурсів.
12. Види рекреаційно-туристичних ландшафтів.
13. Суспільні туристичні ресурси.
14. Оцінювання геотуристичного положення географічного об'єкту.
15. Головні географічні чинники розвитку міжнародного туризму.
16. Структура туристичної індустрії.
17. Туристичний район Північна Європа.
18. Визначні культурно-історичні об'єкти Італії.
19. Туристичні центри Великої Британії.
20. Курорти Німеччини.
21. Туристичні регіони Франції.
22. Туристичні центри Швейцарії.
23. Туристичні центри Польщі.
24. Геотуристичне положення України.
25. Природно-заповідний фонд України.
26. Європейське Середземномор'я.
27. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон.
28. Об'єкти Світової спадщини зі списку ЮНЕСКО.

29. Туристичні центри Японії.
30. Північноамериканський район.
31. Туристичні ресурси країн Центральної Америки.
32. Прикарпатський туристично-рекреаційний регіон.
33. Замки і фортеці України.
34. Районне туристично рекреаційне планування.
35. Бальнеологічні ресурси України.
36. Туристично-ресурсний потенціал України.
37. Географічний регіон та похідні від нього.
38. Рекреаційний ландшафт.
39. Туристично-рекреаційний потенціал Центрального суспільно-географічного регіону України.
40. Туристично-рекреаційний потенціал Придніпровського суспільно-географічного регіону України.
41. Туристично-рекреаційний потенціал ПівнічноЗахідного суспільно географічного регіону України.
42. Національні туристично-екскурсійні маршрути України.
43. Туристська активність людини.
44. Картографічний метод та форми його використання в географії туризму.
45. Ландшафтні та орографічні туристичні ресурси.
46. Кліматичні курорти та курортні місцевості.
47. Етнічні та етнографічні ресурси.
48. Історико-культурні туристичні ресурси України.
49. Географія ділового туризму.
50. Географічна характеристика міського туризму.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Галузь – 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність – 242 «Туризм і рекреація»

Конкурсна пропозиція «Туристичний бізнес»

Рівень вищої освіти - бакалавр

Зазначте Ваше прізвище, ім'я та по-батькові

Введіть адресу Вашої електронної пошти

Додайте номер контактного телефону

1. Об'єктом вивчення туристичного країнознавства є (2 бали)
країни, як основні одиниці сучасної соціально-політичної організації світу
специфічні просторові аспекти туризму у світі
просторова організація і розвиток туризму в окремих країнах.
2. Територіальні відносини в реальному просторі – це відносини... (2 бали)
фізико-географічні
економіко-географічні
соціально-географічні
3. Матеріальні об'єкти, що несуть семантичну та естетичну інформацію і можуть використовуватися в екскурсійно-туристичній діяльності для задоволення специфічних соціальних і рекреаційних потреб особистості- це (2 бали)
історичні туристичні ресурси
суспільні туристичні ресурси
культурологічні туристичні ресурси
4. До громадських подієвих ресурсів належать (2 бали)

гастрономічні фестивалі

кінофестивалі

карнавали

театралізовані шоу

5. Історико-культурна територія- це..(2 бали)

систематизовані зведені відомості про території, призначені для відпочинку і відновлення здоров'я людини

особливе цілісне просторове утворення, де в традиційному природному і соціальнокультурному середовищі зберігаються цінні об'єкти історико-культурної спадщини людства

сукупність об'єктів та явищ, що презентують історію, культуру та природу окремих країн і регіонів

сукупність природних, соціальних, інфраструктурних і культурно-історичних передумов, сприятливих для організації рекреаційної діяльності на певній території

6. На яких курортах головним лікувальним чинником є мінеральні та термальні води (2 бал)

термальний

кліматичний

грязьовий

бальнеологічний

7. До соціальних і демографічних факторів, що позитивно впливають на розвиток туризму, належать:..(2 бали)

підвищення добробуту, рівня освіти, культури, збільшення естетичних потреб населення

поліпшення (погіршення) економічної та фінансової ситуації

активна зовнішньоекономічна діяльність держави, процеси глобалізації й інтеграції

8. Собор Іоанна Хрестителя, Башта-синагога Моле Антонелліан, Єгипетський музей – це культурно-історичні об'єкти (2 бали)

Португалії

Іспанії

Італії

9. Згідно підходів, запропонованих Світовою Туристичною Організацією, традиційно виділяють ... туристичних регіонів (2 бали)

п'ять

шість

сім

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Максимальна кількість балів, які отримує учасник фахового випробування за виконані тестові завдання, складає 100 балів. Тестове завдання містить 50 питань, за кожну правильну відповідь вступник отримує 2 бали, неправильну - 0 балів. Сума балів за правильні відповіді може бути від 0 до 100.

Підсумкова оцінка фахового випробування визначається за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS. Переведення позитивної оцінки фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» в шкалу 100-200, згідно Додатку 2 Правил прийому до НТУ «ХП» в 2024 році (табл. 1).

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Туризм і рекреація : бакалаврський курс: навч. посібн. для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня освіти усіх форм навчання. Частина 1. / за ред. проф. Н. В. Якименко-Терещенко.– Харків: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. інт». 2023. – 573 с.
2. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму: навчально-методичний посібник. Київ: Альтерпрес, 2013. 266 с.
3. Кузик С. Географія міжнародного туризму. Львів: ЛНУ, 2019. 272 с.
4. Лизогуб В. А . Країнознавство: підручник. Харків: Право, 2019. 384 с.
5. Лизогуб В. А. Країнознавство: курс лекцій. Харків: Право, 2017. 368 с.
6. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Олді плюс, 2020, 808 с
7. Журавльова С. М., Зайцева В. М., Каптюх Т. В. Технологія готельної справи : навчальний посібник. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 264 с.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.
 Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи

(гарант програми)



Олександр НОСИРІВ,

Члени робочої групи:



Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО



Тетяна Чайка

Туризм і рекреація

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація», освітня програма «Туризм і рекреація»

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм і рекреація», освітня програма «Туризм і рекреація».

Голова робочої групи (гарант програми) – Тетяна ЧАЙКА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

Члени робочої групи:

1. Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

2. Олександр НОСИРЄВ, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступне фахове випробування здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

2. Під час проведення фахового випробування за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

4. У разі виникнення під час складання фахового випробування обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) абітурієнт повинен негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

6. Загальний час проведення фахового випробування складає 60 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою «Туризм і рекреація» складається з 50 теоретичних тестових питань з дисципліни професійної підготовки зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та навчального плану, а саме: «Географія туризму і туристичне країнознавство».

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. Туризм як соціальне явище
2. Вплив на туризм географічних факторів та чинників.
3. Об'єкт/об'єкти та предмет географії туризму.
4. Основні види географічного положення .
5. Етапи становлення, класифікація та функції кордонів.
6. Види територій згідно з нормативами міжнародного права.
7. Типи країн.
8. Види масового й альтернативного туризму.
9. Структура туристичних ресурсів.
10. Природні туристичні ресурси.
11. Оцінка кліматичних і погодних туристичних ресурсів.
12. Види рекреаційно-туристичних ландшафтів.
13. Суспільні туристичні ресурси.
14. Оцінювання геотуристичного положення географічного об'єкту.
15. Головні географічні чинники розвитку міжнародного туризму.
16. Структура туристичної індустрії.
17. Туристичний район Північна Європа.
18. Визначні культурно-історичні об'єкти Італії.
19. Туристичні центри Великої Британії.
20. Курорти Німеччини.
21. Туристичні регіони Франції.
22. Туристичні центри Швейцарії.
23. Туристичні центри Польщі.
24. Геотуристичне положення України.
25. Природно-заповідний фонд України.
26. Європейське Середземномор'я.
27. Азійсько-Тихоокеанський туристичний регіон.
28. Об'єкти Світової спадщини зі списку ЮНЕСКО.

29. Туристичні центри Японії.
30. Північноамериканський район.
31. Туристичні ресурси країн Центральної Америки.
32. Прикарпатський туристично-рекреаційний регіон.
33. Замки і фортеці України.
34. Районне туристично рекреаційне планування.
35. Бальнеологічні ресурси України.
36. Туристично-ресурсний потенціал України.
37. Географічний регіон та похідні від нього.
38. Рекреаційний ландшафт.
39. Туристично-рекреаційний потенціал Центрального суспільно-географічного регіону України.
40. Туристично-рекреаційний потенціал Придніпровського суспільно-географічного регіону України.
41. Туристично-рекреаційний потенціал ПівнічноЗахідного суспільно-географічного регіону України.
42. Національні туристично-екскурсійні маршрути України.
43. Туристська активність людини.
44. Картографічний метод та форми його використання в географії туризму.
45. Ландшафтні та орографічні туристичні ресурси.
46. Кліматичні курорти та курортні місцевості.
47. Етнічні та етнографічні ресурси.
48. Історико-культурні туристичні ресурси України.
49. Географія ділового туризму.
50. Географічна характеристика міського туризму.

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Галузь – 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність – 242 «Туризм і рекреація»

Конкурсна пропозиція «Туризм і рекреація»

Рівень вищої освіти - бакалавр

Зазначте Ваше прізвище, ім'я та по-батькові

Введіть адресу Вашої електронної пошти

Додайте номер контактного телефону

1. Об'єктом вивчення туристичного країнознавства є (2 бали)
країни, як основні одиниці сучасної соціально-політичної організації світу
специфічні просторові аспекти туризму у світі
просторова організація і розвиток туризму в окремих країнах.
2. Територіальні відносини в реальному просторі – це відносини... (2 бали)
фізико-географічні
економіко-географічні
соціально-географічні
3. Матеріальні об'єкти, що несуть семантичну та естетичну інформацію і можуть використовуватися в екскурсійно-туристичній діяльності для задоволення специфічних соціальних і рекреаційних потреб особистості- це (2 бали)
історичні туристичні ресурси
суспільні туристичні ресурси
культурологічні туристичні ресурси
4. До громадських подієвих ресурсів належать (2 бали)

гастрономічні фестивалі

кінофестивалі

карнавали

театралізовані шоу

5. Історико-культурна територія- це..(2 бали)

систематизовані зведені відомості про території, призначені для відпочинку і відновлення здоров'я людини

особливе цілісне просторове утворення, де в традиційному природному і соціальнокультурному середовищі зберігаються цінні об'єкти історико-культурної спадщини людства

сукупність об'єктів та явищ, що презентують історію, культуру та природу окремих країн і регіонів

сукупність природних, соціальних, інфраструктурних і культурно-історичних передумов, сприятливих для організації рекреаційної діяльності на певній території

6. На яких курортах головним лікувальним чинником є мінеральні та термальні води (2 бал)

термальний

кліматичний

грязьовий

бальнеологічний

7. До соціальних і демографічних факторів, що позитивно впливають на розвиток туризму, належать:..(2 бали)

підвищення добробуту, рівня освіти, культури, збільшення естетичних потреб населення

поліпшення (погіршення) економічної та фінансової ситуації

активна зовнішньоекономічна діяльність держави, процеси глобалізації й інтеграції

8. Собор Іоанна Хрестителя, Башта-синагога Моле Антонелліан, Єгипетський музей – це культурно-історичні об'єкти (2 бали)

Португалії

Іспанії

Італії

9. Згідно підходів, запропонованих Світовою Туристичною Організацією, традиційно виділяють ... туристичних регіонів (2 бали)

п'ять

шість

сім

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Максимальна кількість балів, які отримує учасник фахового випробування за виконані тестові завдання, складає 100 балів. Тестове завдання містить 50 питань, за кожну правильну відповідь вступник отримує 2 бали, неправильну - 0 балів. Сума балів за правильні відповіді може бути від 0 до 100.

Підсумкова оцінка фахового випробування визначається за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS. Переведення позитивної оцінки фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» в шкалу 100-200, згідно Додатку 2 Правил прийому до НТУ «ХП» в 2024 році (табл. 1).

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Туризм і рекреація : бакалаврський курс: навч. посібн. для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня освіти усіх форм навчання. Частина 1. / за ред. проф. Н. В. Якименко-Терещенко.– Харків: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. інт». 2023. – 573 с.
2. Аріон О.В., Уліганець С.І. Географія туризму: навчально-методичний посібник. Київ: Альтерпрес, 2013. 266 с.
3. Кузик С. Географія міжнародного туризму. Львів: ЛНУ, 2019. 272 с.
4. Лизогуб В. А . Країнознавство: підручник. Харків: Право, 2019. 384 с.
5. Лизогуб В. А. Країнознавство: курс лекцій. Харків: Право, 2017. 368 с.
6. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: навч. посібник. Олді плюс, 2020, 808 с
7. Журавльова С. М., Зайцева В. М., Каптюх Т. В. Технологія готельної справи : навчальний посібник. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 264 с.

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Голова робочої групи

(гарант програми)



Тетяна Чайка

Члени робочої групи:



Наталія ЯКИМЕНКО-ТЕРЕЩЕНКО



Олександр НОСИРЄВ

Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета фахових вступних випробувань полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатись у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітня програма «Міжнародні відносини та суспільні комунікації».

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітня програма «Міжнародні відносини та суспільні комунікації».

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) – **Волоснікова Наталія Миколаївна**, кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри загальної економічної теорії.

Члени робочої групи:

1. Максименко Яна Анатоліївна — кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри загальної економічної теорії.

2. Абрамов Федір Володимирович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії.

3. Дяченко Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії.

4. Климова Світлана Олегівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

1. Вступне фахове випробування здійснюється у дистанційній формі за допомогою засобів Office 365.

2. Під час проведення фахового випробування за затвердженим розкладом необхідно забезпечити ідентифікацію особи здобувачів освіти.

3. Екзаменаційне завдання складається із випадковим чином згенерованого засобами Office 365 набору тестових завдань, які дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки потенційного здобувача освіти і рівень його компетентності.

4. У разі виникнення під час складання фахового випробування обставин непереборної сили (повітряна тривога, тощо) абітурієнт повинен негайно повідомити екзаменаторів або іншу відповідальну особу про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо). За цих обставин можливість та час перескладання екзамену визначається членами екзаменаційної комісії в індивідуальному порядку.

5. Підсумкову оцінку формують на основі суми балів, отриманих автоматично за проходження тестових питань екзаменаційного білету.

6. Загальний час проведення фахового випробування займає 40 хвилин.

СТРУКТУРА ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Вступне фахове випробування за освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Міжнародні відносини та суспільні комунікації» складається з 30 теоретичних тестових питань з дисциплін професійної підготовки зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Міжнародні відносини.

Міжнародні відносини як предмет освітньої діяльності. Міжнародні відносини як предмет суспільно-політичної практики. Передісторія та історія формування міжнародних систем сучасного типу. Війна та мир, еволюція та революція у системі міжнародних відносин. Міжнародні відносини як предмет наукових досліджень.

Історія міжнародних відносин.

Основні критерії і підходи до періодизації історії міжнародних відносин. Генеза і тенденції розвитку системи міжнародних відносин: Вестфальська та Віденська міжнародні системи. Причини і характер Першої світової війни, співвідношення сил між головними державами та блоками. Утворення Четвертого союзу. Дипломатична боротьба за нейтральні держави. Завершення формування двох ворожих таборів. Капітуляція та вихід з війни союзників Німеччини. Комп'єнське перемир'я. Закінчення світової війни.. Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Підготовка та причини скликання конференції в Генуї. Рапальський сепаратний договір Росії з Німеччиною 16 квітня 1922 р. Новий меморандум Антанти. Конференція в Гаазі, її направленість і підсумки. Міжнародне значення Генуезької та Гаазької конференцій. Конференція в Локарно, її міжнародне значення. Плани Дауеса та Юнга: зміст і направленість. Пакт Бріана-Келлога та його значення. Міжнародні відносини 1933 –1939 рр. Міжнародні відносини періоду Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)..

Міжнародні інформаційні відносини.

Вплив глобальних комунікаційних процесів на систему міжнародних відносин. Еволюція концепцій міжнародного обміну інформацією. Проблеми становлення інформаційного суспільства. Інформаційний вимір міжнародного співробітництва. Вплив інформаційної революції на систему міжнародних відносин. Концепції інформаційної цивілізації. Цифровий розподіл.

Інформаційне суспільство в Україні. Системи комунікації у зовнішній політиці. Проблеми комунікації та інформації в міжнародних організаціях. Інформаційна діяльність дипломатичних представництв. Засоби передачі зовнішньополітичної інформації. Інформаційно – аналітична діяльність зовнішньополітичних відомств. Нові інформаційні технології у зовнішній політиці. Діяльність медіа у системі міжнародних відносин. Іміджева дипломатія. PR-діяльність зовнішньополітичних відомств. Формування і підтримання іміджу держав. Міжнародні публічні комунікації.

Теорія держави і права.

Поняття, походження і сутність держави. Держава і політична система суспільства. Форми держави. Механізм та функції держави. Система права та система законодавства. Норми права та інші соціальні норми. Правоутворення та форми права. Застосування права як особлива форма їх реалізації. Правові відносини. Правова поведінка. Правова свідомість та правова культура. Юридична відповідальність. Державна дисципліна, законність та правопорядок. Правове регулювання та його механізм.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ТА
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Об'єкт, предмет, функції теорії міжнародних відносин.
2. Основні підходи до визначення поняття «теорії міжнародних відносин». Об'єкт і предмет теорії міжнародних відносин.
3. Структура та функції теорії міжнародних відносин.
4. Співвідношення понять «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика».
5. Ознаки та принципи міжнародних відносин. Типи та рівні міжнародних відносин.
6. Суб'єкти міжнародних відносин.
7. Основні підходи до поняття та типології суб'єктів міжнародних відносин. Держава як суб'єкт міжнародних відносин. Міжнародні урядові організації як суб'єкт міжнародних відносин.
8. Міжнародні неурядові організації як суб'єкт міжнародних відносин.
9. Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародних відносин. Індивіди як суб'єкт міжнародних відносин.
10. Поняття, ознаки, структура міжнародної системи. Основні підходи до типології міжнародних систем.
11. Типи міжнародних систем за М Капланом, Е Луардом, Е Чемпелем. Мультиполярні, біполярні, уніполярні міжнародні системи.
12. Поняття «зовнішня політика держави».
13. Основні принципи зовнішньої політики держави. Суб'єкти зовнішньої політики.
14. Цілі зовнішньої політики держави.
15. Основні складові зовнішньої політики держави. Функції зовнішньої політики держави.

16. Чинники, які визначають стан держави на світовій арені. Інструменти зовнішньої політики держави.
17. Основні підходи до типології зовнішньої політики держави.
18. Сутність, функції та форми дипломатії.
19. Національні інтереси держави на міжнародній арені. Зміст поняття «національний інтерес».
20. Структура національного інтересу держави. Види національного інтересу держави.
21. «Сила» у міжнародних відносинах.
22. Поняття «сили» у міжнародних відносинах.
23. Чинники «сили» держави на міжнародній арені.
24. «Баланс сил» та його роль у міжнародних відносинах.
25. «Жорстка сила», «м'яка сила» та «розумна сила». Міжнародні конфлікти.
26. Поняття та ознаки міжнародних конфліктів. Типи міжнародних конфліктів.
27. Причини виникнення міжнародних конфліктів. Функції міжнародних конфліктів.
28. Етапи розвитку міжнародних конфліктів.
29. Механізми врегулювання міжнародних конфліктів. Поняття та ознаки гібридної війни.
30. Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин.
31. Основні етапи становлення та розвитку зовнішньої політики України.
32. Правові підстави міжнародної правосуб'єктності України після проголошення державної незалежності в 1991 році.
33. Міжнародне визнання України.
34. Національні інтереси України та їх реалізації через зовнішню політику. Поняття та особливості національних інтересів України.

35. Цілі та принципи зовнішньої політики України.
Зовнішньополітичний потенціал України (чинники сили).
36. Інституційно-нормативні засади зовнішньої політики України.
Нормативно-правове регулювання зовнішньої політики України.
37. Центральні органи зовнішніх відносин України. Закордонні органи зовнішніх відносин України.
38. Участь України в міжнародних організаціях. Україна в Організації Об'єднаних Націй.
39. Україна в спеціалізованих міжнародних організаціях (СОТ, МВФ, ЮНЕСКО).
40. Україна в регіональних міжнародних організаціях (ОБСЄ, ГУАМ, ОЧЕС, Рада Європи).
41. Міжнародна інтеграція.
42. Поняття та види міжнародної співпраці.
43. Поняття, передумови, ознаки, типи міжнародної інтеграції.
Основні моделі інтеграційних об'єднань.
44. Глобалізація як чинники міжнародних відносин. Поняття та типи глобалізації.
45. Класифікація глобальних проблем. Антиглобалістський рух.
46. Міжнародна інтеграція.
47. Поняття та види міжнародної співпраці.
48. Поняття, передумови, ознаки, типи міжнародної інтеграції.
Основні моделі інтеграційних об'єднань.
49. Глобалізація як чинники міжнародних відносин. Поняття та типи глобалізації.
50. Класифікація глобальних проблем.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 416с.
2. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги – XXI, 2019. 272 с.
3. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: Історія і засади функціонування. Навчальний посібник. К.: 2012. 759 с.
4. Кудряченко А. І. Рудич Ф. М. Храмов В. О. Геополітика: Підручник. К.: МАУП, 2004. 296 с.
5. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин. К.: Знання, 2011. 406с.
6. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право. Навчальний посібник. За редакцією М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. К.: Знання, 2010. 463 с.
7. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України. Підручник. К.: Либідь, 2006. 712 с.
8. Чекаленко, Л. Д., Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. Дім «Персонал», 2010. 464 с.
9. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право. Навчальний посібник. За редакцією М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. К.: Знання, 2010. 463 с.
10. Чекаленко, Л. Д., Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП «Вид. Дім «Персонал», 2010. 464 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ,
СТРУКТУРА ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ
ВСТУПНИКІВ

Максимальна кількість балів, які отримує учасник фахового випробування за виконані тестові завдання, складає 100 балів.

Підсумкова оцінка фахового випробування визначається за 200-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Галузь – **29 – Міжнародні відносини**

Спеціальність – **291 - Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії**

Конкурсна пропозиція «**Міжнародні відносини та суспільні комунікації**»

Рівень вищої освіти - бакалавр

Зазначте Ваше прізвище, ім'я та по-батькові

Введіть адресу Вашої електронної пошти

Додайте номер контактного телефону

1. Яка з держав-сусідів першою визнала державну незалежність України у 1991 році?

- a) Польща
- b) Угорщина
- c) Словаччина
- d) Румунія

2. Визначте ключову складову гібридної війни.

- a) Економічна
- b) Інформаційна
- c) Військова
- d) Політична

3. В яку стадію переводить конфлікт успішна деескалація?

- 1. Закріплення
- 2. Врегулювання

3. Постконфліктне будівництво
4. Примирення

4. Розставте кроки реалізації САП у послідовності її здійснення.

1. Реформа Фішера
2. Реформа Мак Шеррі
3. Римський договір
4. Конференція у Стрезі

5. Відзначте основні напрями співробітництва Україна-ЄС в аграрнійсфері.

1. Органічне фермерство
2. Субсидування фермерів
3. Стандарти торгівлі рослинами
4. Політика якості
5. Страхування ризиків

6. Установіть відповідність між імпортерами української сільськогосподарської продукції та відсотками її закупок.

1. Африка	А.	15,9%
2. Азія	Б.	19,7%
3. Близький Схід	В.	13,3%
4. Європа	Г.	32,4%

7. Що є специфічною особливістю міжнародних відносин:

- a) перманентна конфліктність
- b) відсутність верховної влади й «плюралізм суверенітетів»
- c) переважно політичний характер
- d) анархічність

8. Економічна еліта – це:

- a) чиновники державного апарату, їх роль і вплив обумовлюється участю в процесі підготовки і реалізації важливих політичних рішень
- b) видатні діячі культури, науки, представники мас-медіа, що формують ідеологію суспільства і свідомість мас
- c) клас заможної верстви суспільства
- d) група людей, яка контролює головні економічні ресурси суспільства: великі власники, можновладці і провідні менеджери фінансово-промислових корпорацій тощо.

9. Де і коли вперше було запроваджено поняття “глобальної системної спільності” людства:

- a) у другій половині 60-х років XX століття в Європі
- b) у першій половині 80-х років XX століття в США
- c) у першій половині 80-х років XX століття в СРСР
- d) у другій половині 70-х років XX століття в Японії

10. Що належить до передумов виникнення сучасної світової системи:

- a) формування міжнародного права і дипломатичних правил міждержавних відносин
- b) перетворення Заходу на єдиний світовий центр
- c) формування та розвиток світового ринку поділ території планети між державами-націями

Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ



Валерій КОБЄЛЄВ

Міжнародні економічні відносини

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за освітніми програми «Міжнародні економічні відносини» і «Міжнародні комерція» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах економічної теорії та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійними програмами Міжнародні економічні відносини» і «Міжнародні комерція».

Голова проєктної групи (гарант освітньої програми «Міжнародні економічні відносини») – Ігор ПОСОХОВ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

Члени проєктної групи:

1. Віктор ДЮЖЕВ – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

2. Ірина НОВІК (гарант освітньої програми «Міжнародна комерція») – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Економічна теорія як наука. Основи функціонування сучасної економіки на різних рівнях.

Економічна теорія як наука. Функції економічної теорії. Методи економічної теорії. Економічні категорії і закони. Економічні потреби і економічні інтереси. Економічні ресурси. Проблема вибору. Крива виробничих можливостей.

Тема 2. Еволюція економічної теорії: основні напрями та наукові школи.

Зародження економічної думки. Господарство та економічна думка періоду становлення ринкової економіки. Господарство та економічна думка регульованої ринкової економіки.

Тема 3. Економічна система суспільства та відносини власності.

Економічна система: сутність, типи. Економічний зміст та система форм власності. Трансформація відносин власності.

Тема 4. Теоретичні основи ринкової економічної системи. Поведінка ринкових суб'єктів.

Товарне виробництво. Товар та його властивості. Виникнення та функції грошей. Ринок: сутність, структура, функції. Ринкова інфраструктура. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага.

Тема 5. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Організаційно-правові форми підприємств. Витрати виробництва, прибуток, дохід: сутність, різновиди, взаємозв'язок. Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Витрати виробництва в довгостроковому періоді.

Тема 6. Поведінка суб'єктів господарювання в різних типах ринкових структур.

Конкуренція: сутність та роль в ринковій економіці. Оцінка монополізації ринків. Характеристика ринку досконалої конкуренції. Характеристика ринків недосконалої конкуренції. Розвиток конкуренції в Україні.

Тема 7. Доходи населення, їх формування та розподіл. Державна політика перерозподілу доходів.

Доходи: види, джерела, розподіл. Диференціація доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Соціальний аспект нерівності доходів. Державне регулювання розподілу доходів.

Тема 8. Суспільне відтворення. Система національних рахунків та її основні показники.

Суспільне відтворення: сутність, види. Основні макроекономічні показники та методи їх розрахунку. Економічне зростання: сутність, фактори, значення.

Тема 9. Рівновага національної економіки.

Сукупний попит: сутність та фактори впливу. Сукупна пропозиція: сутність та фактори впливу. Макроекономічна рівновага та теоретичні підходи до її встановлення.

Тема 10. Макроекономічна нестабільність: безробіття та інфляція. Регулювання ринку праці.

Циклічні коливання в економіці. Економічний цикл, його фази та види. Безробіття: причини, види, наслідки. Регулювання ринку праці. Інфляція: причини, види, наслідки. Антиінфляційна політика.

Тема 11. Фінансова система та її структура. Економічна політика держави: види та інструменти.

Необхідність та межі державного втручання в економіку. Економічні функції держави. Банківська система та грошово-кредитна політика. 3. Фінансова система. Державний бюджет.

Тема 12. Закономірності і тенденції функціонування економічної системи на міжнародному рівні.

Поняття світового господарства. Міжнародний розподіл праці та виникнення світового господарства. Міжнародна спеціалізація і міжнародна кооперація. Етапи розвитку світового господарства. Основні риси сучасного етапу розвитку світового господарства. Основні тенденції розвитку світового господарства.

Тема 13. Міжнародна торгівля.

Характеристика та значення міжнародної торгівлі. Принципи

порівняльних переваг як основа міжнародної торгівлі. Державне регулювання міжнародної торгівлі: види, інструменти, оцінка.

Тема 14. Міжнародний рух факторів виробництва.

Міжнародний рух капіталу: причини, види, наслідки. Міжнародні корпорації та їх значення у сучасній світовій економіці. 3. Міжнародна передача технологій як глобальний процес. Міжнародна міграція робочої сили: причини, економічні ефекти.

Тема 15. Міжнародна валютна система. Валютний курс.

Поняття, елементи, еволюція валютно-фінансової системи. Валютний курс, його різновиди та оцінка. Попит і пропозиція іноземної валюти. Фактори, що на них впливають. Рівноважний валютний курс. Платіжний баланс і його призначення. Фінансування платіжного балансу.

Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем.

Сутність та риси глобальних проблем. Основні глобальні проблеми сучасності. Шляхи вирішення глобальних проблем.

Тема 17. Основні питання зі спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Міжнародна економічна система: сутність та її елементи. Міжнародний поділ праці. Міжнародні економічні відносини, суб'єкти, об'єкти та структурні рівні (підприємства, міждержавний, регіональний, світовий) міжнародних економічних відносин. Форми міжнародних економічних відносин.

Тема 18. Міжнародні економічні відносини в системі світового господарства.

Міжнародна торгівля товарами, міжнародна торгівля послугами, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародне науково-технічне співробітництво, міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини, міжнародна економічна інтеграція.

Тема 19. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва.

Міжнародний поділ праці – вихідна розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин. Міжнародний поділ праці як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку міжнародного поділу праці. Фактори поглиблення міжнародного поділу праці. Вплив технологічної революції на міжнародний поділ праці. Головні організаційно-економічні форми втілення міжнародного поділу праці. Система міжнародного поділу праці та основні тенденції

її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в міжнародному поділі праці.

Тема 20. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво.

Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми. Портфельні інвестиції: сутність та інструменти міжнародного портфельного інвестування. Види інвестиційних операцій з цінними паперами (інструменти участі в капіталі, боргові цінні папери). Міжнародний інвестиційний ринок: сутність, специфіка, структура. Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Ринок похідних інструментів (форвардні та ф'ючерсні контракти, опціони та свопи). Інвестиційна привабливість та система показників, що її характеризують. Інвестиційний клімат країни: поняття та головні складові. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат України.

Тема 21. Міжнародна міграція робочої сили.

Поняття міжнародної міграції робочої сили. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили; міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, реіміграція. Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої СИЛИ. Міжнародні центри тяжіння робочої СИЛИ Країни походження трудової міграції. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили: країни-реципієнти, країни-донори. Україна в міжнародних міграційних процесах: наслідки, переваги та загрози. Головні чинники еміграції та країни-реципієнти робочої сили з України.

Тема 22. Світова валютна система.

Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Поняття та види валютних операцій (поточні, валютні операції, пов'язані з рухом капіталу, відкриття та ведення валютних рахунків, неторгові операції, операції із залучення та розміщення валютних коштів, конверсійні операції (угоди з негайною поставкою, строкові (форвардні, ф'ючерсні, опціони з валютою)), свопи, валютний арбітраж). Валютне регулювання, його види. Валютна політика та її інструменти (валютна інтервенція, валютний демпінг, дисконтна політика, девальвація та ревальвація, валютні обмеження).

Тема 23. Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Міжнародний кредит: поняття, функції та форми. Зовнішній борг. Види та показники зовнішнього боргу. Методи та інструменти управління зовнішнім боргом. Інституційне регулювання міжнародних кредитних відносин: МВФ, група Світового банку. Лондонський та Паризький клуби кредиторів. Міжнародні розрахунки: поняття, форми (документарні (акредитив, інкасо), недокументарні (аванс, платіж на

відкритий рахунок, банківський переказ, розрахунки з використанням чеків, векселів, пластикових карток, консигнація) та типи (національною валютою, міжнародною колективною валютою, золотом, клірингові розрахунки). Ватютний кліринг: поняття, причини використання, види (за обсягом операцій, за волевиявленням сторін, за способом регулювання сальдо).

Тема 24. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.

Типи міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція. Зона вільної торгівлі України з ЄС як поглиблена та всеохоплююча. Організаційні форми співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Статичні (створення торгівлі, відхилення торгівлі) та динамічні ефекти (вигоди від спеціалізації, ефекту масштабу; зростання добробуту; поліпшення платіжного та торговельного балансів; розвиток структури торгівлі; залучення інвестицій тощо).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Економічні категорії й економічні закони.
2. Обмеженість економічних ресурсів і проблема вибору. Крива виробничих можливостей.
3. Основні типи і порівняльний аналіз економічних систем.
4. Економічний зміст відносин власності. Форми власності й необхідність їхньої розмаїтості для ефективного функціонування економічної системи.
5. Поняття та умови виникнення товарного виробництва. Товар і його властивості.
6. Ринок і його функції.
7. Механізм функціонування ринкової системи. Модель кругообігу продукту, ресурсів та доходів.
8. Основні моделі ринку і їхня характеристика.
9. Інфраструктура ринку.
10. Попит і закон попиту. Фактори попиту.
11. Пропозиція і закон пропозиції. Фактори пропозиції.
12. Рівновага попиту та пропозиції. Рівноважна ціна й рівноважна
13. кількість.
14. Заробітна плата як ціна праці. Визначення величини зарплати на конкурентному ринку, ринку монополії, двосторонньої монополії.
15. Позичковий відсоток: поняття, фактори, які впливають на його рівень, значення.
16. Світове господарство, його структуризація й особливості розвитку.
17. Форми та рівні міжнародних економічних відносин.
18. Характеристика суб'єктів міжнародних економічних відносин.
19. Принципи МЕВ і політичне середовище їх реалізації.
20. Тенденції глобалізації та регіоналізації у розвитку світової економіки.
21. Міжнародний поділ праці (МПП), його форми і фактори розвитку.
22. Середовище МЕВ, його особливості та структуризація.
23. Економічне середовище розвитку МЕВ і сучасна класифікація країн світу.
24. Соціально-культурне середовище розвитку МЕВ та його основні характеристики.
25. Складові сучасної інфраструктури МЕВ та їх загальна характеристика.
26. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
27. Система регулювання міжнародних торгових відносин.

28. Тарифне регулювання.
29. Нетарифне регулювання міжнародної торгівлі.
30. Демпінг і антидемпінгові процедури в сучасних торгівельних відносинах.
31. Сучасні інструменти стимулювання експорту.
32. Протекціонізм і його сучасні форми.
33. Світовий товарний ринок.
34. Типи і форми міжнародного маркетингу.
35. Сучасний міжнародний маркетинговий комплекс.
36. Міжнародний рух капіталу і характеристика його форм.
37. Міжнародне портфельне інвестування.
38. Міжнародний кредит, його функції і різновиди.
39. Світовий фінансовий ринок та його структура.
40. Євроринок та особливості його функціонування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 688 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. / З.І. Галушка, Г.М. Поченчук – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. – 232 с.
3. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) : у 2-х ч. : Ч. 1 : Історія економіки та економічної думки, політекономія : навч. посіб. ; за ред. М. М. Теліщука / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 544 с.
4. Економічна теорія: навч. посібник для студентів спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність / За ред. С.І. Архієреєва. - Харків: НТУ «ХП», 2020. – 230 с.
5. Економічна теорія: підручник / В.Г. Чепінога. – К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. – 656 с.
6. Економічна теорія: підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. – Київ : Ліра-К, 2020.
7. Економічна теорія: посібник / За заг. ред. В.І. Сідорова, Є.М. Воробйова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна., 2019. – 464 с.
8. Політична економія : навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 280 с.
9. Сірко А. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник / Сірко А. – Київ, 2019. – 448 с.
10. Федоренко А. Є. Державне регулювання розвитку інформаційної сфери України в умовах трансформації національної економіки: монографія / А. Є. Федоренко; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : ЧНТУ, 2020. – 363 с.
11. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс, частина II: Том I: навч. посібник / І.М. Посохов, В.Г. Дюжев, В.О. Черепанова та ін. - Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. - 762 с.: іл. (авторський внесок редакція, 162 с., розділ 1,3). (*Гриф вченої ради НТУ «ХП»*).
12. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс, частина II: Том II: навч. посібник / І.М. Посохов, В.Г. Дюжев, В.О. Черепанова та ін. - Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2020. - 702 с.: іл. (авторський внесок редакція, 48 с., розділ 6). (*Гриф вченої ради НТУ «ХП»*).
13. Посохов І.М. Управління підприємницькою діяльністю: магістерський курс: Навчальний посібник. / І.М. Посохов; За ред. Перерви П.Г. доц. Пантелєєв М. С. - Харків : НТУ «ХП», 2019. - 1100 (103) с. (автором підготовлено розділ 6 Європейська економічна інтеграція та інноваційна

політика ЄС - 103 с.).

14. Посохов І.М. Місце інноваційного потенціалу у міжнародних економічних відносинах / І.М. Посохов, І.О. Новік, О.М. Синіговець // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент», Розділ Світове господарство і міжнародні економічні відносини. - 2019. - Вип. 38. - С. 4-12. (фахове видання).

15. Посохов І.М. Зовнішній борг України: перспективи розвитку та методи управління // І.М. Посохов, А.Р. Лаврук // Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 2 березня 2019 р.) / відп. за випуск д.е.н., проф. С. О. Якубовський. - Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2019. - 132 с.

16. Посохов І.М., Черепанова В.О., Подрез О.І. Міжнародні фінанси - інструмент сталого розвитку Укрзалізниці Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика : тези доп. міжнар. наук.-техн. конф., 14-16 травня 2019 р. - Харків : УкрДУЗТ, 2019. - С. 425-427.

17. Posokhov I. The problem of Ukraine's external debt and ways to overcome it / I. Posokhov, A. Kolesnyk // Eastern European Conference of Management and Economics : proc. of the 1st Intern. Sci. Conf., May 24, 2019. - Ljubljana, Slovenia : Ljubljana School of Business, 2019. - P. 341-343.

18. Posokhov I. Investment risks in the global real estate market / I. Posokhov, A. Potkalo, C. Pokryshko // Eastern European Conference of Management and Economics : proc. of the 1st Intern. Sci. Conf., May 24, 2019. - Ljubljana, Slovenia : Ljubljana School of Business, 2019. - P. 360-362.

19. Посохов І.М., Золенко В. Роль фінансової глобалізації у розвитку світового фінансового ринку / XXIV Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки в контексті інтеграції України в Європейський науково-інноваційний простір» 19 - 21 червня 2019 р. (Одеса: Одеський національний політехнічний університет). - С. 86-88.

20. Posokhov I. M. Digital assets and crypto currencies in the context of international economic relations and risk management / I. M. Posokhov, L. P. Garnyk // Діджиталізація сучасної системи міжнародних економічних відносин = Digitalization of modern system of international economic relations : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., 21 листопада 2019 р. - Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2019. - С. 69-71.

21. Посохов І.М., Черепанова В.О., Подрез О.І. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності розвинутих країн світу та України: Проблеми та шляхи вирішення. / Економіка, облік, фінанси та право: аналіз та перспективи розвитку: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (24 жовтня 2019 року): у 7 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч.2.59 с. (С. 37-38).

Додаткова література:

1. Бурлай Т. В. Соціально-економічна конвергенція: теорія та практика: монографія / Т. В. Бурлай ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2019. – 363 с.
2. Дяченко Т. А. Методичні рекомендації з організації семінарських занять за курсом «Економічна теорія» для студентів спеціальностей «Економіка», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм», «Міжнародні економічні відносини» / Т.А. Дяченко. – Харків : НТУ «ХП», 2022. – 52 с.
3. Економічна теорія (Підприємство та підприємництво в ринковій економіці). Методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальностей «Економіка», «Фінанси», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Міжнародні економічні відносини», «Готельно-ресторанна справа» / уклад. Ф.В. Абрамов. – Харків: НТУ «ХП», 2022. – 64 с.
4. Економічна теорія (Підприємство та підприємництво в ринковій економіці). Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів спеціальностей «Економіка», «Фінанси», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Міжнародні економічні відносини», «Готельно-ресторанна справа» / уклад. Ф.В. Абрамов. – Харків: НТУ «ХП», 2022. – 64 с.
5. Економічна теорія (Попит та пропозиція). Методичні вказівки до виконання завдань для самостійної роботи студентів спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / уклад. Ф.В. Абрамов. – Харків: НТУ «ХП», 2019. – 64 с.
6. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс: навч. посіб. Частина II, том II / За ред. С. І. Архієреєва, І. М. Посохова, Н. Б. Решетняк. – Харків, Видавництво Іванченка І. С., 2020. – 702 с.
7. Posokhov I. Coherence between green industrialization and achieving sustainable development goals on local and global levels: Ukrainian drift / I. Posokhov, L. Garnyk, V. Sherstyuk // Теоретичні та практичні питання узгодження інтересів розвитку територіальної системи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 жовтня 2020 р.). - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2020. - С. 79-81.
8. Economic diplomacy in 21st century: trends, horizons and new actors / L. Garnyk [et al.] // Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 27 листопада 2020 р., м. Дніпро / заг. ред. І.А. Чикаренко. - Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020. - С. 330-333.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ ВСТУПНИКІВ

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію НТУ «ХПІ». До участі у вступних випробуваннях допускаються кандидати, які дотрималися усіх норм і правил, передбачених чинним законодавством, зокрема Правил прийому до НТУ «ХПІ».

Для проведення випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії. Для проведення вступного випробування приймальною комісією попередньо готуються білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах приймальної комісії.

Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до НТУ «ХПІ».

Абітурієнту необхідно по кожному завданню дати обґрунтовану відповідь. На виконання завдань відводиться 2 академічні години (90 хвилин).

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня виважена з оцінок відповідей на усі запитання.

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

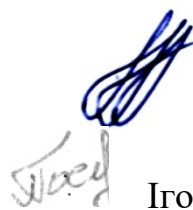
Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

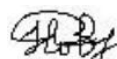
Валерій КОБЄЛЄВ

Гарант ОП «Міжнародні економічні відносини»



Ігор ПОСОХОВ

Гарант ОП «Міжнародна комерція»



Ірина НОВІК

Міжнародна комерція

АНОТАЦІЯ

Порядок проведення фахових вступних випробувань визначається «Положенням про приймальну комісію НТУ «ХПІ»» та «Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань».

Мета програми для проведення вступних випробувань за фахом при зарахуванні на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за освітніми програми «Міжнародні економічні відносини» і «Міжнародні комерція» полягає у визначенні рівня знань вступників у ключових аспектах економічної теорії та дозволяє оцінити їхню готовність до вивчення спеціалізованих предметів на бакалаврському рівні.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та критерії оцінювання знань вступників під час вступу на навчання для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійними програмами Міжнародні економічні відносини» і «Міжнародні комерція».

Голова проєктної групи (гарант освітньої програми «Міжнародні економічні відносини») – Ігор ПОСОХОВ, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

Члени проєктної групи:

1. Віктор ДЮЖЕВ – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

2. Ірина НОВІК (гарант освітньої програми «Міжнародна комерція») – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Економічна теорія як наука. Основи функціонування сучасної економіки на різних рівнях.

Економічна теорія як наука. Функції економічної теорії. Методи економічної теорії. Економічні категорії і закони. Економічні потреби і економічні інтереси. Економічні ресурси. Проблема вибору. Крива виробничих можливостей.

Тема 2. Еволюція економічної теорії: основні напрями та наукові школи.

Зародження економічної думки. Господарство та економічна думка періоду становлення ринкової економіки. Господарство та економічна думка регульованої ринкової економіки.

Тема 3. Економічна система суспільства та відносини власності.

Економічна система: сутність, типи. Економічний зміст та система форм власності. Трансформація відносин власності.

Тема 4. Теоретичні основи ринкової економічної системи. Поведінка ринкових суб'єктів.

Товарне виробництво. Товар та його властивості. Виникнення та функції грошей. Ринок: сутність, структура, функції. Ринкова інфраструктура. Попит і пропозиція. Ринкова рівновага.

Тема 5. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці.

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Організаційно-правові форми підприємств. Витрати виробництва, прибуток, дохід: сутність, різновиди, взаємозв'язок. Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Витрати виробництва в довгостроковому періоді.

Тема 6. Поведінка суб'єктів господарювання в різних типах ринкових структур.

Конкуренція: сутність та роль в ринковій економіці. Оцінка монополізації ринків. Характеристика ринку досконалої конкуренції. Характеристика ринків недосконалої конкуренції. Розвиток конкуренції в Україні.

Тема 7. Доходи населення, їх формування та розподіл. Державна політика перерозподілу доходів.

Доходи: види, джерела, розподіл. Диференціація доходів. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джині. Соціальний аспект нерівності доходів. Державне регулювання розподілу доходів.

Тема 8. Суспільне відтворення. Система національних рахунків та її основні показники.

Суспільне відтворення: сутність, види. Основні макроекономічні показники та методи їх розрахунку. Економічне зростання: сутність, фактори, значення.

Тема 9. Рівновага національної економіки.

Сукупний попит: сутність та фактори впливу. Сукупна пропозиція: сутність та фактори впливу. Макроекономічна рівновага та теоретичні підходи до її встановлення.

Тема 10. Макроекономічна нестабільність: безробіття та інфляція. Регулювання ринку праці.

Циклічні коливання в економіці. Економічний цикл, його фази та види. Безробіття: причини, види, наслідки. Регулювання ринку праці. Інфляція: причини, види, наслідки. Антиінфляційна політика.

Тема 11. Фінансова система та її структура. Економічна політика держави: види та інструменти.

Необхідність та межі державного втручання в економіку. Економічні функції держави. Банківська система та грошово-кредитна політика. 3. Фінансова система. Державний бюджет.

Тема 12. Закономірності і тенденції функціонування економічної системи на міжнародному рівні.

Поняття світового господарства. Міжнародний розподіл праці та виникнення світового господарства. Міжнародна спеціалізація і міжнародна кооперація. Етапи розвитку світового господарства. Основні риси сучасного етапу розвитку світового господарства. Основні тенденції розвитку світового господарства.

Тема 13. Міжнародна торгівля.

Характеристика та значення міжнародної торгівлі. Принципи

порівняльних переваг як основа міжнародної торгівлі. Державне регулювання міжнародної торгівлі: види, інструменти, оцінка.

Тема 14. Міжнародний рух факторів виробництва.

Міжнародний рух капіталу: причини, види, наслідки. Міжнародні корпорації та їх значення у сучасній світовій економіці. 3. Міжнародна передача технологій як глобальний процес. Міжнародна міграція робочої сили: причини, економічні ефекти.

Тема 15. Міжнародна валютна система. Валютний курс.

Поняття, елементи, еволюція валютно-фінансової системи. Валютний курс, його різновиди та оцінка. Попит і пропозиція іноземної валюти. Фактори, що на них впливають. Рівноважний валютний курс. Платіжний баланс і його призначення. Фінансування платіжного балансу.

Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем.

Сутність та риси глобальних проблем. Основні глобальні проблеми сучасності. Шляхи вирішення глобальних проблем.

Тема 17. Основні питання зі спеціальності «Міжнародні економічні відносини»

Міжнародна економічна система: сутність та її елементи. Міжнародний поділ праці. Міжнародні економічні відносини, суб'єкти, об'єкти та структурні рівні (підприємства, міждержавний, регіональний, світовий) міжнародних економічних відносин. Форми міжнародних економічних відносин.

Тема 18. Міжнародні економічні відносини в системі світового господарства.

Міжнародна торгівля товарами, міжнародна торгівля послугами, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародне науково-технічне співробітництво, міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини, міжнародна економічна інтеграція.

Тема 19. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва.

Міжнародний поділ праці – вихідна розвитку світового господарства і міжнародних економічних відносин. Міжнародний поділ праці як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку міжнародного поділу праці. Фактори поглиблення міжнародного поділу праці. Вплив технологічної революції на міжнародний поділ праці. Головні організаційно-економічні форми втілення міжнародного поділу праці. Система міжнародного поділу праці та основні тенденції

її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в міжнародному поділі праці.

Тема 20. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво.

Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми. Портфельні інвестиції: сутність та інструменти міжнародного портфельного інвестування. Види інвестиційних операцій з цінними паперами (інструменти участі в капіталі, боргові цінні папери). Міжнародний інвестиційний ринок: сутність, специфіка, структура. Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Ринок похідних інструментів (форвардні та ф'ючерсні контракти, опціони та свопи). Інвестиційна привабливість та система показників, що її характеризують. Інвестиційний клімат країни: поняття та головні складові. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат України.

Тема 21. Міжнародна міграція робочої сили.

Поняття міжнародної міграції робочої сили. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили; міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, реїміграція. Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої СИЛИ. Міжнародні центри тяжіння робочої СИЛИ Країни походження трудової міграції. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили: країни-реципієнти, країни-донори. Україна в міжнародних міграційних процесах: наслідки, переваги та загрози. Головні чинники еміграції та країни-реципієнти робочої сили з України.

Тема 22. Світова валютна система.

Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Поняття та види валютних операцій (поточні, валютні операції, пов'язані з рухом капіталу, відкриття та ведення валютних рахунків, неторгові операції, операції із залучення та розміщення валютних коштів, конверсійні операції (угоди з негайною поставкою, строкові (форвардні, ф'ючерсні, опціони з валютою)), свопи, валютний арбітраж). Валютне регулювання, його види. Валютна політика та її інструменти (валютна інтервенція, валютний демпінг, дисконтна політика, девальвація та ревальвація, валютні обмеження).

Тема 23. Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Міжнародний кредит: поняття, функції та форми. Зовнішній борг. Види та показники зовнішнього боргу. Методи та інструменти управління зовнішнім боргом. Інституційне регулювання міжнародних кредитних відносин: МВФ, група Світового банку. Лондонський та Паризький клуби кредиторів. Міжнародні розрахунки: поняття, форми (документарні (акредитив, інкасо), недокументарні (аванс, платіж на

відкритий рахунок, банківський переказ, розрахунки з використанням чеків, векселів, пластикових карток, консигнація) та типи (національною валютою, міжнародною колективною валютою, золотом, клірингові розрахунки). Ватютний кліринг: поняття, причини використання, види (за обсягом операцій, за волевиявленням сторін, за способом регулювання сальдо).

Тема 24. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.

Типи міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція. Зона вільної торгівлі України з ЄС як поглиблена та всеохоплююча. Організаційні форми співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Статичні (створення торгівлі, відхилення торгівлі) та динамічні ефекти (вигоди від спеціалізації, ефекту масштабу; зростання добробуту; поліпшення платіжного та торговельного балансів; розвиток структури торгівлі; залучення інвестицій тощо).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Економічні категорії й економічні закони.
2. Обмеженість економічних ресурсів і проблема вибору. Крива виробничих можливостей.
3. Основні типи і порівняльний аналіз економічних систем.
4. Економічний зміст відносин власності. Форми власності й необхідність їхньої розмаїтості для ефективного функціонування економічної системи.
5. Поняття та умови виникнення товарного виробництва. Товар і його властивості.
6. Ринок і його функції.
7. Механізм функціонування ринкової системи. Модель кругообігу продукту, ресурсів та доходів.
8. Основні моделі ринку і їхня характеристика.
9. Інфраструктура ринку.
10. Попит і закон попиту. Фактори попиту.
11. Пропозиція і закон пропозиції. Фактори пропозиції.
12. Рівновага попиту та пропозиції. Рівноважна ціна й рівноважна
13. кількість.
14. Заробітна плата як ціна праці. Визначення величини зарплати на конкурентному ринку, ринку монополії, двосторонньої монополії.
15. Позичковий відсоток: поняття, фактори, які впливають на його рівень, значення.
16. Світове господарство, його структуризація й особливості розвитку.
17. Форми та рівні міжнародних економічних відносин.
18. Характеристика суб'єктів міжнародних економічних відносин.
19. Принципи МЕВ і політичне середовище їх реалізації.
20. Тенденції глобалізації та регіоналізації у розвитку світової економіки.
21. Міжнародний поділ праці (МПП), його форми і фактори розвитку.
22. Середовище МЕВ, його особливості та структуризація.
23. Економічне середовище розвитку МЕВ і сучасна класифікація країн світу.
24. Соціально-культурне середовище розвитку МЕВ та його основні характеристики.
25. Складові сучасної інфраструктури МЕВ та їх загальна характеристика.
26. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
27. Система регулювання міжнародних торгових відносин.

28. Тарифне регулювання.
29. Нетарифне регулювання міжнародної торгівлі.
30. Демпінг і антидемпінгові процедури в сучасних торгівельних відносинах.
31. Сучасні інструменти стимулювання експорту.
32. Протекціонізм і його сучасні форми.
33. Світовий товарний ринок.
34. Типи і форми міжнародного маркетингу.
35. Сучасний міжнародний маркетинговий комплекс.
36. Міжнародний рух капіталу і характеристика його форм.
37. Міжнародне портфельне інвестування.
38. Міжнародний кредит, його функції і різновиди.
39. Світовий фінансовий ринок та його структура.
40. Євроринок та особливості його функціонування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 688 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. / З.І. Галушка, Г.М. Поченчук – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. – 232 с.
3. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) : у 2-х ч. : Ч. 1 : Історія економіки та економічної думки, політекономія : навч. посіб. ; за ред. М. М. Теліщука / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 544 с.
4. Економічна теорія: навч. посібник для студентів спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність / За ред. С.І. Архієреєва. - Харків: НТУ «ХП», 2020. – 230 с.
5. Економічна теорія: підручник / В.Г. Чепінога. – К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. – 656 с.
6. Економічна теорія: підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. – Київ : Ліра-К, 2020.
7. Економічна теорія: посібник / За заг. ред. В.І. Сідорова, Є.М. Воробйова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна., 2019. – 464 с.
8. Політична економія : навчальний посібник / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 280 с.
9. Сірко А. Економічна теорія. Політекономія: навч. посібник / Сірко А. – Київ, 2019. – 448 с.
10. Федоренко А. Є. Державне регулювання розвитку інформаційної сфери України в умовах трансформації національної економіки: монографія / А. Є. Федоренко; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : ЧНТУ, 2020. – 363 с.
11. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс, частина II: Том I: навч. посібник / І.М. Посохов, В.Г. Дюжев, В.О. Черепанова та ін. - Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. - 762 с.: іл. (авторський внесок редакція, 162 с., розділ 1,3). (*Гриф вченої ради НТУ «ХП»*).
12. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс, частина II: Том II: навч. посібник / І.М. Посохов, В.Г. Дюжев, В.О. Черепанова та ін. - Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2020. - 702 с.: іл. (авторський внесок редакція, 48 с., розділ 6). (*Гриф вченої ради НТУ «ХП»*).
13. Посохов І.М. Управління підприємницькою діяльністю: магістерський курс: Навчальний посібник. / І.М. Посохов; За ред. Перерви П.Г. доц. Пантелєєв М. С. - Харків : НТУ «ХП», 2019. - 1100 (103) с. (автором підготовлено розділ 6 Європейська економічна інтеграція та інноваційна

політика ЄС - 103 с.).

14. Посохов І.М. Місце інноваційного потенціалу у міжнародних економічних відносинах / І.М. Посохов, І.О. Новік, О.М. Синіговець // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент», Розділ Світове господарство і міжнародні економічні відносини. - 2019. - Вип. 38. - С. 4-12. (фахове видання).

15. Посохов І.М. Зовнішній борг України: перспективи розвитку та методи управління // І.М. Посохов, А.Р. Лаврук // Економічний потенціал країни: наукові підходи та практика реалізації: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 2 березня 2019 р.) / відп. за випуск д.е.н., проф. С. О. Якубовський. - Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2019. - 132 с.

16. Посохов І.М., Черепанова В.О., Подрез О.І. Міжнародні фінанси - інструмент сталого розвитку Укрзалізниці Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика : тези доп. міжнар. наук.-техн. конф., 14-16 травня 2019 р. - Харків : УкрДУЗТ, 2019. - С. 425-427.

17. Posokhov I. The problem of Ukraine's external debt and ways to overcome it / I. Posokhov, A. Kolesnyk // Eastern European Conference of Management and Economics : proc. of the 1st Intern. Sci. Conf., May 24, 2019. - Ljubljana, Slovenia : Ljubljana School of Business, 2019. - P. 341-343.

18. Posokhov I. Investment risks in the global real estate market / I. Posokhov, A. Potkalo, C. Pokryshko // Eastern European Conference of Management and Economics : proc. of the 1st Intern. Sci. Conf., May 24, 2019. - Ljubljana, Slovenia : Ljubljana School of Business, 2019. - P. 360-362.

19. Посохов І.М., Золенко В. Роль фінансової глобалізації у розвитку світового фінансового ринку / XXIV Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки в контексті інтеграції України в Європейський науково-інноваційний простір» 19 - 21 червня 2019 р. (Одеса: Одеський національний політехнічний університет). - С. 86-88.

20. Posokhov I. M. Digital assets and crypto currencies in the context of international economic relations and risk management / I. M. Posokhov, L. P. Garnyk // Діджиталізація сучасної системи міжнародних економічних відносин = Digitalization of modern system of international economic relations : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., 21 листопада 2019 р. - Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2019. - С. 69-71.

21. Посохов І.М., Черепанова В.О., Подрез О.І. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності розвинутих країн світу та України: Проблеми та шляхи вирішення. / Економіка, облік, фінанси та право: аналіз та перспективи розвитку: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (24 жовтня 2019 року): у 7 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч.2.59 с. (С. 37-38).

Додаткова література:

1. Бурлай Т. В. Соціально-економічна конвергенція: теорія та практика: монографія / Т. В. Бурлай ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2019. – 363 с.
2. Дяченко Т. А. Методичні рекомендації з організації семінарських занять за курсом «Економічна теорія» для студентів спеціальностей «Економіка», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм», «Міжнародні економічні відносини» / Т.А. Дяченко. – Харків : НТУ «ХП», 2022. – 52 с.
3. Економічна теорія (Підприємство та підприємництво в ринковій економіці). Методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальностей «Економіка», «Фінанси», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Міжнародні економічні відносини», «Готельно-ресторанна справа» / уклад. Ф.В. Абрамов. – Харків: НТУ «ХП», 2022. – 64 с.
4. Економічна теорія (Підприємство та підприємництво в ринковій економіці). Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів спеціальностей «Економіка», «Фінанси», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Міжнародні економічні відносини», «Готельно-ресторанна справа» / уклад. Ф.В. Абрамов. – Харків: НТУ «ХП», 2022. – 64 с.
5. Економічна теорія (Попит та пропозиція). Методичні вказівки до виконання завдань для самостійної роботи студентів спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / уклад. Ф.В. Абрамов. – Харків: НТУ «ХП», 2019. – 64 с.
6. Міжнародні економічні відносини: бакалаврський курс: навч. посіб. Частина II, том II / За ред. С. І. Архієреєва, І. М. Посохова, Н. Б. Решетняк. – Харків, Видавництво Іванченка І. С., 2020. – 702 с.
7. Posokhov I. Coherence between green industrialization and achieving sustainable development goals on local and global levels: Ukrainian drift / I. Posokhov, L. Garnyk, V. Sherstyuk // Теоретичні та практичні питання узгодження інтересів розвитку територіальної системи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (31 жовтня 2020 р.). - Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2020. - С. 79-81.
8. Economic diplomacy in 21st century: trends, horizons and new actors / L. Garnyk [et al.] // Інноваційні інструменти забезпечення інвестиційного та інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 27 листопада 2020 р., м. Дніпро / заг. ред. І.А. Чикаренко. - Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020. - С. 330-333.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ, І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕННОСТІ ВСТУПНИКІВ

Організація вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію НТУ «ХПІ». До участі у вступних випробуваннях допускаються кандидати, які дотрималися усіх норм і правил, передбачених чинним законодавством, зокрема Правил прийому до НТУ «ХПІ».

Для проведення випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної комісії. Для проведення вступного випробування приймальною комісією попередньо готуються білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах приймальної комісії.

Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до НТУ «ХПІ».

Абітурієнту необхідно по кожному завданню дати обґрунтовану відповідь. На виконання завдань відводиться 2 академічні години (90 хвилин).

При оцінюванні знань за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Загальна оцінка визначається як середня виважена з оцінок відповідей на усі запитання.

Таблиця 1 – Переведення позитивної оцінки вступного випробування замість НМТ та фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня **бакалавра** в шкалу 100–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
0	не склав	34	129	68	163
1	не склав	35	130	69	164
2	не склав	36	131	70	165
3	не склав	37	132	71	166
4	не склав	38	133	72	167
5	100	39	134	73	168

Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200	Тестовий бал	Бал за шкалою 100-200
6	101	40	135	74	169
7	102	41	136	75	170
8	103	42	137	76	171
9	104	43	138	77	172
10	105	44	139	78	173
11	106	45	140	79	174
12	107	46	141	80	175
13	108	47	142	81	176
14	109	48	143	82	177
15	110	49	144	83	178
16	111	50	145	84	179
17	112	51	146	85	180
18	113	52	147	86	181
19	114	53	148	87	182
20	115	54	149	88	183
21	116	55	150	89	184
22	117	56	151	90	185
23	118	57	152	91	186
24	119	58	153	92	187
25	120	59	154	93	188
26	121	60	155	94	189
27	122	61	156	95	190
28	123	62	157	96	192
29	124	63	158	97	194
30	125	64	159	98	196
31	126	65	160	99	198
32	127	66	161	100	200
33	128	67	162		

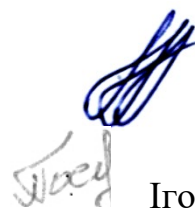
Схвалено на засіданні вченої ради інституту.

Протокол БЕМ№ 4 від 23 квітня 2024р.

Голова вченої ради ННІ ЕММБ

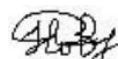
Валерій КОБЄЛЄВ

Гарант ОП «Міжнародні економічні відносини»



Ігор ПОСОХОВ

Гарант ОП «Міжнародна комерція»



Ірина НОВІК